SVJETLOST IMANA
I
TAME NIFAKA

SVJETLOST BOGOBOJAZNOSTI
I
TAME GRIJEŠENJA

Naslov: Svjetlost imana i tame nifaka
Svjetlost bogobojaznosti i tame griješenja

Autor: Dr. Seid El Kahtani

Prijevod: prof. Emir Demir

Predgovor:
Hafiz mr. Muhammed Fadil Porča

Izdavač: Mektebetu El Guraba

e-mail: ehlisu@yahoo.co.uk

Sarajevo
Oktobar , 2005 godine

SADRŽAJ:

PREDGOVOR

BISMILLAHIRRAHMANIRRAHIM

Knjiga „**Svjetlost imana i tame nifaka**“, je dio ciklusa tema koje je obradio glasoviti islamski učenjak savremenog doba dr. **Seid Ali Vehf El-Kahtani**, nama više poznat po široko rasprostranjenoj zbirci sunnetskih dova „**Hisnul Muslim**“(Zaštita svakog muslimana). Već je na našem jeziku izašla knjiga „**Svjetlost Sunneta i tame bid’ata**“, od ovog istog autora, tako da bi bilo poželjno da se pojave i druge njegove knjige i teme. Primjetno je da je materija kojoj pristupa temeljito obrađena i na način kako će se njom, sa Allahovom, Subhanehu ve Teala, pomoći, moći okoristiti svako. Navođenje dokaza iz Kur¨ana i Sunneta uz citiranje stavova autoritativnih islamskih učenjaka, posebno iz prvih generacija ovog Ummeta (es-selefu es-salih), jedna je od mnogobrojnih lijepih karakteristika ovog alima.

Ovdje je obrađena i još jedna veoma važna tematska cjelina koja nosi naslov „**Svjetlost takvaluka i tame griješenja**“. Nije potrebno posebno naglašavati potrebu za pojašnjenjem ovih pitanja u svakom mjestu i vremenu, a posebno u ovom našem. Iman (čisto, čvrsto i izvorno vjerovanje) i takvaluk (bogobojaznost) su svakom muslimanu neophodni i nužni, a nifak (licemjerstvo) i griješenje su krajnje opasni i zlokobni.

Ova knjiga bi se trebala naći u svakoj muslimanskoj kući, a njene poruke pretočene u djela.

Neka nam Uzvišeni pomogne u svakom dobru i sačuva nas od svakog zla. Amin.

Hafiz mr. Muhammed Fadil Porča

SVJETLOST IMANA

POJAM IMANA (ISTINSKOG VJEROVANJA)

Pojam imana u arapskom jeziku i šerijatskoj terminologiji

Iman u jeziku označava potvrdu. Jusufova braća su rekla svome ocu: „Ti nama ne vjeruješ.“ (Jusuf, 17) Tj., ne potvrđuješ ono što govorimo.

Suština imana je sastavljena od govora i djela.
Govora srca i jezika, djela srca i jezika, i djela tjelesnih organa. Ovo su četiri postavke koje obuhvataju čitav Islam.

Prva: Govor srca. Tj., njegova potvrda, uvjerenje i vjerovanje.

Druga: Govor jezika. Izgovaranje dva svjedočenja da nema drugog boga osim Allaha i da je Muhammed Allahov Poslanik, i priznavanje svega što ove riječi iziskuju.

Treća: Djelo srca. To je nijjet (odluka, nakana), iskrenost, ljubav, podređenost, predanost Allahu, Azze ve Dželle, pouzdanje u Njega te sve što iziskuje i slijedi iz ovoga.

Četvrta: Djelo jezika i tjelesnih organa. Djelo jezika se može ostvariti samo putem jezika kao što je učenje Kur'ana, ostalih zikrova, dova, istigfara itd..
Djela tjelesnih udova se mogu ostvariti samo putem njih, poput stajanja u namazu, pregibanja, sedžde, hodanje radi Allahovog zadovoljstva, kao što je koračanje ka džamijama, na hadždž, džihad na Allahovom putu, naređivanje dobra i zabrana zla, i druga djela koja su obuhvaćena hadisom o ograncima imana.

Učenjak Abdur-Rahman ibn Nasir Es-Sadi, Allah mu se smilovao, kaže: „Iman je nedvojbeno potvrđivanje, potpuno priznanje svega što su Allah i Njegov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, naredili da se vjeruje u njega, podređenost vanjštinom i nutrinom. To je potvrda srca i njegovo uvjerenje koje obuhvata djela srca, djela tijela. To podrazumijeva izvršavanje čitave Vjere. Zato su imami i ispravni prethodnici (selefu salih) govorili: „Iman je govor srca i jezika, i djela srca i jezika, i djela tjelesnih udova. Iman je govor, djelo, uvjerenje. Povećava se sa pokornošću, a smanjuje sa nepokornošću. On obuhvata uvjerenja, ponašanja i djela."

RAZLIKA IZMEĐU IMANA I ISLAMA

U šerijatskoj terminologiji iman ima dvije okolnosti. Prva je da se pod imanom stavi više pojedinaca bez povezanosti sa spomenom Islama. Tada se podrazumijeva čitava vjera, kao što Allah, Azze ve Dželle, kaže, u prijevodu značenja ajeta:

„Allah je zaštitnik onih koji vjeruju i On ih izvodi iz tmina na svjetlo, a onima koji ne vjeruju – zaštitnici su šejtani i oni ih odvode sa svjetla u tmine; oni će biti stanovnici Džehennema, oni će u njemu vječno ostati." (El Bekare, 257)

Na ovo značenje su mislili ispravni prethodnici (selefu salih) govoreći: Iman je uvjerenje, govor i djelo. Sva djela ulaze pod pojam imana.

Druga okolnost je da se spomenom imana poveže i Islam. Tada se iman tumači unutrašnjim uvjerenjima, kao što su vjerovanje u Allaha, Njegove meleke, objavljene Knjige, Njegove poslanike, Sudnji dan, određenje dobra i zla. Kao što Allah, Azze ve Dželle, kaže, u prijevodu značenja ajeta: „A one koji vjeruju i čine dobra djela uvešćemo, sigurno, u džennetske bašče,

kroz koje će rijeke teći; u njima će vječno i zauvijek ostati, a u njima će čiste žene imati, i debelu hladovinu ćemo ih uvesti.“ (En-Nisa, 57)

Islam se tumači djelima tjelesnih udova kao što su izgovaranje šehadeta, namaz, zekat, post i hadždž, te ostala djela. Kao što Allah, Azze ve Dželle, kaže, u prijevodu značenja ajeta: „Muslimanima i muslimanka, i vjernicima i vjernicama, i poslušnim muškarcima i poslušnim ženama, i iskrenim muškarcima i iskrenim ženam, i strpljivim muškarcima i poniznim ženama,...“ (El-Ahzab, 35)

Kada se iman i Islam zajedno spomenu onda imaju i zajedničko značenje, a kada se spoje onda imaju različito značenje, kao što je primjer siromaha (fekir) i nevoljnika (miskina). Kada se spomene samo jedan od njih onda se podrazumijeva i drugi, a kada se oba zajedno spomenu svaki od njih ima svoje specifično značenje.

PUTEVI POSTIZANJA I POVEĆANJA IMANA

Iman je savršenstvo roba i putem njega se podižu njegovi stepeni na dunjaluku i Ahiretu. To je razlog i put svakog dobra, ubrzanog i odgođenog. Ne može se postići, ojačati i usavršiti osim spoznajom šta se od njega uzima. Postiže se, ojačava i povećava mnogim stvarima, a od njih su:

Prvo: Poznavanje Allahovih Uzvišenih lijepih imena koja se navode u Kur’anu i Sunnetu, nastojanje da se shvate njihova značenja, da se putem njih čini ibadet Allahu.

Allah, Azze ve Dželle, kaže, u prijevodu značenja ajeta: „Allah ima najljepša imena i vi Ga zovite njima, a klonite se onih koji iskreću Njegova imena – kako budu radili onako će biti kažnjeni! “ (El-Araf,180)

Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, kaže: „Allah, Azze ve Dželle, ima devedeset devet imena, stotinu manje jedno. Ko ih nauči ući će u Džennet.“ (Buhari, Muslim)

Tj., ko ih memoriše, shvati njihova značenja i bude uvjeren u njih. Ko putem njih bude činio Allahu ibadete ući će u Džennet. Tako se zna da je to najveći izvor imana, sredstvo njegovog postizanja, ojačavanja i čvrstine.

Spoznaja Allahovih, Azze ve Dželle, imena je osnova imana, a obuhvata tri vrste tevhida: Rububijjet, uluhijjet i el-esmaus-siffat. Ove vrste su okosnica, temelj i vrhunac imana.

Kada god rob poveća spoznaju o Allahovim Uzvišenim imenima i svojstvima, poveća se i njegov iman. Njegovo uvjerenje postane jače. Vjernik treba uložiti krajnji trud i potencijale u spoznaji Allahovih imena i svojstava, bez upoređivanja Allaha sa nekim, negiranja nekih Njegovih imena ili svojstava, njihovog prilagođavanja ili iskrivljavanja.

Drugo: Razmišljanje o Kur'anu općenito. Onaj koji razmišlja o Kur'anu neprestano će se okorištavati kur'anskim znanostima i spoznajama, čime će uvećati svoj iman.

Također, isto će doživjeti kada pogleda njegov poredak i čvrstinu i da Kur'an sam sebe potvrđuje, da je sa sobom u saglasnosti i da u njemu nema oprečnosti i razilaženja. Kada to učini uvjerit će se da je od Allaha, a ovo je jedna od najvećih stvari koje ojačavaju iman.

Treće: Poznavanje Vjerovjesnikovih, sallallahu alejhi ve sellem, hadisa koji pozivaju na znanje o vjerovanju i djelovanju. Sve su to stvari kojima se postiže i ojačava iman.

Što je veća spoznaja roba o Allahovoj Knjizi i Sunnetu Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, veći je njegov iman i uvjerenje.

Četvrto: Poznavanje Vjerovjesnika, sallallahu alejhi ve sellem, i njegovih visokih moralnih osobina i savršenih epiteta.

Ko ga uistinu spozna neće posumnjati u njegovu istinoljubivost i istinitost onoga s čime je došao u vidu Kur'ana i ispravne Vjere.

Peto: Razmišljanje o kosmosu. Tj., razmišljanje o stvaranju nebesa i zemlje i različitih stvorenja koja se nalaze na njima. Gledanje u samoga čovjeka i njegove osobine. To je veoma jak motiv za vjerovanje, jer se u ovim postojećim stvarima pokazuje veličina stvaranja koja ukazuje na moć Stvoritelja i Njegovu veličinu, te ljepote, uređenost i čvrstinu koja zbunjuje razume.

Također, treba gledati u ovisnost svih stvorenja i njihovu potrebu za Gospodarom u svim domenima njihovog života. Ta stvorenja ne mogu biti neovisna o njima koliko je treptaj oka. To kod roba iziskuje potpunu poniznost, mnoštvo dova, predanost i pokornost Allahu, Azze ve Dželle, u pridobijanju onoga za čime je potreban u vidu koristi svoje vjere i dunjaluka i odvraćanjem štete u pogledu njegove vjere i dunjaluka. To također uzrokuje čvrsto pouzdanje u Gospodara, potpuno povjerenje u Njegovo obećanje i veoma veliku želju za Njegovim dobrima. Na ovaj način se ostvaruje i jača iman. Također, treba da razmišlja o mnoštvu Allahovih općenitih i posebnih blagodati bez kojih nijedno stvorenje ne može ni koliko je treptaj oka.

Šesto: Mnogo spominjanje Allaha, Azze ve Dželle, u svakom vremenu i upućivanje dove koja je ibadet. Spominjanje Allaha zasađuje drvo vjerovanja u srcu, napaja ga i jača.

Što više rob spominje Allaha, poveća se i njegov iman. Spominjanje Allaha biva u svim okolnostima, jezikom, srcem, djelom, stanjem. Čovjek će imati udio u imanu prema veličini njegovog udjela u ovom spomenu.

Sedmo: Poznavanje prefinjenosti Islama. Vjera Islam je čitava prefinjena. Njegovo vjerovanje je najispravnije,

najistinitije i najkorisnije, sistem ponašanja je najljepši, a djela i propisi su također najljepši i najpravedniji. Ovim pogledom Allah uljepšava vjerovanje u srcu roba i čini mu ga voljenim. Tako će pronaći slast imana, a njegova nutrina se uljepšati temeljima vjerovanja, njegovom suštinom, a njegova vanjština djelima imana.

Osmo: Ulaganje truda za lijepo izvršavanje ibadeta Allahu, Azze ve Dželle, i činjenje dobra Njegovim stvorenjima. Čovjek će se truditi u ibadetu Allahu kao da Ga gleda. Ako to nije kadar učiniti predočit će sebi da ga Allah gleda. Trudit će se da upotpuni i usavrši djela, a isto je i sa činjenjem dobra prema ljudima, govorom, djelom, imetkom, ugledom, različitim koristima.

Kada se bude lijepo odnosio prema ibedetu Stvoritelja činit će dobro i prema Njegovim stvorenjima i ustrajat će u tome snažnim vjerovanjem i uvjerenjem. To ga dovodi na stepen istinskog uvjerenja koji je najveći stepen uvjerenja. Osjetit će slast pokornosti, naći plod lijepog ophođenja a to je potpuni iman.

Deveto: Da se čovjek okiti osobinama vjernika kao što je skrušenost u namazu i prisutnost srca u njemu, davanje zekata, udaljavanje od besposlica, a to je govor u kome nema dobra kao i svako djelo u kome nema dobra. Zapravo, musliman će govoriti i činiti dobro, a ostavljati zlo i u govoru i u djelu. Nema sumnje da sve to povećava iman i ojačava ga. Također, sustezat će se od razvrata, nastojati ispuniti emanete i ugovore. Čuvanje ovih stvari je jedan od znakova imana.

Deseto: Poziv ka Allahu i Njegovoj vjeri, međusobno savjetovanje istinom i strpljivošću. Poziv u temelje vjere i pridržavanje uz njegova pravila, naređivanjem dobra i odvraćanjem od zla. Tako će rob upotpuniti sebe i upotpunjavati druge.

Jedanaesto: Udaljavanje od ogranaka nevjerstva i licemjerstva, očitog griješništva i nepokornosti. Da bi se iman ostvario neophodno je činiti sve povode koji ga ojačavaju i uvećavaju, ali je i pored toga neophodno odstraniti zapreke i prepreke, a one su ostavljanje nepokornosti i pokajanje za one koje su se već desile.

Čuvanje svih tjelesnih udova od zabranjenih stvari. Borba protiv smutnji, sumnji koja nastoji opovrgnuti i oslabiti znanje o vjerovanju, kao i borba protiv strasti koje slabe htijenja i vjerovanja.

Dvanaesto: **Približavanje Allahu dobrovoljnim djelima nakon obaveznih, i davanje prednosti onome što Allah voli, nad svim onim što je mimo Njega prilikom naleta strasti.**

Trinaesto: **Osamljivanje sa Allahom prilikom Njegovog spuštanja radi sašaptavanja, čitanje Njegovog govora, prisustvo srcem, ponašanje u skladu sa adabima ispravnoga obožavanja pred Njim, a zatim završetak toga traženjem oprosta i pokajanjem.**

Četrnaesto: Druženje sa istinoljubivim i iskrenim učenjacima, te uzimanje najljepših plodova njihovog govora, kao što se uzimaju najljepše voćke.

PLODOVI I KORISTI IMANA

Iman ima koristi i plodove koji se ne mogu pobrojati, niti sakupiti na jedno mjesto. Koliko samo tih koristi ima u srcu, tijelu, lijepom životu, dunjaluku i Ahiretu. Općenito govoreći, dobro dunjaluka i Ahireta i otklanjanje svih zala spada u plodove imana. Od tih plodova i koristi su sljedeće:

1. Priželjkivanje Allahove, Azze ve Dželle, zaštite. Uzvišeni kaže, u prijevodu značenja ajeta: „I neka se ničega ne boje i ni za čim nek ne tuguju Allahovi štićenici, oni koji budu vjerovali i koji se budu Allaha bojali. " (Junus, 62-63)

Allah, Azze ve Dželle, također kaže, u prijevodu značenja ajeta: „Allah je zaštitnik onih koji vjeruju i On ih izvodi iz tmina na svjetlo,..." (El Bekare, 257)

Tj., izvodi ih iz tame nevjerstva na svjetlo imana, iz tame neznanja na svjetlo znanja, iz tame grijeha na svjetlo pokornosti, iz tame nemara na svjetlost budnosti i spomena.

2. Zadobijanje Allahovog zadovoljstva. Allah, Azze ve Dželle, kaže, u prijevodu značenja ajeta: „A vjernici i vjernice su prijatelji jedni drugima, traže da se čine dobra djela, a od nevaljalih odvraćaju, i molitvu obavljaju i zekat daju, i Allahu i Poslaniku Njegovu se pokoravaju. To su oni kojima će se Allah sigurno smilovati." (Et-Tevba, 71)

„Allah obećava vjernicima i vjernicama džennetske bašče kroz koje će rijeke teći, u kojima će vječno boraviti, i divne dvorove u vrtovima edenskim. A i malo naklonosti Allahove veće je od svega toga; to će, doista, uspjeh veliki biti!" (Et-Tevbe,72)

Postigli su Allahovo zadovoljstvo i Njegovu milost i zadobili ova lijepa staništa svojim vjerovanjem, kojim su upotpunili svoje duše i upotpunili su jedni druge izvršavajući pokornost Allahu i pokornost Allahovom Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, naređujući dobro i odvraćajući od zla. Zadobili su najveći uspjeh i spas.

3. Potpun iman sprječava ulazak u Vatru. Slab iman sprječava da se vječno boravi u Vatri. Onaj ko bude vjerovao izvršavajući sve obaveze i ostavljajući sve zabrane neće ući u Vatru, kao što u Vatri neće vječno boraviti onaj u čijem srcu ima nešto imana.

4. Allah od onih koji vjeruju otklanja sve neugodnosti,

čuva ih od svih poteškoća i nedaća. On kaže, u prijevodu značenja ajeta: „Allah doista štiti vjernike, Allah sigurno ne voli ni jednog izdajnika, nezahvalnika.“ (El-Hadž, 38)

Tj., od njih otklanja svaku nedaću, zlo ljudskih i džinskih šejtana, štiti ih od neprijatelja, štiti ih od nedaća prije nego što dođu. On odiže i umanjuje te neugodnosti nakon što dođu. Allah, Azze ve Dželle, kaže, u prijevodu značenja ajeta: „Poslije smo spasavali poslanike Naše i one koji su vjerovali. Eto tako, dužnost je naša da spasimo vjernike. “ (Junus, 103)

„A riječ Naša je davno rečena o robovima Našim, o poslanicima: Oni će biti, doista, potpomognuti i vojska Naša će zacijelo pobijediti!“ (Es-Saffat, 171-173)

„...a onome koji se Allaha boji, On će izlaz naći.“ (Talak,2) Od svega onoga što ljudima predstavlja poteškoću. I kaže u prijevodu značenja ajeta: „A onome ko se Allaha boji, On će sve što mu treba učiniti dostupnim.“ (Talak, 4)

Bogobojaznom vjerniku Allah olakšava i štiti ga od poteškoća, olakšava mu poteškoće, svakoj brizi daje rješenje, svakoj poteškoći izlaz i opskrbljuje ga odakle se i ne nada. Dokazi za ovo su mnogobrojni iz Kur'ana i Sunneta.

5. Iman daje plod lijepoga života i na dunjaluku i na Ahiretu. Allah, Azze ve Dželle, kaže, u prijevodu značenja ajeta: „Onome ko čini dobro, bio muškarac ili žena, a vjernik je, Mi ćemo dati da proživi lijep život, i doista, ćemo ih nagraditi boljom nagradom nego što su zaslužili.“ (En-Nahl, 97)

Jedna od specifičnosti vjerovanja jeste da postiže smiraj srca, njegovo raspoloženje i zadovoljstvo onim čime ga je Allah opskrbio. Te da se ne veže za druge. To je ustvari lijep život.

Temelj lijepoga života jeste raspoloženje i smiraj srca i njegovo nezbunjivanje onim čime je zbunjen onaj koji nema ispravnog imana.

Lijep život podrazumijeva lijepu i dozvoljenu opskrbu, zadovoljstvo s malim, sreću, slast ibadeta na dunjaluku, činjenje pokornosti i ushićenost s njome. Imam Ibn Kesir kaže:

„Ispravno je da lijep život obuhvata sve spomenuto."

Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, kaže: „Spašen je onaj ko prihvati Islam, ko bude dostatno opskrbljen i kome Allah da zadovoljstvo u onome što mu je podario." (Muslim)

Također kaže, sallallahu alejhi ve sellem: „Allah sigurno neće nanijeti nepravdu vjerniku dobrim koje mu dadne na dunjaluku i za koje će biti nagrađen na Ahiretu. Kafir se hrani dobrim, ali ga ne čini radi Allaha na dunjaluku, sve dok ne dođe na Ahiret kada neće imati dobra kojim će biti nagrađen." (Muslim)

6. Sva djela i verbalni izrazi bivaju ispravni i upotpunjeni prema unutrašnjem osjećaju u srcu onoga ko ih čini u vidu imana i iskrenosti. Allah, Azze ve Dželle, kaže, u prijevodu značenja ajeta: „Ko bude dobra djela činio i uz to vjernik bio, trud mu neće lišen nagrade ostati, jer smo mu ga sigurno Mi pribilježili." (El-Enbija, 94)

Tj., neće negirati njegov trud niti zapostaviti njegovo djelovanje, nego će ga uvišestručiti shodno jačini njegovog vjerovanja. Allah, Azze ve Dželle, kaže, u prijevodu značenja ajeta: „A onaj ko želi onaj svijet i trudi se da ga zasluži, a vjernik je, trud će mu hvale vrijedan biti." (El-Isra, 19)

Trud je za Ahiret, to je djelovanje svim onim djelima kojima se približava Ahiretu i koje je Allah propisao jezikom Njegovog Vjerovjesnika Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem.

7. Onoga ko nosi iman u svom srcu Allah će uputiti na Pravi put. Na Pravom putu će ga uputiti na istinsko znanje i postupanje po njemu. Za prihvatanje onoga što je Allahu omiljeno i stalnom izražaju zahvalnosti.

Prihvatat će neugodnosti i nedaće sa zadovoljstvom i strpljivošću. Allah, Azze ve Dželle, kaže, u prijevodu značenja ajeta: „One koji vjeruju i čine dobra djela Gospodar njihov će na Pravom putu podržati, zato što vjeruju, rijeke će teći ispred njih u džennetima zadovoljstva." (Junus, 9)

Imam Ibn Kesir, Allah mu se smilovao, kaže: „Moguće je da

harf ‘ba’ ovdje bude uzročan, pa bi glasilo: Prema njihovom vjerovanju na dunjaluku Allah će ih na Sudnjem danu uputiti na Pravi put (Sirati ćuprija) sve dok ga ne pređu i završe u Džennetu. Moguće je, da je ovdje harf ‘ba’ za ispomoć, kao što kaže Mudžahid (Jehdihim rabbuhum bi imanihim). Bit će im svjetlo pomoću kojeg će ići. “

Također je rečeno da će se čovjeku prikazati njegovo djelo u lijepome liku i prijatnom vjetru, kada ustane iz kabura koji će blago oko njega puhati i obradovati ga svakim dobrom. Reći će mu: „Ko si ti?“ A on će odgovoriti: „Ja sam tvoje dobro djelo.“, pa će mu se načiniti svjetlo ispred njega sve dok ga ne uvede u Džennet.

8. Istinsko vjerovanje daje plod Allahove ljubavi prema robu i daje da bude voljen u srcima vjernika. Koga Allah zavoli, zavole ga vjernici. Tako postigne sreću i spas. Mnogobrojne su koristi iz ljubavi prema vjernicima: Lijepa pohvala, dova za vjernika, mrtvog ili živog. Allah, Azze ve Dželle, kaže, u prijevodu značenja ajeta: „One koji su vjerovali i dobra djela činili, Milostivi će sigurno voljenim učiniti.“ (Merjem, 96)

9. Zadobijanje vodstva u Vjeri. I ovo je od plodova vjerovanja, tj., da Allah vjernicima koji su upotpunili svoje vjerovanje, znanjem i djelom, da jezik koji samo istinu govori i da ih učini predvodnicima koji po Njegovoj naredbi upućuju druge i da budu slijeđeni u tome. Allah, Azze ve Dželle, kaže: „Između njih smo Mi vođe određivali i oni su, odazivajući se zapovijedi Našoj, na Pravi put upućivali, jer su strpljivi bili i u dokaze Naše čvrsto vjerovali.“ (Es-Sedžda, 24)

Sa strpljenjem i uvjerenjem postiže se vodstvo u vjeri, jer je vrhunac i potpunost imana u strpljenju i uvjerenju.

10. Podizanje stepena. Allah, Azze ve Dželle, kaže, u prijevodu značenja ajeta: „Allah će na visoke stepene uzdignuti one među vama koji vjeruju i kojima je dato znanje.“ (Mudžadela, 11)

Oni su na najvišem stepenu od svih stvorenja kod Allaha, Azze ve Dželle, i kod Njegovih robova na dunjaluku i Ahiretu. Ovo uzdignuće su postigli sa ispravnim vjerovanjem, znanjem i uvjerenjem.

11. Radost počasti od Allaha i potpuna sigurnost u svakom pogledu, kao što Allah, Azze ve Dželle, kaže, u prijevodu značenja ajeta: „A ti obraduj vjernike.“ (Et-Tevbe, 112)

Ovo je spomenuto u općenitom smislu kako bi obuhvatilo i ubrzano i odgođeno dobro. Ograničio ga je u sljedećim riječima. Npr.: „A one koji vjeruju i dobra djela čine, obraduj džennetskim baščama…“ (El-Bekare, 25)

Njima pripada apsolutna i ograničena radost, i njima pripada apsolutna bezbjednost na dunjaluku i Ahiretu, kao što se navodi u primjeru Allahovih, Azze ve Dželle, riječi, u prijevodu značenja ajeta: „Biće sigurni samo oni koji vjeruju i vjerovanje svoje s mnogoboštvom ne miješaju, oni će biti na Pravom putu.“ (El-An'am, 82)

Njima pripada ograničena bezbjednost kao što se navodi u primjerima Allahovih, Azze ve Dželle, riječi, u prijevodu značenja ajeta: „… neka se zato oni koji vjeruju i dobra djela čine ničega ne boje i ni za čim nek ne tuguju.“ (El-An'am, 48)

Otklonio je od njih strah od onoga što ih čeka u budućnosti i tugu od onoga što je prošlo, kako im se upotpunjuje bezbjednost, a vjerniku pripada potpuna bezbjednost i na dunjaluku i na Ahiretu, pripada mu radosna vijest o svakom dobru.

12. Putem imana se postiže višestruka nagrada, te potpunost svjetla pomoću kojeg rob hodi u toku svog života i kojim će hoditi na Sudnjem danu.

Na dunjaluku ide pomoću svjetla svoga znanja i istinskog vjerovanja, a kada se na Sudnjem danu pogase sva svjetla ići će sa svojim svjetlom preko Sirat ćuprije sve dok ne dođe do Kuće počasti i blagodati.

Tako je Allah uzročno vezao oprost za vjerovanje. Kome oprosti njegova ružna djela spasit će se od kazne i postići najveću nagradu. Uzvišeni kaže, u prijevodu značenja ajeta: „A one koji vjeruju i dobra djela čine, obraduj džennetskim baščama…“ (El-Bekare, 25)

13. Postizanje spasa i Upute za vjernike povodom njihovog vjerovanja. Allah, Azze ve Dželle, poslije spomena vjerovanja vjernika, onako kako je to objavljeno Muhammedu, sallallahu alejhi ve sellem, i kako je to objavljeno onima prije njega, u vidu vjerovanja u nevidljivo, obavljanje namaza i davanja zekata, kaže, u prijevodu značenja ajeta: „O vi koji vjerujete, Allaha se bojte i u Poslanika Njegova vjerujte, On će vam dvostruku milost Svoju darovati, i daće vam svjetlo pomoću kog ćete ići, i oprostiće vam, jer Allah prašta i samilostan je.“ (Hadid, 28)

„Njima će Gospodar njihov na Pravi put ukazati i oni će ono što žele ostvariti.“ (El-Bekare, 5)

Ovo je potpuna uputa i savršeni spas. Nema puta ka Uputi i spasu osim putem potpunoga vjerovanja.

14. Okorištavanje poukama jedan je od plodova vjerovanja. Uzvišeni kaže, u prijevodu značenja ajeta: „I nastavi savjetovati, savjet će vjernicima, doista, koristiti.“ (Darijat, 55)

Ovo je zato, jer vjerovanje podstiče onoga ko ga nosi u svome srcu na pridržavanje Istine, njeno slijeđenje, znanjem i djelom. Sa njim je veliki aparat i priprema za prihvatanje korisnih savjeta. Kod njega nema zapreke koja ga sprječava da prihvati Istinu niti da po njoj postupa.

15. Iman podstiće onoga ko ga nosi u svome srcu da zahvaljuje u stanju izobilja i da bude strpljiv u stanju oskudice, te da zarađuje dobro u svim vremenima.

Allah, Azze ve Dželle, kaže, u prijevodu značenja ajeta: „Nema nevolje koja zadesi Zemlju i vas, a koja nije, prije nego što je damo, zapisana u Knjizi, to je Allahu, uistinu, lako, da

ne biste tugovali za onim što vam je promaklo, a i da se ne biste previše radovali onome što vam On dade. Allah ne voli nikakve razmetljivce, hvalisavce.“ (El-Hadid, 22-23)

„Nikakva nevolja se bez Allahove volje ne dogodi, a On će srce onoga koji u Allaha vjeruje uputiti, Allah sve dobro zna.“ (Et-Tagabun,11)

Da nema drugog ploda imana, do utjehe onome ko ga u srcu nosi prilikom nedaća i neugodnosti kojima je svako izložen u svakom vremenu, druženje sa imanom i uvjerenjem bi bilo najveća utjeha.

Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, kaže: „Čuditi se vjerniku jer je za njega sve dobro, a to nema niko drugi osim vjernika. Ako se nađe u izobilju zahvaljuje i to mu je dobro. Ako ga snađe oskudica strpi se, pa je to opet dobro za njega.“ (Muslim)

Zahvala i strpljenje su sjecište svakoga dobra. Vjernik iskorištava dobra u svakom vremenu, zarađuje u svim okolnostima. U blagodatima i izobilju mu se objedinjuju dvije blagodati: Blagodat postizanja onoga što mu je omiljeno i blagodat upute na zahvalu koja je na višem stepenu od toga. Time mu se upotpunjuje blagodat.

Prilikom nastupanja oskudice objedinjuju mu se tri blagodati: Blagodat potiranja loših djela, blagodat zadobijanja stepena strpljivosti koja je veća od toga i blagodat lahkoga pretrpljivanja nedaće, jer kada zna da će dobiti nagradu i kada se uvježbao biti strpljiv nedaća mu biva isuviše lahka.

16. Ispravno vjerovanje odbacuje sumnje i nedoumice, bori se i prekida sve sumnje koje se nađu pred mnogim ljudima i štete im u njihovoj vjeri.

Za bolesti sumnji koje bacaju ljudski i džinski šejtani, te duše koje su sklone zlu, nema drugog lijeka osim ostvarenja imana.

Allah, Azze ve Dželle, kaže, u prijevodu značenja ajeta:

„Pravi vjernici su samo oni koji u Allaha i Poslanika Njegova vjeruju, i poslije više ne sumnjaju, i bore se na Allahovom putu imecima svojim i životima svojim. Oni su iskreni.“ (Hudžurat, 15)

Liječenje ovih šejtanskih prišaptavanja biva sa:

1. Prekidanje šejtanskih prišaptavanja
2. Traženje utočišta od zla onoga koji nabacuje ova prišaptavanja, a to je šejtan
3. Čvrsto držanje za čisto vjerovanje uz izgovaranje Amentu billahi
4. Završavanje sa razmišljanjem o tim vesvesama

17. Vjerovanje u Allaha, Azze ve Dželle, je utočište za vjernike u svemu onome što ih snađe, bilo da se radi o radosti, žalosti, strahu, sigurnosti, pokornosti, nepokornosti i ostalim stvarima koje svako mora doživjeti. Prilikom prijaznosti i radosti nalaze utočište u vjerovanju, zahvaljivat će Allahu i iznositi Njegove pohvalne osobine. Koristit će blagodati u onome što On voli, a prilikom neugodnosti i tuge naći će utočište opet u imanu, i to s nekoliko aspekata. Tražit će utjehu u vjerovanju i njegovoj slasti.

Tražit će utjehu u posljedicama nedaća, a to je nagrada. Tugu i razočarenje će dočekati sa raspoloženjem srca i povratkom na lijep život koji se odupire tugi. Tražit će utočište u istinskom vjerovanju prilikom straha. U njemu će naći smiraj i to će im još više povećati vjerovanje, čvrstinu, snagu i hrabrost. Nestat će straha koji ih je snašao kao što Allah, kaže o ashabima: „One kojima je, kad su im ljudi rekli: Neprijatelji se okupljaju zbog vas, treba da ih se pričuvate! – to učvrstilo vjerovanje, pa su rekli: Dovoljan nam je Allah i divan je On Gospodar! I oni su se povratili obasuti Allahovim blagodatima i obiljem, nikakvo ih zlo nije zadesilo i postigli su da Allah bude njima zadovoljan, Allah je neizmjerno dobar.“ (Ali Imran, 173)

18. Ispravno vjerovanje sprječava roba da zapadne u uništavajuće grijehe. Od Ebu Hurejre, radijAllahu anhu, prenosi se da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: „Bludnik dok čini blud nije vjernik. Dok krade nije vjernik. Dok pije alkohol nije vjernik.“ (Muslim)

Kome se ovo desi, dešava mu se zbog slabosti njegovog imana, nestanka njegovog svjetla i stida od Allaha. Ovo je poznato i očevidno. Ispravno i iskreno vjerovanje popraćeno je stidom od Allaha, ljubavlju prema Njemu i jakoj nadi u Njegovu nagradu i strah od Njegove kazne. Željom za postizanjem mora svjetlosti, ove stvari naređuju onome ko ima vjerovanje da čini svako dobro, a odvaraćaju ga od svakoga zla.

19. Najbolja stvorenja su dvije grupe onih koji vjeruju. Od Ebu Musaa , radijAllahu anhu, se prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: „Primjer vjernika koji uči Kur'an je kao primjer utrudže. Miris mu je lijep i okus mu je lijep. Primjer vjernika koji ne uči Kur'an je kao primjer datule koja nema mirisa ali je slatkog okusa. Primjer munafika koji uči Kur'an je poput rjehana čiji je miris lijep, a okus gorak. A primjer munafika koji ne uči Kur'an je kao primjer hanzale koja nema mirisa a okus joj je gorak.“ (Muslim)

Ljudi se dijele na četiri vrste:

Prvi: Oni koji su dobri i čije dobro prelazi na druge. Ovo je najbolji dio ljudi. Vjernik koji uči Kur'an i naučava vjerske nauke koristan je sebi, a i drugima. Blagoslovljen je gdje god bio.

Drugi: Dobar u duši, nosi dobro ali je vjernik koji nema znanja kojeg bi prenio na druge. Ovo su dva dijela koja predstavljaju najbolja stvorenja. Dobro koje je u njima vraća se na njihov krnjavi iman. Njihovo dobro je prelazno na druge shodno stanju vjernika.

Treći: To je onaj koji nema dobra, ali njegova šteta ne prelazi na druge.

Četvrti: Onaj koji je zao prema sebi, ali i prema drugima. Ovo je najgori dio ljudi.

Svo dobro potječe od imana i popratnih stvari koje su vezane za iman, a zlo se vraća na gubitak imana i osobine koje su mu suprotne.

20. Iman daje plod zadobivanja namjesništva na zemlji. Allah, Azze ve Dželle, kaže, u prijevodu značenja ajeta: „Allah obećava da će one među vama koji budu vjerovali i dobra djela činili sigurno namjesnicima na Zemlji postaviti, kao što je postavio namjesnicima one prije njih, i da će im zacijelo vjeru njihovu učvrstiti, onu koju im On želi, i da će im sigurno strah bezbjednošću zamijeniti, oni će samo Meni ibadet činiti, i neće druge Meni ravnim smatrati. A oni koji i poslije toga budu nezahvalni – oni su pravi griješnici." (En-Nur, 55)

21. Putem imana Allah daje pobjedu robu. Allah, Azze ve Dželle, kaže, u prijevodu značenja ajeta: „… a dužnost Nam je bila vjernike pomoći." (Er-Rum, 47)

22. Iman daje plod ponosa robu. Allah, Azze ve Dželle, kaže, u prijevodu značenja ajeta: „A snaga je u Allaha i Poslanika Njegova, i u vjernika, ali licemjeri neće da znaju."(Munafikun, 8)

23. Iman daje plod da nevjernici ne zavladaju vjernicima. Allah, Azze ve Dželle, kaže, u prijevodu značenja ajeta: „A Allah neće dati priliku nevjernicima da unište vjernike." (En-Nisa, 141)

24. Potpuna bezbjednost i Uputa. Allah, Azze ve Dželle, kaže, u prijevodu značenja ajeta: „Biće sigurni samo oni koji vjeruju i vjerovanje svoje s mnogoboštvom ne miješaju, oni će biti na Pravom putu. " (El-An'am, 82)

25. Čuvanje truda vjernika. Allah, Azze ve Dželle, kaže, u prijevodu značenja ajeta: „One koji budu vjerovali i dobra djela činili – Mi doista nećemo dopustiti da propadne nagrada onome koji je dobra djela činio.“ (El-Kehf, 30)

26. Povećanje imana za vjernike. Allah, Azze ve Dželle, kaže, u prijevodu značenja ajeta: „A kada bude objavljena neka sura, ima ih koji govore: „Kome je od vas ova učvrstila vjerovanje?“ – Što se tiče vjernika, njima je učvrstila vjerovanje, I oni se raduju.“ (Et-Tevbe124)

27. Spas vjernika. Allah, Azze ve Dželle, u priči o Junusu kaže, u prijevodu značenja ajeta: „Odazvasmo i tegobe ga spasismo, eto tako Mi spašavamo vjernike.“ (El-Enbija, 88)

28. Velika je nagrada za one koji nose istinsko vjerovanje u srcima. Allah, Azze ve Dželle, kaže, u prijevodu značenja ajeta: „… a Allah će sigurno vjernicima veliku nagradu dati.“ (En-Nisa, 146)

29. Privrženost onih koji nose iman u svojim srcima Allahu, Azze ve Dželle. To je posebna privrženost. Privrženost upućenosti, nadahnuća i ispravnosti. Allah, Azze ve Dželle, kaže, u prijevodu značenja ajeta: „… jer Allah je na strani vjernika.“ (El-Enfal, 19)

30. Nosioci imana su sigurni od straha i tuge. Allah, Azze ve Dželle, kaže, u prijevodu značenja ajeta: „… neka se zato oni koji vjeruju i dobra djela čine ničega ne boje i ni za čim nek ne tuguju.“ (El-En’am,48)

31. Velika nagrada. Allah, Azze ve Dželle, kaže, u prijevodu značenja ajeta: „… I vjernicima koji čine dobra djela donosi radosnu vijest da ih čeka nagrada velika.“ (El-Isra, 9)

32. Nagrada na koju se neće prigovoriti. Allah, Azze ve

Dželle, kaže, u prijevodu značenja ajeta: „One koji vjeruju i dobra djela čine zbilja čeka nagrada neprekidna.“ (Fussilet, 8)

33. Kur'an je Uputa i milost za vjernike. Allah, Azze ve Dželle, kaže, u prijevodu značenja ajeta: „O ljudi, već vam je stigla poruka od Gospodara vašeg i lijek za vaša srca i uputstvo i milost vjernicima.“ (Junus, 57)

Lijek i milost: „Mi objavljujemo u Kur'anu ono što je lijek i milost vjernicima, a nevjernicima on samo povećava propast.“ (El-Isra, 82)

On je njima Uputa i lijek.

34. **Nosioci imana imaju sljedeće: „Oni su zbilja pravi vjernici, njih počasti, i oprost, i obilje plemenito kod Gospodara njihova čekaju.“** (El-Enfal, 4)

OGRANCI IMANA

Iman ima mnogobrojne ogranke, a to nam ukazuje da kada se iman pojedinačno spomene podrazumijeva čitavu Vjeru. Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, je općenito i pojedinačno pojasnio ogranke imana.

Općenito: Od Ebu Hurejre, radijAllahu anhu, prenosi se da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: „Iman se sastoji od sedamdeset i nekoliko ogranaka, a stid je jedan ogranak imana.“

U drugoj predaji stoji: „Iman je sedamdeset i nekoliko, odnosno šezdeset i nekoliko ogranaka. Najbolji je izgovaranje, la ilahe illallah, a najmanji uklanjanje onoga što smeta s puta. Stid je jedan dio imana.“ (Muslim)

Imam Ebu Bekr El-Bejheki spominje sedamdeset sedam ogranaka imana. Mi ćemo navesti u sažetijem obliku sve ove ogranke.

1. Vjerovanje u Allaha, Azze ve Dželle
2. Vjerovanje u poslanike
3. Vjerovanje u meleke
4. Vjerovanje u Časni Kur'an i sve objavljene Knjige
5. Vjerovanje o određenje dobra i zla od Allaha, Azze ve Dželle
6. Vjerovanje u Sudnji dan
7. Vjerovanje u proživljenje poslije smrti
8. Vjerovanje da će ljudi biti iskupljeni nakon što budu proživljeni iz svojih kaburova ka Mjestu stajanja
9. Vjerovanje da je kuća i utočište vjernika Džennet, a da je kuća i utočište nevjernika Džehennem
10. Vjerovanje u obaveznost ljubavi prema Allahu, Azze ve Dželle
11. Vjerovanje u obaveznost straha od Allaha, Azze ve Dželle
12. Vjerovanje u obaveznost nade od Allaha, Azze ve Dželle
13. Vjerovanje u obaveznost oslanjanja na Allaha, Azze ve Dželle
14. Vjerovanje u obaveznost ljubavi prema Vjerovjesniku, sallallahu alejhi ve sellem
15. Vjerovanje u obaveznost respektiranja Vjerovjesnika, sallallahu alejhi ve sellem, njegovog poštivanja bez pretjerivanja
16. Ljubav čovjeka prema svojoj Vjeri tako da mu bacanje u Vatru bude draže od nevjerstva
17. Traženje znanja, a to je spoznaja Allaha, Njegove Vjere i Njegovog Vjerovjesnika, sallalllahu alejhi ve sellem, uz argumente iz Kur'ana i Sunneta
18. Širenje znanja i podučavanje ljudi
19. Respektovanje Časnoga Kur'ana njegovim naučavanjem i podučavanjem drugih, poštivanjem njegovih granica i propisa, znanjem o njegovom halalu i haramu, uvažavanjem njegovih poznavaoca

i njegovo memorisanje
20. Čistoća i stalno čuvanje abdesta
21. Redovno obavljanje pet namaza
22. Izdvajanje zekata
23. Post, obavezni i dobrovoljni
24. Itikaf
25. Hadždž
26. Džihad na Allahovom putu
27. Stražarenje na Allahovom putu (čuvanje granica)
28. Čvrstina pred neprijateljem i izbjegavanje bježanja sa bojnog polja
29. Izdvajanje petine ratnog plijena vođi ili njegovom zamjeniku, za one koji su ubrali ratni plijen
30. Otpuštanje roba radi približavanju Allahu , Azze ve Dželle
31. Obavezni iskupi za prekršaje, a oni su u Kur'anu i Sunnetu četiri: Iskup za ubistvo, iskup za zihar, iskup za zakletvu, iskup za spolni odnos u toku posta mjeseca ramazana
32. Izvršavanje ugovora
33. Pobrajanje Allahovih blagodati i obavezna zahvala na njima
34. Čuvanje jezika od onoga za čime nema potrebe
35. Čuvanje povjernih stvari i obaveza njihovog isporučivanja vlasnicima
36. Zabrana ubijanja i zločina prema drugima
37. Zabrana bluda i obaveznost neporočnosti
38. Čuvanje ruke od zabranjenih imetaka, a u to spada zabrana krađe, putnog razbojništva, mita, uzimanje onoga na što čovjek sa stanovišta Šerijata nema pravo
39. Obaveznost suzdržljivosti u jelu i piću i izbjegavanje onoga što nije dozvoljeno od njih
40. Izbjegavanje zabranjene i pokuđene odjeće i posuđa
41. Zabrana igara i razonode suprotnih Šerijatu

42. Umjerenost u trošenju i zabrana nepravednog jedenja imetka
43. Zabrana potkradanja i zlobe
44. Zabrana narušavanja časti ljudi i obaveza izbjegavanja zapadanja u njih
45. Iskrenost djela Allahu, Azze ve Dželle, i ostavljanje pretvaranja
46. Radost dobru, a žalost pred lošim
47. Liječenje svakoga grijeha iskrenim pokajanjem
48. Prinošenje žrtava, a one su općenito hedj, kurban i akika
49. Pokornost nadređenima
50. Pridržavanje onoga na čemu je zajednica
51. Pravedno suđenje među ljudima
52. Naređivanje dobra i zabranjivanje zla
53. Saradnja u dobru i bogobojaznosti
54. Stid
55. Dobročinstvo prema roditeljima
56. Održavanje rodbinskih veza
57. Lijepo ponašanje
58. Lijepo ophođenje sa robljem
59. Poštivanje prava vlasnika roblja nad robovima
60. Izvršavanje prava djece i porodice
61. Zbližavanje sljedbenika Islama i međusobna ljubav, širenje selama i rukovanje
62. Odgovaranje na selam
63. Obilazak bolesnog
64. Dženaza namaz umrlim pripadnicima Kible
65. Nazdravljanje onome ko kihne
66. Udaljavanje od nevjernika onih koji nered čine i grubost prema njima
67. Počašćivanje komšije
68. Počašćivanje gosta
69. Prekrivanje griješnika
70. Strpljivost u nedaćama i ono čemu nefs (duša) teži

u vidu naslade ili strasti
71. Skromnost i kratkotrajno nadanje
72. Zdrava ljubomora i ostavljanje rasprave
73. Udaljavanje o pretjerivanja
74. Darežljivost
75. Samilost prema maloljetnom i poštivanje starijeg
76. Popravljanje međusobnih odnosa muslimana
77. Da čovjek musliman voli svome bratu muslimanu što voli i sebi, a da mrzi za njega što mrzi i sebi

OSOBINE VJERNIKA

Vjernici imaju prefinjene osobine i velika djela. Allah , Azze ve Dželle, ih je opisao i iznio pohvalu o njima. Od ovih osobina koje se mogu navesti za primjer a ne da bi se sve pobrojale, su: **„ I pokoravajte se Allahu i Poslaniku, ako ste pravi vjernici. Pravi vjernici su samo oni čija se srca strahom ispune kad se Allah spomene, a kad im se riječi Njegove kazuju, vjerovanje im učvršćuju i samo se na Gospodara svoga oslanjaju.“** (Enfal, 1-2)

U ovim ajetima su iznešene velike osobine vjernika:
1. Pokornost Allahu i Njegovom Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem
2. Bojazan i strah od Allaha, Azze ve Dželle
3. Povećavanje imana prilikom slušanja Kur’ana i njihovo pomno razmišljanje o njemu
4. Pouzdanje i oslanjanje na Allaha , Azze ve Dželle, uz izvršavanje potrebnih povoda
5. Obavljanje namaza, farzova i nafila sa vanjskim i unutrašnjim djelima (djela srca i tjelesnih udova)
6. Obavezno trošenje poput zekata, iskupa, trošenje na one koje je dužnost skrbiti, sadaka na putu dobra

Drugo: Allah, Azze ve Dželle, kaže, u prijevodu značenja ajeta: „A vjernici i vjernice su prijatelji jedni drugima, traže da se čine dobra djela, a od nevaljalih odvraćaju, i molitvu obavljaju i zekat daju, i Allahu i Poslaniku Njegovu se pokoravaju. To su oni kojima će se Allah sigurno smilovati. Allah je doista Silan i Mudar." (Et-Tevbe, 71)

U ovom ajetu su velike osobine kojima su se vjernici okitili, a one su:

1. Prijateljstvo, ljubav i pomaganje vjernika
2. Naređivanje dobra, a dobro je sveobuhvatan naziv za sve ono što je poznato kao lijepo i ispravno, u vidu ispravnog vjerovanja, dobrih djela i pohvalnih moralnih osobina
3. Zabrana zla, a ono predstavlja sve što je u suprotnosti i oprečnosti dobru u vidu neispravnog vjerovanja, prljavih djela i pokuđenih moralnih osobina
4. Obavljanje namaza sa vanjskim i unutrašnjim djelima, bilo da je riječ o farzu i nafili
5. Davanje zekata onome kome pripada tj. za osam različitih kategorija
6. Pokoravanje Allahu, Azze ve Dželle, i Njegovome Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, i pridržavanje toga u svim okolnostima

Treće: Allah, Azze ve Dželle, kaže, u prijevodu značenja ajeta: „Allah je od vjernika kupio živote njihove i imetke njihove u zamjenu za Džennet koji će im dati, oni će se na Allahovom putu boriti, pa ubijati i ginuti. On im je to zbilja obećao u Tevratu i Indžili i Kur'anu, a ko od Allaha dosljednije ispunjava obećanje Svoje? Zato se radujte pogodbi svojoj koju ste s njim ugovorili, i to je veliki uspjeh." (Et-Tevbe, 111)

„Oni se kaju, i Njemu ibadet čine, i Njega hvale, i poste, i molitvu obavljaju, i traže da se čine dobra djela, a od nevaljalih odvraćaju i Allahovih propisa se pridržavaju. A vjernike obraduj." (Et-Tevbe, 112)

Iz ova dva ajeta se jasno očituju velike osobine onih, koji u svojim srcima nose vjerovanje, a to je na sljedeći način:

1. Pokajanje od svih grijeha i pridržavanje pokajanja u svim vremenima

2. Obožavanje Allaha, Azze ve Dželle, izvršavanjem svih obaveza, pohvalnih djela i udaljavanje od svih zabrana i pokuđenosti u svakom vremenu. Tako će rob postati pobožnjak

3. Zahvala Allahu u izobilju i oskudici i iznošenje njegovih pohvalnih osobina u pogledu blagodati, priznanje očitih i skrivenih blagodati

4. Putovanje radi traženja znanja, hadždža i umre, džihada, održavanja rodbinskih odnosa i sl., kao i Šerijatom utemeljeni dobrovoljni post

5. Mnogostruko obavljanje namaza, koji sadrži pregibanje i sedždu.

6. Naređivanje dobra, a u njega spadaju sva obavezna i pohvlana djela

7. Zabranjivanje zla, a u njega spada sve ono što su Allah i Njegov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, zabranili

8. Naučavanje granica koje je Allah objavio Svome Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, te svih naredbi, zabrana i propisa koji u to spadaju ili ne. Pridržavanje toga podrazumijeva činjenje jednih a ostavljanje drugih djela

Četvrto: Allah, Azze ve Dželle, kaže, u prijevodu značenja ajeta: „Ono što žele vjernici će postići, oni koji molitvu svoju ponizno obavljaju, i koji ono što ih se ne tiče izbjegavaju, i koji milostinju udjeljuju, i koji stidna mjesta svoja čuvaju, osim od žena svojih ili onih koje su u posjedu njihovu, oni, doista, prijekor ne zaslužuju. A oni koji i pored toga traže, oni u zlu sasvim pretjeruju, i koji o povjerenim im emanetima i obavezama svojim brigu brinu, i koji molitve svoje na vrijeme obavljaju, oni su dostojni nasljednici, koji će Džennet naslijediti, oni će u njemu vječno boraviti.“ (El-Muminun, 1-11)

Ove osobine u ovima ajetima su sljedeće:

1. Skrušenost u namazu, prisutnost srca pred Allahom, Azze ve Dželle, tokom namaza

2. Udaljavanje od besmislica u kojima nema dobra. Onaj ko se udaljava od besmislica, udaljava se i od zabranjenog prema prioritetu

3. Izdvajanje zekata na imetak i pročišćenje duše od prljavih moralnih osobina i to njihovim izbjegavanjem

4. Čuvanje spolnih organa od zinaluka i izbjegavanje povoda za to, kao što je pogled, osamljivanje i dodir

5. Čuvanje povjerenih stvari, svejedno odnosilo se na Allahova prava ili prava Njegovih robova. Ajet je generalan.

6. Čuvanje izvršavanja ugovora između roba i Allaha, te između čovjeka i drugih robova

7. Redovno obavljanje namaza uz pažnju na njegove temelje, uslove, obaveze i pohvalna djela

Postoje i druge osobine vjernika spomenute u Allahovoj, Azze ve Dželle, Knjizi. Molim Allaha da mene i sve ostale muslimane uputi na ove prefinjene osobine.

TAMA NIFAKA (LICEMJERSTVO,DVOLIČNJAŠTVO)

Pojam nifaka

Pojam nifaka u arapskom jeziku i šerijatskoj terminologiji

Nifak u arapskom jeziku označava tunel u zemlji koji je iskopan do jednog mjesta, a ima izlaz i na drugo mjesto. Od ovih riječi nastala je izvedenica nifak u Vjeri. Nifak je djelo munafika, a označava ulazak u Islam na jedan, a izlazak iz Islama na drugi način.

U hadisu koji se prenosi od Ebu Seida el-Hudrija, Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kaže: „Sigurno će te slijediti običaje onih prije vas, pedalj po pedalj, lakat po lakat, pa čak kada bi ušli u gušterovu rupu vi biste ih slijedili." Rekli smo: „Allahov Poslaniče, je li se to odnosi na židove i kršćane?" Odgovorio je: „Pa na koga drugog." (Muslim)

Nifak u šerijatskoj terminologiji, kao što kaže Imam Ibn Kesir, označava pokazivanje dobra a skrivanje zla.

Postoji nekoliko vrsta nifaka: Nifak u uvjerenju, a on će čovjeka odvesti u vječnu Vatru. Nifak u djelima je jedan od najvećih grijeha.

Ibn Džurejdž kaže: „Kod munafika je govor suprotan njegovom djelu, tajnost njegovoj javnosti, ulazak njegovom izlasku, njegovo prisustvo njegovom odsustvu."

Dvije su vrste nifaka: Veliki koji izvodi iz Vjere, i mali koji ne izvodi iz Vjere.

Pojam zindika (heretika), otpadnika od Vjere

Zindik (otpadnik od Vjere) je u osnovi onaj koji ne vjeruje u Ahiret, Allahovo gospodarstvo, koji krije nevjerstvo, a pokazuje iman.

Šejhul-islam Ibn Tejimijje, Allah mu se smilovao, kaže: „Zindik kod islamskih pravnika označava munafika koji je bio u doba Vjerovjesnika, sallallahu alejhi ve sellem, javno iznoseći svoj Islam, a skrivajući nevjerstvo, svejedno da li je sakrio neku od vjera, poput judaizma, kršćanstva i dr., ili opovrgavao i negirao Tvorca, Povratak i dobra djela. Ima ljudi koji govore da je zindik onaj koji poriče i opovrgava, a ovaj termin često koriste apologetičari i obični ljudi, te oni koji prenose fraze drugih ljudi. Međutim, zindik o čijem su propisu govorili islamski pravnici je onaj prvi, jer im je cilj bio napraviti razliku između vjernika i nevjernika, otpadnika i onoga ko se zadržao u vjeri, ko je to javno obznanio a ko je to sakrio. U ovom propisu učestvuju sve vrste nevjernika i otpadnika bez obzira na njihove različite stepene u nevjerstvu i otpadništvu. Allah, Azze ve Dželle, obavještava da se nevjerstvo može povećati, kao što obavještava da se i iman može povećati. „… samo se povećava nevjerovanje.“ (Et-Tevbe, 37)

Onaj koji ostavlja namaz i druge temelje Islama ili koji čini velike grijehe. Također obavijestio je o povećanju kazne za neke nevjernike u odnosu na druge, i to na Ahiretu u riječima: „One koji nisu vjerovali i koji su od Allahova puta odvraćali Mi ćemo dvostrukom kaznom kazniti zato što su pravili smutnju.“ (En-Nahl, 88)

Ovo je temelj kojeg je potrebno spoznati. On je veoma važan za ovu tematiku. Mnogi koji su govorili na temu vjerovanja i nevjerovanja izvodeći iz vjere sljedbenike strasti nisu se osvrnuli na ovu tematiku i nisu napravili razliku između propisa sa vanjskim i untrašnjim značenjem iako je razlika između njih potvrđena sasvim pouzdanim šerijatskim

tekstovima i poznatim konsenzusom učenjaka. To je čak, nužno poznata i naočigled shvatljiva činjenica u vjeri Islamu. Ko o ovome razmisli, znat će da su mnogi sljedbenici strasti i novotarija, ipak vjernici ali griješnici i zalutale neznalice od dijela onoga s čime je došao Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem. Sljedbenik strasti i novotarija može biti i nevjernik, zindik, koji skriva suprotno onome što iznosi.“

Vrste nifaka

Dvije su vrste nifaka: Nifak koji izvodi iz Vjere, i nifak koji ne izvodi iz Vjere.

Veliki nifak

Ova vrsta podrazumijeva da čovjek javno ispolji vjerovanje u Allaha, Azze ve Dželle, Njegove meleke, Njegove kitabe, Njegove poslanike, Sudnji dan, te određenje dobra i zla, a skriva nešto što je tome u potpunosti ili dijelom oprečno. Ovo je nifak koji je bio u doba Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, i Kur'an je objavljen o pokudi i proglašavanju munafika nevjernicima. Obavijestio je da su oni na najnižem stepenu Vatre.

Šejhul-islam Ibn Tejmijje, spominje neke oblike velikog nifaka, pa kaže: „Jedna vrsta nifaka je veliki nifak i takav munafik će biti na najnižem stepenu Vatre, poput nifaka Abdullaha ibn Ubejja i drugih. Kada ovakav munafik iskaže utjerivanje u laž Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, negiranje dijela s čime je došao, mržnju prema njemu, neuvjerenost u obaveznost pokoravanja Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, radost nazadovanjem Vjere, žalost napredovanjem Vjere i slično, onaj ko ovo zastupa nije ništa do otvoreni neprijatelj Allaha i Njegovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem. Ovaj obim nifka je bio prisutan u doba Allahovog Poslanika, sallallahu

alejhi ve sellem, i nije nikada nestao, već je i postao veći nego u njegovo, sallallahu alejhi ve sellem, doba...“

Muhammed ibn Abdulvehhab, Allah mu se smilovao, kaže: „Šest je vrsta nifaka u uvjerenju: Utjerivanje Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, u laž, negiranje ijednog dijela s čime je došao Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, mržnja prema Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, mržnja onoga s čime je došao Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, radost nazadovanju Poslanikove, sallallahu alejhi ve sellem, Vjere, mržnja pobjede Poslanikove, sallallahu alejhi ve sellem, Vjere. Ovo je šest vrsta nifaka, a onaj ko ga zastupa će biti na najnižem stepenu Džehennema.“

Iz govora ova dva imama mogu se kao rezime iznijeti vrste i opisi velikoga nifaka, a one su:

1. Utjerivanje Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, u laž
2. Utjerivanje u laž ijednog dijela onoga s čime je došao Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem
3. Mržnja prema Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem
4. Mržnja pa makar ijednog dijela onoga s čime je došao Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem
5. Radost nazadovanju Poslanikove, sallallahu alejhi ve sellem, Vjere
6. Mržnja pobjede Poslanikove, sallallahu alejhi ve sellem, Vjere
7. Neuvjerenost u obaveznost potvrđivanja onoga o čemu je Poslanik, alejhi sellem, donio obavijesti
8. Neuvjerenost u obaveznost pokoravanja u onome što naređuje

Postoje i druga djela na koja ukazuju Časni Kur’an ili čisti Sunnet, da su od velikog nifaka koji izvodi iz islama.

Mali nifak

To je nifak u djelima, a podrazumijeva da se čovjek pokaže dobrim u javnosti, a skriva ono što je tome suprotno. Temelji ovoga nifaka vraćaju se na hadis Abdullaha ibn Omera i Aiše, a ima ih pet vrsta:

1. Da pričajući laže onome ko mu vjeruje

2. Kada obeća, iznevjeri, a dvije su vrste toga

a) Da nešto obeća, a nema namjeru da ispuni to obećanje i ovo je najgore iznevjeravanje. Kada bi rekao: 'Uradit ću to i to, inšaAllah.' A ima namjeru da to ne uradi, smatra se lažju i iznevjeravanjem, kao što kaže imam El-Evza'i

b) Da obeća i ima namjeru da ispuni obećanje, a zatim mu se ukaže prilika i iznevjeri bez opravdanog razloga

3. Kada se raspravlja, oda se griješništvu, a pod griješništvom se misli da namjerno zastrani od istine, pa tako istina postane neistina, a neistina istina. Sve je ovo poziv na laž

4. Kada napravi ugovor, prevari i ne izvrši ugovoreno. Prevara je zabranjena u svakom ugovoru među muslimanima ili sa nemuslimanima, pa makar druga strana ugovora bio nevjernik

5. Prevara i pronevjera povjernih stvari. Kada se muslimanu nešto dadne na povjerenje, dužnost mu je to izvršiti

Rezime ovoga rečenog, je da sav mali nifak potječe od različitosti javnog i tajnog djela, razilaženja srca i jezika, ulaska i izlaska.

Zato je dio ispravnih prethodnika (selefu salih) govorio: „Nifak u skrušenosti je da vidiš skrušeno tijelo, a srce nije skrušeno."

Ovaj nifak ne izvodi iz vjere Islama i on nije nifak u pravom smislu riječi, jer se od Abdullaha ibn Omera , radijAllahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: „Ko bude imao četiri osobine, uistinu je pravi munafik, a kod koga bude jedna od ovih osobina imat će osobinu nifaka sve dok je ne ostavi: Kada priča laže, kada napravi ugovor prevari, kada obeća iznevjeri i kada se raspravlja oda se griješenju." (Buhari,Muslim)

Hadis Ebu Hurejre, radijAllahu anhu, u kome se kaže da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: „Tri su

obilježja munafika: Kada govori laže, kada obeća iznevjeri i kada mu se nešto povjeri prevari.“ (Buhari, Muslim)

Razlika između velikog i malog nifaka:
1. Veliki nifak izvodi iz Vjere, a mali ne izvodi
2. Veliki nifak poništava sva djela
3. Veliki nifak predstavlja različitost unutrašnjeg i vanjskog uvjerenja, a mali predstavlja različitost untrašnjeg i vanjskog djelovanja bez različitosti u uvjerenju
4. Veliki nifak vodi u vječnu Vatru, ako čovjek umre na njemu
5. Veliki nifak ne proizilazi od vjernika, a mali može proizaći od vjernika
6. Za veliki nifak, u većini slučajeva onaj ko ga zastupa se ne kaje, a ako se pokaje, prilikom suđenja postoji razilaženje oko njegovoga pokajanja u vanjštini, jer je to nemoguće znati pošto se munafici uvijek predstavljaju u svjetlu Islama.

OSOBINE MUNAFIKA

Munafici imaju mnogobrojne osobine. Allah, Azze ve Dželle, ih je pojasnio u Svojoj Časnoj Knjizi, a pojasnio ih je i Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem. Nema sumnje da Allahov , Azze ve Dželle, spomen osobina munafika ima mnogobrojne koristi, a od njih su:

1. Allahova, Azze ve Dželle, blagodat prema vjernicima, jer ih On obavještava o stanjima i osobinama munafika kako bi se od njih udaljili
2. Prijetnja vjernicima da ne krenu putevima munafika i upozorenje na preuzimanje njihovih osobina
3. Podsticaj vjernika na iskrenost prema Allahu, Azze ve Dželle, pročišćenje njihove nutrine i pokornost njihovih lica Allahu

Osobine munafika su mnogobrojne, a za primjer navodimo neke od njih:

Prva: Allah, Azze ve Dželle, kaže, u prijevodu značenja ajeta: „Ima ljudi koji govore: „Vjerujemo u Allaha i u onaj svijet!“ – a oni nisu vjernici. Oni nastoje da prevare Allaha i one koji vjeruju, a oni, i ne znajući, samo sebe varaju.“ (El-Bekare, 8-9)

Iz ovih ajeta se očituje da su osobine munafika sadržane u sljedećem:

1. Govore: „Vjerujemo u Allaha i Sudnji dan“, ali nisu vjernici
2. Pokušaju prevariti Allaha i vjernike
3. U njihovim srcima je bolest
4. Kada im se kaže da ne čine nered na zemlji, oni odgovore: „Mi samo red uspostavljamo.“
5. Kada im se kaže: „Vjerujte kao što ljudi vjeruju“, oni odgovore: „Zar ćemo vjerovati kao što vjeruju luđaci?“
6. Kada susretnu vjernike, kažu: „Mi vjerujemo.“, a kada se osame sa svojim velikanima i poglavarima, kažu: „Mi smo sa vama, mi se samo izigravamo.“
7. Kupuju zabludu za uputu, pa njihova trgovina neće imati zarade i neće biti upućeni

Druga: Allah, Azze ve Dželle, kaže, u prijevodu značenja ajeta: „Ima ljudi čije te riječi o životu na ovom svijetu oduševljavaju i koji se pozivaju na Allaha kao svjedoka za ono što je u srcima njihovim, a najljući su protivnici.“ (El-Bekare, 204)

„A kada mu se rekne: „Boj se Allaha!“ – on onda iz inada griješi. Njemu je dosta Džehennem, a on je, doista, grozno boravište.“ (El-Bekare, 206)

Iz ovih ajeta se očituju sljedeće osobine munafika:

1. Lijep i zadivljujući govor koji ostavlja dojma na srca
2. Allahovo posredovanje, jer on svjedoči ovome govoru i bilježi ga. Ovo je najveći zločin prema Allahu, Azze ve Dželle

3. Vještost u raspravljanju i velika snaga uvjeravanja kako bi se dotuklo svako protivljenje koje stoji na putu njihovoga cilja

4. Kada se sakriju i odu od ljudi, trude se u činjenu nepokornosti u vidu širenja nereda po zemlji

5. Kada im se naredi bogobojaznost, uzohole se i obuzme ih ponositost griješenja. Tako zajedno objedinjuju nedjela i oholost

Treća: Allah, Azze ve Dželle, kaže, u prijevodu značenja ajeta: „Bolnu patnju navijesti licemjerima, koji prijateljuju s nevjernicima, a ne s vjernicima! Zar kod njih traže snagu, a sva snaga pripada samo Allahu." (En-Nisa, 138-139)

Osobine munafika koje se navode u ova dva ajeta su:

1. Prijateljuju, vole i pomažu nevjernike
2. Ponose se nevjernicima i od njih pomoć traže

Četvrta: Allah, Azze ve Dželle, kaže, u prijevodu značenja ajeta: „Licemjeri misle da će Allaha prevariti, i On će ih za varanje njihovo kazniti. Kada ustaju da molitvu obave, lijeno se dižu, i samo zato da bi se pokazali pred svijetom, A Allaha gotovo da i ne spomenu." (En-Nisa, 142)

„Neodlučni su kome će se privoljeti, da li ovima ili onima. A onoga koga Allah u zabludi ostavi, ti nećeš naći načina da ga na Pravi put uputiš." (En-Nisa, 143)

Iz ova dva ajeta očituju se sljedeće osobine munafika:

1. Pokušavaju prevariti Allaha, a On će njih prevariti
2. Kada ustaju na namaz, ustaju lijeno
3. Pretvaraju se pred ljudima svojim djelima
4. Allaha spominju samo malo
5. Uvijek se dvoume između skupine vjernika i nevjernika

Peta: Allah, Azze ve Dželle, o munaficima kaže, u prijevodu značenja ajeta: „Reci: „Trošili milom ili silom, od vas se neće primiti, jer ste vi opak narod." A prilozi njihovi neće biti primljeni zato što u Allaha i u Njegova Poslanika ne vjeruju, što s predanošću molitvu ne obavljaju i što samo preko volje udjeljuju." (Et-Tevbe, 53-54)

Iz ova dva ajeta se očituju ružna svojstva munafika, a od njih su:

1. Allah ih je opisao kao očite griješnike, pa kaže: „Vi ste uistinu očiti griješnici."

2. Ne vjeruju u Allaha i Njegovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem

3. Na namaz dolaze uvijek lijeno

4. Udjeljuju iz svoga imetka uvijek sa mrzovoljom

U ovim osobinama je krajnja pokuda munafika i onih koji postupaju po njihovim djelima. Svaka osoba treba da se udalji od griješenja, da vjeruje u Allaha i Njegovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, da dolazi na namaz aktivna tijela i srca. Treba da dijeli imetak širokogrudno, postojana srca nadajući se nagradi od Allaha Jedinog. Ne treba da se poistovjećuje sa munaficima.

Šesta: Allah, Azze ve Dželle, kaže, u prijevodu značenja ajeta: „Licemjeri se plaše da se vjernicima ne objavi sura koja bi im otkrila ono što je u srcima licemjera. Reci: „Samo se vi rugajte, Allah će doista na vidjelo iznijeti ono čega se vi plašite."" (Et-Tevbe,64)

„A ako ih zapitaš, oni će sigurno reći:„Mi smo samo razgovarali i zabavljali se." Reci:„Zar se niste Allahu i riječima Njegovim i Poslaniku Njegovu rugali? Ne ispričavajte se! Jasno je da ste nevjernici, a tvrdili ste da ste vjernici." Ako nekima od vas i oprostimo, druge ćemo kazniti zato što su krivci." (Et-Tevbe, 65-66)

Munafici se ismijavaju sa Allahom i Njegovim Poslanikom, sallallahu alejhi ve sellem, i vjernicima, ali ih je Allah, Azze ve Dželle, obrukao pojašnjavajući njihove osobine vjernicima.

Sedma: Allah, Azze ve Dželle, kaže, u prijevodu značenja ajeta: „Licemjeri i licemjerke slični su jedni drugima, traže da se čine nevaljala djela, a odvračaju od dobrih, i ruke su im stisnute, zaboravljaju Allaha, pa je i On njih zaboravio. Licemjeri su zaista pravi nevjernici. Licemjerima i licemjerkama i nevjernicima Allah prijeti džehennemskom vatrom, vječno će u njoj boraviti, dosta će im ona biti! Allah ih je prokleo, i njih čeka patnja neprekidna.“ (Et-Tevbe, 67-68)

Iz ova dva ajeta očituju se neke osbine munafika:

1. Munafici su zaštitnici jedni drugih
2. Naređuju zlo, a zabranjuju dobro
3. Ne udjeljuju sadaku i ne čine dobročinstva. Oni su najškrtiji ljudi
4. Zaboravili su na Allaha, pa Ga samo malo spominju, pa je i On njih zaboravio lišavajući ih Svoje milosti i ne navodeći na dobro
5. Munafici su očiti griješnici

Osma: Allah, Azze ve Dželle, kaže, u prijevodu značenja ajeta: „One koji vjernike ogovaraju zato što zekat daju, a rugaju se i onima koji ih s mukom daju, Allah će kazniti za izrugivanje njihovo, i njih čeka patnja nesnosna. Molio ti oprosta za njih ili ne molio, molio čak i sedamdeset puta, Allah im neće oprostiti, zato što u Allaha i Njegova Poslanika ne vjeruju. A Allah neće ukazati na Pravi put nevjernicima.“ (Et-Tevbe, 79-80)

Osobine munafika koje se očituju iz ova dva ajeta su:

1. S podozrenjem gledaju one koji dobrovoljno daju sadaku, kao i onoga koji mnogo udjeljuje, govoreći: Sa ovim

udjeljivanjem želi pretvaranje u reputaciju. S podozrenjem gledaju i onoga siromaha koji daje malo, govoreći: Allahu nije potrebna milostinja ovoga

2. Ismijavanje s vjernicima
3. Ne vjeruju u Allaha i Njegovog Poslanika, alejhi sellam

Deveta: Allah, Azze ve Dželle, kaže, u prijevodu značenja ajeta: „A kad bude objavljena koja sura, samo se zgledaju:„Da li vas ko vidi? " – I onda se udaljuju. Neka Allah srca njihova bez podrške ostavi, zato što su od onih ljudi koji neće da razumiju." (Et-Tevbe, 127)

Kada se objavi sura, munafici pogledaju jedni u druge bivajući sigurnim da će ostaviti djelovanje po njoj čekajući zgodnu priliku da se sakriju od očiju vjernika. Zatim polahko umaknu i udalje se, pa ih je Allah kaznio kaznom koja je shodna njihovim djelima. Kao što su se udaljili od djela,

Allah je njihova srca okrenuo i odvratio od Istine. Zato što oni ne shvataju ono što će im koristiti, a da shvataju kada bi se objavila sura povjerovali bi u nju i potčinili se njenoj naredbi.

Allah, Azze ve Dželle, kaže, u prijevodu značenja ajeta:

„Ima onih koji dolaze da te slušaju, ali čim se od tebe udalje, pitaju one kojima je dano znanje:„Šta ono on maloprije reče? " To su oni čija je srca Allah zapečatio i koji se za strastima svojim povode." (Muhammed, 16)

„Reci ti Meni ko će uputiti onoga koji je strast svoju za boga svoga uzeo, onoga koga je Allah, znajući ga, u zabludi ostavio i sluh njegov i srce njegovo zapečatio, a pred oči njegove koprenu stavio? Ko će mu,ako neće Allah, na Pravi put ukazati? Zašto se ne urazumite?" (El-Džasije, 23)

Deseta: Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, kaže: „To je namaz munafika koji sjedi i čeka sve dok sunce ne bude između dva šejtanova roga, a zatim ustane i skljuca četiri rek'ata spominjući Allaha sasvim malo." (Muslim)

Iz ovog hadisa očituju se dvije osobine munafika, one su:

1. Odgađanja namaza iz njegovog propisanog vakta
2. Brzinsko obavljanje namaza (poput kljucanja) u kojem se Allah samo malo spominje

Jednaesta: Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kaže: „**Najteži namaz munaficima jesu jacija i sabah. A da znaju kolika je nagrada za njih došli bi na ove namaze, pa makar i puzeći**.“ (Buhari, Muslim)

Sve ove osobine su navedene kao primjeri, a stvarne osobine munafika su mnogobrojne u Allahovoj, Azze ve Dželle, Knjizi i Sunnetu Njegovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem. Molimo Allaha za oprost i spas na dunjaluku i Ahiretu.

Iz prethodno rečenog može se reći da su osobine munafika općenito sljedeće:

1. Pozivaju se na iman, a lažu
2. Pokušavaju prevariti Allaha i vjernike, a varaju sami sebe
3. U njihovim srcima je bolest, pa im je Allah povećao bolest
4. Pozivaju se na popravljanje stanja, a oni nered čine
5. Optužuju vjernike za suludost
6. Ismijavaju se sa vjernicima
7. Kupuju zabludu za Uputu
8. Njihov govor je lijep, a najžešći su protivnici
9. Pozivaju Allaha za svjedoka za ono što je u njihovim srcima, a oni lažu
10. Spretni su u raspravljanju s neistinom
11. Kada se sakriju od ljudi ulažu trud u neistinu
12. Kada im se kaže: Bojte se Allaha, obuzme ih ponositost u griješenju
13. Prijateljuju sa nevjernicima, pomažu ih i služe

14. Ponose se nevjernicima i od njih pomoć traže
15. Kada ustaju na namaz ustaju lijeno
16. U svojim djelima se pretvaraju pred ljudima
17. Allaha malo spominju
18. Dvoume se između nevjernika i vjernika
19. Ne vjeruju u Allaha i Njegovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem
20. Munafici su očiti grješnici
21. Troše svoje imetke sa mrzovoljom
22. Munafici su zaštitnici jedni drugih
23. Škrtare i ne troše na putevima dobra
24. Naređuju zlo, a zabranjuju dobro
25. Zaboravili su Allaha, pa je i On njih zaboravio
26. S podozrenjem gledaju one vjernike koji dobrovoljno udjeljuju
27. Odgađaju namaz od njegovog propisanog vremena
28. Namaz obavljaju poput kljucanja životinje i u njemu spominju Allaha samo malo
29. Najteži namazi su im jacija i sabah
30. Izostaju za zajedničkog namaza
31. Njihova srca su tvrda, a pameti manjkave
32. Nisu zadovoljni Islamom kao vjerom
33. Od Vjere uzimaju samo ono što odgovara njihovim željama
34. Govore ono što ne rade
35. U miru pokazaju hrabrost, a u ratu su kukavice
36. Ne traže suda od Allaha i Njegovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem
37. Osjećaju nelagodu i stiješnjenost u dušama od presude Allaha i Njegovog Poslanika, alejhi sellam
38. Odvaraćaju vjernike od džihada
39. Gube nadu u Allahovu milost i ne nadaju se Njegovoj pomoći
40. Svojom borbom ciljaju ovaj dunjaluk, a kada izgube nadu i u njega onda postanu destruktivni

41. Kada se raspravljaju očito griješe
42. Bore se protiv Islama i njegovih sljedbenika na skriven način i to pod imenom Islama
43. Njih interesuju samo lične koristi
44. Vrijeđaju iskrene učenjake optužujući ih za laž i mjenjanje činjenica
45. Potiču sumnje oko Islama kako bi ljude odvratili od ulaska u njega
46. Mrze one koji pomažu Vjeru
47. Kada pričaju lažu
48. Nastoje iznevjeriti Allaha, Njegovog Poslanika i vjernike
49. Iznevjeravaju obećano
50. Svaki munafik ima dva lica: Jedno lice za vjernika, a jedno za neprijatelja Vjere
51. Ne shvataju ono u čemu im je korist, niti slušaju ono što će im korisititi. Ne gledaju u Allahove dokaze koji ukazuju na Njegovu moć
52. Izvrću zakletvu u govoru zato što znaju da se srca vjernika ne mogu s njima smiriti
53. Srca su im nemarna prema dobru, a tijela ne idu prema njemu
54. Najprljaviji su srcima, a najljepši tijelima
55. U sebi skrivaju dvoličnjaštvo, pa ga je Allah otkrio na njihovim licima i jezicima
56. Krše ugovore radi dunjaluka
57. Ismijavaju se Časnom Kur'anu

Ovo su osobine munafika, pa ih se, muslimanu, čuvaj prije nego što ti dođe Suđeni čas.

Posljedice i štete nifaka

Nifak ima opasne posljedice i kobne štete, a od njih su:

1. Veliki nifak uzrokuje strah i strepnju u srcima. Allah, Azze ve Dželle, kaže, u prijevodu značenja ajeta: „Licemjeri se plaše da se vjernicima ne objavi sura koja bi im otkrila ono što je u srcima licemjera. Reci: „Samo se vi rugajte, Allah će doista na vidjelo iznijeti ono čega se vi plašite.““ (Et-Tevbe,64)

2. Veliki nifak iziskuje Allahovo prokletstvo. Allah, Azze ve Dželle, kaže, u prijevodu značenja ajeta: „Licemjerima i licemjerkama i nevjernicima Allah prijeti džehennemskom vatrom, vječno će u njoj boraviti, dosta će im ona biti! Allah ih je prokleo, i njih čeka patnja neprekidna.“ (Et-Tevbe, 68)

3. Veliki nifak munafika izvodi iz Islama jer skriva nevjerstvo a pokazuje dobro. Ovo je i gore od otvorenoga nevjerstva. Allah, Azze ve Dželle, kaže, u prijevodu značenja ajeta : „Licemjeri će na samom dnu Džehennema biti i ti im nećeš zaštitnika naći.“ (En-Nisa, 145)

4. Veliki nifak neće biti oprošten od Allaha ako čovjek u njemu umre, jer je gori od otvorenoga nevjerstva kojem Uzvišeni Allaha kaže, u prijevodu značenja ajeta: „Onima koji neće da vjeruju i koji čine nepravdu Allah doista neće oprostiti i neće im put pokazati, osim puta u Džehennem, u kome će vječno i zauvijek ostati, to je Allahu lako.“ (En-Nisa, 168-169)

5. Veliki nifak iziskuje džehennemsku patnju za munafika i zabranjuje mu Džennet. Uzvišeni kaže, u prijevodu značenja ajeta: „Allah će sigurno zajedno sastaviti u Džehennemu licemjere i nevjernike.“ (En-Nisa, 140)

6. Veliki nifak munafika vječno vodi u Vatru, i iz nje nikada neće izaći. Allah, Azze ve Dželle, kaže, : „Licemjerima i licemjerkama i nevjernicima Allah prijeti džehennemskom vatrom, vječno će u njoj boraviti, dosta će im ona biti! Allah ih je prokleo, i njih čeka patnja neprekidna.“ (Tevbe, 68)

7. Veliki nifak uzrokuje da Allah zaboravi na munafika. „Licemjeri i licemjerke slični su jedni drugima, traže da se čine nevaljala djela, a odvraćaju od dobrih, i ruke su im stisnute, zaboravljaju Allaha, pa je i On njih zaboravio. Licemjeri su zaista pravi nevjernici." (Et-Tevbe, 67)

8. Veliki nifak upropaštava sva djela. Allah, Azze ve Dželle, kaže, u prijevodu značenja ajeta: „Reci: „Trošili milom ili silom, od vas se neće primiti, jer ste vi opak narod." A prilozi njihovi neće biti primljeni zato što u Allaha i u Njegova Poslanika ne vjeruju, što s predanošću molitvu ne obavljaju i što samo preko volje udjeljuju." (Et-Tevbe, 53-54)

9. Zbog velikog nifaka Allah će munaficima ugasiti svjetlo na Sudnjem danu. Allah, Azze ve Dželle, kaže, u prijevodu značenja ajeta: „Na Dan kada će licemjeri i licemjerke vjernicima govoriti: „Pričekajte nas da se svjetlom vašim poslužimo! Vratite se natrag, pa drugo svjetlo potražite! " – reći će se. I između njih će se pregrada postaviti koja će vrata imati, unutar nje biće milost, a izvan nje patnja." (El-Hadid, 13)

10. Veliki nifak lišava roba dove vjernika i blagoslova prilikom njegove smrti. Uzvišeni kaže, u prijevodu značenja ajeta: „I nijednom od njih, kad umre, nemoj molitvu obaviti, niti sahrani njegovoj prisustvovati, jer oni u Allaha i Njegova Poslanika ne vjeruju i kao nevjernici oni umiru." (Et-Tevbe, 84)

11. Veliki nifak uzrokuje patnju na dunjaluku i Ahiretu. Uzvišeni kaže, u prijevodu značenja ajeta: „Neka te ne oduševljavaju bogatstva njihova, a ni djeca njihova! Allah hoće da ih njima kazni na ovom svijetu i da skončaju kao nevjernici."(Tevbe, 55)

12. Kada munafik javno očituje svoje vjerovanje postaje otpadnik od Islama. Njegov život i imetak postaju dozvoljeni i nad njim se primjenjuju propisi o otpadništvu.

Međutim, o prihvatanju njegova pokajanja u vanjštini pred sudstvom postoji razilaženje, jer munafici uvijek javno očituju Islam. Kada munafik prikrije svoj nifak i nevjeru sačuvao je svoj život i imetak, zato što je javno pokazao svoje vejerovanje, a Allah najbolje poznaje ono što duše kriju.

1. Kada munafik javno očituje svoje nevjerovanje to je uzrok neprijateljstva između njega i vjernika. Oni ga neće uzimati za prijatelja pa makar bio i najbliži rod. A ako javno ne iznese svoje nevjerovanje prema njemu će se postupati prema vanjštini, a Allah je taj koji zna šta duše kriju.

2. Mali nifak je licemjerstvo u djelima. On umanjuje i slabi vjerovanje. Onaj ko ga posjeduje u velikoj je opasnosti od Allahove kazne.

3. Nosilac malog nifaka je u opasnosti jer ga to može odvesti u veliki nifak

Utječemo se Allahu od Njegove srdžbe i od svih vrsta nifaka, maloga i velikoga. Molimo Allaha za oprost i spas i na dunjaluku i na Ahiretu.

SVJETLOST BOGOBOJAZNOSTI
I
TAME GRIJEŠENJA

SVJETLOST BOGOBOJAZNOSTI

Pojam bogobojaznosti (takvaluk)

'Et-takva', u arapskom jeziku označava opreznost i čuvanje.

Kaže se „Ittekajtuš-šej'", tj., čuvao sam se toga. Allah, Azze ve Dželle, kaže, u prijevodu značenja ajeta: ''On je jedini dostojan da Ga se boje i On jedini prašta.'' (EL-Mudesir 56)

On je Jedini dostojan da se čuva od njegove kazne, i Jedini je dostojan da se postupa prema onome što vodi Njegovom oprostu.

Osnova bogobojaznosti (takvaluka) je, da rob između sebe i onoga čega se plaši postavi zaštitu koja ga čuva. Takvaluk roba prema Njegovom Gospodaru znači da između sebe i onoga čega se pribojava od svoga Gospodara u vidu Njegove srdžbe i kazne postavi zaštitu. To se ogleda u činjenu pokornosti i izbjegavanju nepokrnosti. Iz ovog se očituje da je suština takvaluka kao što kaže Talek ibn Habib: „Takvaluk je da postupaš u skladu pokornosti Allahu uz svjetlo od Allaha želeći Allahovu nagradu i da ostaviš nepokornost Allahu uz svjetlo od Allaha bojeći se Allahove kazne."

U potpuni takvaluk spada izvršavanje svih obaveza i izbjegavanje svih zabrana i sumnji. Poslije toga u to vjerovatno spada činjenje pohvalnih djela i izbjegavanje pokuđenih, a to je najveći stepen takvaluka (bogobojaznosti).

Potpuni takvaluk definisao je ugledni ashab Abdullah ibn Mes'ud , radijAllahu anhu, u svome tefsiru Allahovih, Azze ve Dželle, riječi, u prijevodu značenja ajeta: ''O vjernici, bojte se Allaha onako kako se treba bojati i umirite samo kao muslimani!'' (Ali-Imran 102)

Rekao je: „Da Mu se čini pokornost, a izbjegava nepokornost, da bude spomenut a ne zaboravljen, da Mu se zahvaljuje a ne da Mu se bude nezahvalno.“ Hafiz Ibn Redžeb, kaže: „Zahvala Allahu spada u sve oblike činjenja pokornosti i ibadeta. Značenje riječi: „Da bude spomenut a ne zaboravljen“, je: Da rob svojim srcem spominje Allahove naredbe u svojim pokretima, smirajima, riječima i da ih primjenjuje i da se u tom pogledu u potpunosti kloni Njegovih zabrana. “

Imam El-Kurtubi, spominje: „Allahov, Azze ve Dželle, govor: „Bojte se Allaha onako kako se treba bojati“, pojašnjen je riječima Uzvišenog, u prijevodu značenja ajeta: ''Zato se Allaha bojte koliko god možete,'' (Tegabun 16) “

To znači: Bojte se Allaha istinski, koliko možete, i pojasnio da je ovakvo tumačenje ispravnije od mišljenja o derogaciji ovog ajeta. Derogacija se uzima kada se tekstovi ne mogu objediniti, a objedinjavanje je ovdje moguće i zato je prioritetnije.“

Takvaluk se nekada kao termin više upotrebljava za izbjegavanje zabrana, kao što kaže Ebu Hurejre, radijAllahu anhu, kada je upitan o takvaluku. Rekao je: „Jesi li krenuo trnovitim putem?“ Odgovorio je: „Da.“ Upitao je: „Kako si postupio?“ Odgovorio je: „Kada vidim trnje odmaknem se, zaobiđem ga ili ga prođem.“ Rekao je: „To je takvaluk.“

U ovom značenju je Ibn El-Mu'tezz ispjevao stih:
Prođi se grijeha velikih i malih
Jer je to bogobojaznost
Postupaj kao onaj koji ide trnovitim putem
I čuva se onoga što vidi

I nemoj potcjenjivati ni mali grijeh
Jer su i brda napravljena od kamenčića

Važnost takvaluka (bogobojaznosti)

Takvaluk je jedan od najvažnijih povoda uspjeha i spasa na dunjaluku i Ahiretu, zbog nekoliko stvari, a od njih su:

1. Allah, Azze ve Dželle, je oporučio prvim i zadnjima takvaluk, pa kaže u prijevodu značenja ajeta: „Mi smo onima kojima je data Knjiga prije vas, a i vama, već zapovijedili da se bojite Allaha.'' (En-Nisa 131)

Ovo je velika oporuka za prvo i zadnje, u vidu bogobojaznosti koja podrazumijeva naredbu i zabranu, propisivanje propisa i nagrađivanje onoga ko ovu oporuku izvrši, a bolnu kaznu za onoga ko je zapostavi ili ignoriše. Zato Uzvišeni kaže, u prijevodu značenja ajeta: „A ako ne budete vjerovali, pa uistinu, Allahovo je ono što je na nebesima i ono što je na Zemlji, Allah ni o kom nije ovisan i On je hvale dostojan.''(En-Nisa 131)

Učenjak Abdur-Rahman Nasir Es-S'adi, Allah mu se smilovao, kaže: „Ako budete nezahvalni", tako što ćete napustiti bogobojaznost i pripisati Allahu ono o čemu nije objavio dokaza, time samo sebi štetu nanosite, a nećete je nanijeti Allahu. Ništa od Njegove vlasti nećete okrnjiti. On ima bolje, veće i brojnije robove od vas koji mu se pokoravaju i ponizno izvršavaju Njegovu naredbu. Zbog toga je naveo iza ovih riječi odmah,: „A ako ne budete vjerovali, pa uistinu, Allahovo je ono što je na nebesima i ono što je na Zemlji, Allah ni o kom nije ovisan i On je hvale dostojan.''(En-Nisa 131), da Mu pripada potpuna darežljivost i sveobuhvatno dobročinstvo koje potječe iz riznica Njegove milosti koje neće biti okrnjene trošenjem, niti će ih umanjiti trošenje imetka danju i noću."

Njegovo savršeno bogatstvo ogleda se u potpunosti Njegovih osobina. Allahovo ime El-Hamid ukazuje da je On dostojan svake zahvale i ljubavi, pohvale i veličanja. Pošto Se opisao osobinama pohvale, a to su osobine ljepote i uzvišenosti i pošto je Svojim stvorenjima dao mnogobrojne blagodati, onda je On hvaljen u svakoj situaciji.

Ima li išta ljepše od zajedničkog spomena ova dva časna imena - Onaj koji je neovisan i dostojan hvale. Njemu pripada savršenstvo u Njegovoj neovisnosti i bogatstvu, savršenstvu u zahvali i savršenstvo zajedničkog spomena jednog s drugim.

2. Allah, Azze ve Dželle, je naredio bogobojaznost i obavezao postupanje po njoj Svojim robovima i to u mnogim ajetima, a od njih su:

Uzvišeni kaže, u prijevodu značenja ajeta: ''I bojte se Dana kada ćete se svi Allahu vratiti, kada će se svakome ono što je zaslužio isplatiti, nikome krivo neće učinjeno biti.''(Beqara 281)

''I bojte se Dana kada niko ni za koga neće moći ništa učiniti, kada se ničiji zagovor neće prihvatiti, kada se ni od koga otkup neće primiti i kada im niko neće u pomoć priteći.'' (El-Beqara 48)

''I bojte se Dana kada niko ni za koga neće moći ništa učiniti, kada se ni od koga otkup neće primiti, kada nikome zagovor neće koristiti, i kada im niko neće moći pomoći!'' (El-Beqara 123)

''O ljudi, bojte se Gospodara svoga, koji vas od jednog čovjeka stvara, a od njega je i drugu njegovu stvorio, i od njih dvoje mnoge muškarce i žene rasijao. I Allaha se bojte - s imenom čijim jedni druge molite - i rodbinske veze ne kidajte, jer Allah, zaista, stalno nad vama bdi.'' (En-Nisa 1)

''O vjernici, Allaha se bojte, i neka svaki čovjek gleda šta je za sutra pripremio i Allaha se bojte jer On dobro zna šta radite.'' (Hašr 18)

Ajeti o naredbi bogobojaznosti su mnogobrojni.

3. Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, je naredio bogobojaznost i podstakao na nju u mnogim hadisima, a od njih su:

Od Ebu Umame, radijAllahu anha, se prenosi da je čula Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, kako na Oprosnom hadžu govori: „Bojte se vašeg Gospodara, klanjajte pet vaših namaza, postite vaš mjesec, dajite zekat na vaše imetke, pokoravajte se vašim nadređeneim, ući ćete u Džennet vašeg Gospodara.“ (Tirmizi)

Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, oporučio je Muazu ibn Džebelu , radijAllahu anhu, bogobojaznost, takvaluk. Njegova oporuka jednom čovjeku je kao oporuka čitavom ummetu, pa kaže: „Boj se Allaha gdje god bio. Loše djelo poprati dobrim, pa će ga pobrisati i prema ljudima lijepo postupaj.“ (Tirmizi, Ahmed)

Njegove riječi: „Boj se Allaha gdje god bio.“, kako kaže Hafiz Ibn Redžeb, Allah mu se smilovao, znače: „Želi reći, i u javnosti i u tajnosti, kada ga ljudi vide i kada ga ne vide.“

Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, je molio Allaha, Azze ve Dželle, za bogobojaznost i u javnosti i u tajnosti, pa bi govorio u svojoj dovi: „Molim te za strah od Tebe i u osami i u javnosti.“ (Nesai)

Hafiz Ibn Redžeb, Allah mu se smilovao, kaže: „Bojazan od Allaha u tajnosti i javnosti spada u spasonosna djela.“

Imam Ahmed je spjevao stihove:
Kada se jednoga dana osamiš
Nemoj reći: Osamio sam se
Nego reci, nada mnom ima kontrolor
Nemoj misliti da Allah,-ijedan trenutak zaboravlja
I da je Njemu išta skriveno

Ibn Es-Semak, ispjevao je:
O ti koji si ogrezao u grijehu, zar se ne stidiš
I kada si osamljen Allah je s tobom
U pogledu Tvoga Gospodara te je prevarilo Njegovo odgađanje
I dugotrajno pokrivanje tvojih grijeha

Ebu Muhammed Endelusi el-Kahtani spjevao je:
Kada se osamiš sumnjivo u tami, a duša te pozove na grijeh
Postidi se Allahovog pogleda
reci joj: Onaj ko je stvorio tamu vidi mene
Drugi je ispjevao:
O Ti koji vidiš kako mušica pruži svoje krilo u mrkloj i tamnoj noći
Koji njene vratne žile kucaju
I kako kičmena moždina hoda po tim u tankim kostima
Podari mi pokajanje kojim će pobrisati
Ono što je bilo od mene u prethodnom vremenu

Od Irbada ibn Sarije, radijAllahu anhu, prenosi se da je rekao: „Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, nas je savjetovao, pa su se od toga naša srca uplašila a oči zasuzile. Rekli smo: Alahov Poslaniče, kao da je to savjet onoga koji odlazi, pa nam oporuči. Rekao je: „Oporučujem vam bogobojaznost, poslušnost i pokornost." (Ebu Davud, Tirmizi, Ahmed)

Hafiz Ibn Redžeb, Allah mu se smilovao, kaže: „Ove dvije riječi objedinjuju sreću dunjaluka i Ahireta."

Od Burejde , radijAllahu anhu, se prenosi da je rekao: „Kada bi Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, za vojsku ili izvidnicu postavio zapovjednika u posebnom razgovoru bi mu oporučio bogobojaznost i činjenje dobra prema muslimanima koji su sa njim." (Muslim)

Zbog važnosti takvaluka Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, je molio Gospodara za takvaluk. Od Ibn Mes'uda, radijAllahu anhu, se prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, govorio: „Allahu, molim Te za Uputu, bogobojaznost, čednost i neovisnost.“ (Muslim)

4. Najviše što će ljude uvoditi u Džennet jeste bogobojaznost. Od Ebu Hurejre, radijAllahu anhu, prenosi se da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: „Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je upitan o djelu koje će najviše ljude uvoditi u Džennet, pa je odgovorio: „Bogobojaznost i lijepo ponašanje.“ Pa je upitan o onome što će najviše ljude odvesti u Vatru. Odgovorio je: „Usta i spolni organ.“ (Buhari, Muslim)

5. Takvaluk je važniji od odjeće bez koje insan ne može, jer odjeća takvaluka ne može se istrošiti ili nestati. Stalno je sa robom, a predstavlja ljepotu srca i duše. Vanjska odjeća ima za cilj da pokrije vanjske stidne dijelove tijela, s vremena na vrijeme. Ili da bude ukras za čovjeka i poslije te nema nikakve druge koristi. Uz pretpostavku nepostojanja odjeće ukazuju se stidni dijelovi tijela za čije otkrivanje ne postoji smetnje, ako je to u nuždi. Ali, ako se pretpostavi da nema odjeće bogobojaznosti onda se otkrivaju unutrašnje pojedinosti i postiže poniženje i bruka. Allah, Azze ve Dželle, kaže, u prijevodu značenja ajeta: ''O sinovi Ademovi, dali smo vam odjeću koja će pokrivati stidna mjesta vaša, a i raskošna odijela, ali, odjeća čestitosti, to je ono najbolje. - To su neki Allahovi dokazi da bi se oni opametili.'' (El-'Araf 26). Bez ove odjeće čovjek ne može ni koliko je treptaj oka. Bez nje nema nikakve vrijednosti, počasti ili spasa.

Ako čovjek ne obuče odjeću takvaluka
Ostat će go, pa makar bio obučen
Najbolja odjeća za čovjeka je pokornost njegovom Gospodaru
Nema dobra u onome ko je Allahu nepokoran

6. Takvaluk je važniji od hrane i pića. Allah, Azze ve Dželle, kaže: ''A najbolja opskrba je bogo-bojaznost. I Mene se bojte, o razumom obdareni!'' (El-Beqara 197)

Ibn Omer, radijAllahu anhu, kaže: „U počast čovjeka ulazi i da ima lijepu opskrbu na putovanju." Allah, Azze ve Dželle, naredio je pripremanje opskrbe za putovanje, jer je pripremanjem opskrbe čovjek neovisan o stvorenjima i suzdržava se od njihovih imetaka. Pripremanje opskrbe ima korist i ispomoć je putnicima. Ovom opskrbom se želi postići forma količine i materije. Kada je Allah, Azze ve Dželle, naredio opskrbu za putovanje na dunjaluku naredio je i suštinsku opskrbu, a to je opskrba Ahireta, a koja se ogleda u pridruživanju takvaluka. To je stalna opskrba koja čovjeku koristi i na dunjaluku i na Ahiretu.

To je opskrba takvaluka, opskrba do Kuće smiraja. Ona vodi u najpotpuniju slast i najuzvišeniju blagodat. Ko ostavi ovu opskrbu i sa njom nema veze, postat će izložen svakom zlu i zabranjen mu je dolazaka do Kuće bogobojaznih.

Opskrbi se bogobojaznošću
Jer ti ne znaš kada padne tama noći
Da li ćeš živjeti do zore
Koliko je zdravih bez bolesti umrlo
A koliko je bolesnih živjelo dugo vremena

Osobine bogobojaznih

Bogobojazni imaju svojstva i djela kojima postižu sreću i na dunjaluku i na Ahiretu, a od ovih osobina navest ćemo neke za primjer, a ne da bi ih sve pobrojali.

Prvo: Allah, Azze ve Dželle, kaže, u prijevodu značenja ajeta: ''Elif Lam Mim. Ova Knjiga, u koju nema nikakve sumnje, uputstvo je svima onima koji se budu Allaha bojali; onima

koji u nevidljivi svijet budu vjerovali i molitvu obavljali i udjeljivali dio od onoga što im Mi budemo davali; ''(Beqara 1-3)

U ovim ajetima predstavljena je blagoslovljena skupina osobina bogobojaznih, a oni su:

1. Vjerovanje u nevidljivi svijet
2. Obavljanje namaza
3. Obavezno i pohvalno trošenje na svim putevima dobra
4. Vjerovanje u Kur'an i prije objavljene knjige
5. Potpuno uvjerenje i savršeno vjerovanje u Budući svijet. Uvjerenje je potpuno znanje u koje nema ni najmanje sumnje

Ko bude postupao po ovim svojstvima bit će od onih koji su postigli svoj cilj i pobjedu na dunjaluku i Ahiretu.

Drugo: Allah, Azze ve Dželle, kaže, u prijevodu značenja ajeta: ''Nije čestitost u tome da okrećete lica svoja prema istoku i zapadu; čestiti su oni koji vjeruju u Allaha i u onaj svijet, i u meleke, i u knjige, i u vjerovjesnike, i koji od imetka, iako im je drag, daju rođacima, i siročadi, i siromasima, i putnicima, i prosjacima, i za otkup iz ropstva, i koji molitvu obavljaju i zekat daju, i koji obavezu svoju, kada je preuzmu, ispunjavaju, naročito oni koji su izdržljivi u neimaštini, i u bolesti, i u boju ljutom. Oni su iskreni vjernici, i oni se Allaha boje i ružnih postupaka klone.'' (El-Beqara 177)

U ovom velikom ajetu Allah, Azze ve Dželle, pojasnio je mnoga djela bogobojaznih i njihove časne i velike osobine:

1. Vjerovanje u Allaha, Azze ve Dželle
2. Vjerovanje u Sudnji dan
3. Vjerovanje u meleke
4. Vjerovanje u knjige koje je Allah objavio
5. Vjerovanje u vjerovjesnike
6. Davanje imetka bližnjim, siročadima, siromasima, putnicima, prosjacima, te oslobađanje robova

7. Obavljanje namaza
8. Davanje zekata
9. Ispunjenje ugovora
10. Strpljivost u neimaštini i bolest, te za vrijeme borbe s neprijateljima
11. Istinoljubivost u govoru, djelima i stanjima

Oni koji rade ova djela istinoljubivi su u svome vjerovanju, jer su njihova djela potvrdila njihov iman. I oni su spašeni, jer su ostavili zabrane a radili naredbe. Zato što su ove stvari sveobuhvatne za sve odlike dobra, sve ih uključuju i prate. Izvršenje ugovora potpada pod cjelokupnu Vjeru. Ko izvršava ova djela bolje će izvršavati ona mimo njih. To su oni čestiti i iskreni, bogobojazni.

Treće: Allah, Azze ve Dželle, nakon što je pojasnio strasti koje su ljudima uljepšane, kaže, u prijevodu značenja ajeta: ′′Reci: "Hoćete li da vam kažem šta je bolje od toga? Oni koji se budu Allaha bojali i grijeha klonili imaće u Gospodara svoga džennetske bašče, kroz koje će rijeke teći, u njima će vječno boraviti, i čiste žene, i Allahovu naklonost - a Allah poznaje robove Svoje - oni koji budu govorili: ′Gospodaru naš, mi, zaista, vjerujemo; zato nam oprosti grijehe naše i sačuvaj nas patnje u ognju!′; oni koji budu strpljivi, i istinoljubivi, i Allahu poslušni, i oni koji budu milostinju udjeljivali, i koji se budu u posljednjim satima noći za oprost molili.′′ (Ali Imran 15-17)

Blagoslovljena djela i časne osobine bogobojaznih:

1. Traženje sredstva približavanja Allahu, Azze ve Dželle, vjerovanjem u Njega

2. Traženja oprosta od Allalha, Azze ve Dželle

3. Traženje od Allaha, da ih sačuva od patnje u Vatri

4. Strpljenje u pokornosti Allahu i strpljivo izbjegavanje Allahovih zabrana, te strpljivo podnošenje Allahovih bolnih odredbi

5. Istinoljubivost u govoru, djelima i stanjima

6. Stalno ponizno stajanje, a označava konstantnu pokornost sa skrušenošću

7. Trošenje dobara i to na siromašne i potrebne

8. Traženje oprosta, a posebno u vremenima pred zoru, jer su oni svoj namaz odužili do nastupanja zore i sjeli tražeći oprosta od Allaha Uzvišenog

Njima pripadaju različite kategorije dobra i vječne blagodati. Njima pripada Allahovo zadovoljstvo koje je veće od svega. Oni će imati čiste supruge od svake mahane i manjkavosti, lijepoga ponašanja i potpune tjelesne savršenosti.

Četvrto: Allah, Azze ve Dželle, kaže, u prijevodu značenja ajeta: ''I nastojte zaslužiti oprost Gospodara svoga i Džennet prostran kao nebesa i Zemlja, pripremljen za one koji se Allaha boje, za one koji, i kad su u obilju i kad su u oskudici, udjeljuju, koji srdžbu savlađuju i ljudima praštaju - a Allah voli one koji dobra djela čine: i za one koji se, kada grijeh počine ili kad se prema sebi ogriješe, Allaha sjete i oprost za grijehe svoje zamole - a ko će oprostiti grijehe ako ne Allah? - i koji svjesno u grijehu ne ustraju. Njih čeka nagrada - oprost od Gospodara njihova i džennetske bašče kroz koje će rijeke teći, u kojima će vječno ostati, a divne li nagrade za one koji budu tako postupili!'' (Ali Imran 133-136)

U ovim ajetima su predočena velika djela i prefinjene osobine onih koji imaju takvaluk. Allah, Azze ve Dželle, ih spominje nakon što im je naredio takmičenje do Njegovog oprosta i sustizanje Dženneta koji je pripremljen bogobojaznima. Ove osobine su prema sljedećem poretku:

1. Trošenje imetka u teškim i olakšanim okolnostima, neimaštini i izobilju, aktivnosti i neaktivnosti, zdravlju i bolesti

2. Prikrivanje srdžbe i njeno neiznošenje i strpljivost kada se susretnu sa onima koji im čine zlo, neće im se svetiti

3. Oprost svim onima koji su im nanijeli zlo, bilo djelom ili govorom

4. Spomen Allaha, i prijetnja nepokornima i obećanje bogobojaznima da Ga mole za oprost njihovih grijeha

5. Što brže pristupanje pokajanju i traženje oprosta prilikom činjenja malih i velikih grijeha

6. Neustrajavanje u grijesima, nego pravovremeno pokajanje

Potom je Allah, Azze ve Dželle, pojasnio nagradu onima koji budu postupali prema ovim osobinama, a to su oprost od njihovog Gospodara i Dženneti u kojima će biti vječna blagodat koju oko nije vidjelo niti uho čulo, a niti kada na um ljudima palo.

Peto: Allah, Azze ve Dželle, kaže, u prijevodu značenja ajeta: ''Oni koji su se Allaha bojali - u džennetskim baščama će, među izvorima, boraviti, primaće ono što im Gospodar njihov bude darovao, jer, oni su prije toga dobra djela činili, noću su malo spavali i u praskazorje oprost od grijeha molili, a u imecima njihovim bio je udio i za onoga koji prosi i za onoga koji ne prosi.'' (Zarijat 15-19)

U ovim ajetima su predstavljena velika djela bogobojaznih, te njihove prefinjene osobine, a one su:

1. Lijepo izvršavanje ibadeta Allahu i činjenje dobročinstva prema Njegovim robovima

2. Noćni namaz ukazuje na iskrenost i usaglašenost srca i jezika. Oni su noću malo spavali

3. Traženje oprosta u praskozorje. Svoj namaz bi odužívali do nastupanja zore, a zatim bi na kraju njihovog noćnog namaza sjeli tražeći oprost od Allaha

4. Trošenje na one koji su u potrebi, one koji traže od ljudi, a i onih koji ne mole.

Ovo su osobine bogobojaznih koje je Allah uveo u Džennete koji sadrže sve vrste drveća i voća, kao i izvore sa kojih će se ti vrtovi napajati. Sa njih će piti i bogobojazni Allahovi robovi.

Ovo su primjeri odlika bogobojaznih, a mnogobrojni su u Allahovoj, Azze ve Dželle, Knjizi i Sunnetu Njegovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem.

Plodovi takvaluka (bogobojaznosti)

Takvaluk ima plodove koje mutekija, bogobojazni, ubire i na dunjaluku i na Ahiretu. Shodno djelima po osobinama bogobojaznih biva i prednost u postizanju ovih plodova. Navest ćemo neke od ovih plodova kao primjer, a ne da bi ih sve pobrojali:

1. Okorištavanje Časnim Kur'anom i zadobijanje Upute i sreće. Allah, Azze ve Dželle, kaže, u prijevodu značenja ajeta: ''Elif Lam Mim. Ova Knjiga, u koju nema nikakve sumnje, uputstvo je svima onima koji se budu Allaha bojali;'' (Beqara 1-2)

2. Prisnost Allaha, Azze ve Dželle, sa bogobojaznima. Allah, Azze ve Dželle, kaže, u prijevodu značenja ajeta: ''... i Allaha se bojte, i znajte da je Allah na strani onih koji se grijeha klone.'' (El-Beqara 194)

''Allah je zaista na strani onih koji se Njega boje i grijeha klone i koji dobra djela čine.'' (En-Nahl 128)

Ovo je ta prisnost Upute, ispravnosti, pomaganja i zaštite. Allah, Azze ve Dželle, pričajući o Muhammedu, sallallahu alejhi ve sellem , i njegovom govoru Ebu Bekru , radijAllahu anhu, kaže, u prijevodu značenja ajeta: ''Ako ga vi ne pomognete - pa pomogao ga je Allah onda kad su ga oni koji ne vjeruju prislili da ode, kad je s njim bio samo drug njegov, kada su njih dvojica bila u pećini i kada je on rekao drugu svome: "Ne brini se, Allah je s nama!", pa je Allah spustio smirenost na druga njegova, a njega pomogao vojskom koju vi niste vidjeli i učinio da riječ nevjernika bude donja, a Allahova riječ, ona je - gornja. Allah je silan i mudar.'' (Et-Tewbe 40)

Što se tiče opće prisnosti to je prisnost koja obuhvata sve. Ogleda se u njegovom slušanju, vidu i znanju. Kaže Allah, Azze ve Dželle, u prijevodu značenja ajeta: ''U šest vremenskih razdoblja On je nebesa i Zemlju stvorio, i onda se uzdigao iznad Arša; On zna šta u zemlju ulazi i šta iz nje izlazi i šta s neba silazi i šta se prema njemu diže, on je s vama gdje god bili, i sve što radite Allah vidi.'' (Hadid 4)

3. Visoki položaj kod Allaha, Azze ve Dželle, na Sudnjem danu. Allah, Azze ve Dželle, kaže, u prijevodu značenja ajeta: ''Nevjernicima se život na ovome svijetu čini lijepim i oni se rugaju onima koji vjeruju. A na Sudnjem danu biće iznad njih oni koji su se Allaha bojali i grijeha klonili. - A Allah daje u obilju onome kome On hoće, bez računa.'' (El-Beqara 212)

Uputa za postizanje korisnog znanja. Allah, Azze ve Dželle, kaže, u prijevodu značenja ajeta: ''Ja se klanjam samo Onome koji me je stvorio, jer će mi On, doista, na Pravi put ukazati'' (Zuhruf 27)

1. Takvaluk donosi plod ulaska u Džennet i naslade različitim blagodatima, a od njih su sljedeće:

Prvo: Zadobijanje Dženneta. Allah, Azze ve Dželle, kaže, u prijevodu značenja ajeta: ''Reci: "Hoćete li da vam kažem šta je bolje od toga? Oni koji se budu Allaha bojali i grijeha klonili imaće u Gospodara svoga džennetske bašče, kroz koje će rijeke teći, u njima će vječno boraviti, i čiste žene, i Allahovu naklonost - a Allah poznaje robove Svoje.'' (Ali Imran 15)

Drugo: Nasljeđivanje Dženneta. Allah, Azze ve Dželle, kaže, u prijevodu značenja ajeta: ''Daćemo da takav Džennet naslijedi onaj od robova Naših koji se bude grijeha klonio.'' (Merjem 63)

''I nastojte zaslužiti oprost Gospodara svoga i Džennet prostran kao nebesa i Zemlja, pripremljen za one koji se Allaha boje.'' (Ali Imran 133)

''Zar ne vidiš one kojima je rečeno: "Dalje od boja, već molitvu obavljajte i milostinju dajite!* A kada im bi propisana borba, odjednom se neki od njih pobojaše ljudi, kao što se Allaha boje, ili još više, i uzviknuše: "Gospodaru naš, zašto si nam borbu propisao? Da si nas toga još neko vrijeme poštedio!" Reci: "Uživanje na ovome svijetu je kratko, a onaj svijet je bolji za one koji se grijeha klone; i nikome se od vas ni koliko trun jedan neće učiniti nepravda." (En-Nisa 77)

Treće: Bogobojazni će imati najbolje stepene. Uzvišeni kaže, u prijevodu značenja ajeta: ''A onima koji su se Allaha bojali reći će se: "Šta je objavljivao Gospodar vaš?" - "Dobro!" - odgovoriće. Oni koji čine dobra djela imaće još na ovome svijetu lijepu nagradu, a onaj svijet je, sigurno, još bolji. O kako će boravište onih koji su se Allaha bojali - divno biti.'' (En-Nahl 30)

Četvrto: Postizanje onoga za čime duše teže. Allah, Azze ve Dželle, kaže, u prijevodu značenja ajeta: ''Edenski perivoji u koje će ući, kroz koje će rijeke teći, i u kojima će sve što zažele imati. Tako će Allah one koji Ga se budu bojali nagraditi.'' (En-Nahl 31)

''Oni će biti služeni iz posuda i čaša od zlata, u njemu će biti sve što duše zažele i čime se oči naslađuju, i u njemu ćete vječno boraviti.'' (Zuhruf 71)

Peto: Bogobojazni će biti proživljeni u skupinama. Uzvišeni kaže, u prijevodu značenja ajeta: ''Onoga Dana kada čestite kao uzvanike pred Milostivim sakupimo,'' (Merjem 85)

Imam Et-Taberi, Allah mu se smilovao, sa lancem prenosilaca do Alijja , radijAllahu anhu, spominje: „Oni će biti iskupljeni na devama čija će sedla biti od zlata, a povoci od krizolita. Na njima će jahati sve dok ne dođu do vrata Dženneta."

Šesto: Bogobojaznima će se primaknuti Džennet. Allah, Azze ve Dželle, kaže, u prijevodu značenja ajeta: ''I Džennet će se čestitima približiti,'' (Šu'ara 90)

''A Džennet će biti primaknut čestitima, neće biti ni od jednog daleko.'' (Qaf 31)

Sedmo: Bogobojazni će imati u Džennetu sagrađene odaje iznad koji će biti druge odaje čija će se vanjština vidjeti iz unutrašnjosti, a unutrašnjost izvana. Allah, Azze ve Dželle, kaže, u prijevodu značenja ajeta: ''A one koji se Gospodara svoga boje čekaju odaje, sve jedne iznad drugih sagrađene, ispred kojih će rijeke teći - obećanje je Allahovo, a Allah neće obećanje prekršiti.'' (Ez-Zumer 20)

''One koji budu vjerovali i dobra djela činili smjestićemo u džennetske odaje, ispred kojih će rijeke teći, u njima će vječno boraviti. Kako će divna biti nagrada onima koji su se trudili.'' (Ankebut 58)

Osmo: Bogobojazne neće doticati kazna, nego će ih Allah spasiti. Uzvišeni kaže, u prijevodu značenja ajeta: ''Allah će spasiti one koji su njegova naređenja izvršavali, a Njegovih se zabrana klonili, i oni će postići ono što su željeli; zlo ih se neće doticati i oni neće tugovati.'' (Ez-zumer 61)

Deveto: Bogobojazni će biti sačuvani od patnje u Džehennemu i preći će preko Sirat ćuprije. Uzvišeni kaže, u prijevodu značenja ajeta: ''I svaki od vas će do njega stići! Gospodar tvoj se, sigurno, tako obavezao! Zatim ćemo one koji su se grijeha klonili spasiti, a nevjernike ćemo da u njemu na koljenima kleče ostaviti.'' (Merjem 71-72)

Deseto: Druženje i ljubav bogobojaznih je stalna i na dunjaluku i na Ahiretu, a svako drugo druženje i prijateljstvo na Sudnjem danu će se pretvoriti u neprijateljstvo. Uzvišeni kaže, u prijevodu značenja ajeta: ''Tog Dana će oni koji su jedni drugima bili prijatelji postati neprijatelji, samo to neće biti oni koji su se Allaha bojali i grijeha klonili.'' (Ez-Zuhruf, 67)

Jedanaesto: Bogobojazni će imati sigurnu poziciju. Uzvišeni kaže, u prijevodu značenja ajeta: ''A oni koji su se Allaha bojali, oni će na sigurnu mjestu biti, usred bašči i izvora, u dibu i kadifu obučeni i jedni prema drugima. Eto, tako će biti i Mi ćemo ih hurijama, krupnih očiju, ženiti. U njima će moći bezbjedno koju hoće vrstu voća tražiti; u njima, poslije one prve smrti, smrt više neće okusiti i On će ih patnje u ognju sačuvati, blagodat će to od Gospodara tvoga biti; to će, zaista, biti uspjeh veliki!'' (Duhan 51-57)

Dvanaesto: Takvaluk donosi plodove dolaska na rijeke Dženneta i pijenje sa njih. Uzvišeni kaže, u prijevodu značenja ajeta: ''Zar je Džennet, koji je obećan onima koji se Allaha boje - u kome su rijeke od vode neustajale i rijeke od mlijeka nepromijenjena ukusa, i rijeke od vina, prijatna onima koji piju, i rijeke od meda procijeđenog i gdje ima voća svakovrsnog i oprosta od Gospodara njihova - zar je to isto što i patnja koja čeka one koji će u vatri vječno boraviti, koji će se uzavrelom vodom pojiti, koja će im crijeva kidati!'' (Muhammed 15)

Trinaesto: Bogobojazni će biti na mjestu Iskrenosti kod Allaha, Azze ve Dželle, kao što Uzvišeni kaže, u prijevodu značenja ajeta: ''Oni koji su se Allaha bojali biće u džennetskim baščama i pored rijeka, na mjestu u kome će biti zadovoljni, kod Vladara Svemoćnoga.'' (El-Qamer 54-55)

Četrnaesto: Bogobojaznima će njihov takvaluk uroditi plodom putovanja ispod hlada džennetskog drveća i uživanja u blagodatima koje požele. Uzvišeni kaže, u prijevodu značenja ajeta: ''Oni koji su se Allaha bojali biće među izvorima, u gustim baščama,i među voćem koje budu željeli. "Jedite i pijte, prijatno neka vam je! - za ono što ste radili." (El-Murselat 41-43)

Od Ebu Seida el-Hudrija , radijAllahu anhu, se prenosi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: „U Džennetu ima jedno drvo pod čijim će hladom konjanik jahati na brzom konju stotinu godina i neće ga preći." (Buhari, Muslim)

Petnaesto: Bogobojazni će imati lijep boravak u Džennetu. Uzvišeni kaže, u prijevodu značenja ajeta: ′′Ovo je lijep spomen! A one koji se grijeha budu klonili čeka divno prebivalište: edenski vrtovi, čije će kapije biti za njih otvorene, u kojima će se odmarati, i raznovrsno voće i piće tražiti. Pored njih biće hurije, istih godina, koje će preda se gledati. "To je ono što vam se obećava za Dan u kome će se račun polagati; to će, doista, blagodat Naša biti, koja nikada neće prestajati!" (Sad 49-54)

2. Allahova ljubav prema bogobojaznima. Uzvišeni kaže, u prijevodu značenja ajeta: " Allah zaista voli pobožne.′′ (Et-Tewbe 4)

Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, kaže: „Allah voli bogobojazna, bogata i skromna roba." Imam el-Kurtubi i Imam En-Nevevi spominju da se pod neovisnošću ovdje misli na bogatstvo duše. Ovo je omiljeno značenje, jer Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kaže: „Nije bogatstvo u mnoštvu imetka, nego je bogatstvo, bogatstvo duše." Također, rečeno je da bogatstvo u ovom hadisu označava onoga ko se veže za Allaha i zadovoljan je onim što mu je on dodijelio. Skromni rob je onaj koji ne želi uzdizanje na dunjaluku, niti preuzimanje funkcija. U nekim predajama se prenosi da Allah voli bogobojazna, bogata i znana roba, kao što stoji u Njegovim riječima, u prijevodu značenja ajeta: ′′Pitaju te o Smaku svijeta kada će se zbiti. Reci: "To zna jedino Gospodar moj, On će ga u njegovo vrijeme otkriti, a težak će biti nebesima i Zemlji, sasvim neočekivano će vam doći." Pitaju te kao da ti o njemu nešto znaš. Reci: "To samo Allah zna, ali većina ljudi ne zna." (El-′Araf 187)

Neki su rekli da je to onaj koji održava rodbinske odnose i blago se ophodi prema rodbini i drugim slabašnim ljudima, te izvršava njihove potrebe. En-Nevevi kaže: „Ispravno značenje jeste da Allah voli skromna roba."

Nepostojanje straha od štete i neprijateljske zavjere.

Uzvišeni kaže, u prijevodu značenja ajeta: ''Ako kakvo dobro dočekate, to ih ozlojedi, a zadesi li vas kakva nevolja, obraduju joj se. I ako budete trpjeli i ono što vam se zabranjuje - izbjegavali, njihovo lukavstvo vam neće nimalo nauditi. Allah, zaista, dobro zna ono što oni rade.'' (Ali Imran 120)

1. Takvaluk je razlog silaska pomoći sa neba. Uzvišeni kaže, u prijevodu značenja ajeta: ''Allah vas je pomogao i na Bedru, kada ste bili malobrojni - zato se bojte Allaha, da biste bili zahvalni - kad si ti rekao vjernicima: "Zar vam neće biti dovoljno da vam Gospodar vaš tri hiljade meleka u pomoć pošalje? Hoće! Ako budete izdržljivi i poslušni, i ako vas oni napadnu odmah, Gospodar vaš će vam poslati u pomoć pet hiljada meleka, sve obilježenih." (Ali Imran 123-125)

2. Takvaluk donosi plod neizražavanjem neprijateljstva i neuznemiravanja Allahovih robova. Uzvišeni kaže, u prijevodu značenja ajeta: ''Jedni drugima pomažite u dobročinstvu i čestitosti, a ne sudjelujte u grijehu i neprijateljstvu; i bojte se Allaha, jer Allah strašno kažnjava.'' (Al-Maide 2)

Uzvišeni u priči u Merjemi kaže, u prijevodu značenja ajeta: ''I jedan zastor da se od njih zakloni uzela, Mi smo k njoj meleka Džibrila poslali i on joj se prikazao u liku savršeno stvorena muškarca." Utječem se Milostivom od tebe, ako se Njega bojiš!" - uzviknu ona.'' (Merjem 17-18)

3. Primanje dobrih dijela, a Uzvišeni kaže, u prijevodu značenja ajeta: ''I ispričaj im o dvojici Ademovih sinova, onako kako je bilo, kada su njih dvojica žrtvu prinijeli, pa kada je od jednog bila primljena, a od drugog nije, ovaj je rekao: "Sigurno ću te ubiti!" - "Allah prima samo od onih koji su dobri" - reče onaj.'' (Al-Maide 27)

4. Postizanje spasa, jer onaj koji se pribojava Allaha bit će spašen u svakom smislu, a ko ostavi bogobojaznost doživjet će propast, izgubit će zarade. Allah Uzvišeni kaže, u

prijevodu značenja ajeta: ''Reci: "Nije isto ono što je zabranjeno i ono što je dozvoljeno, makar te iznenađivalo mnoštvo onoga što je zabranjeno. Zato se Allaha bojte, o vi koji ste razumom obdareni, da biste ono što želite postigli.'' (Al-Maida 100)

5. Takvaluk sprječava onoga ko ga posjeduje da skrene i zaluta nakon upute. Uzvišeni kaže, u prijevodu značenja ajeta: ''I doista, ovo je Pravi put moj, pa se njega držite i druge puteve ne slijedite, pa da vas odvoje od puta Njegova; - eto, to vam On naređuje, da biste se grijeha klonili." (En-'Am 153)

Allahov put koji vodi do Njega i Njegovog Dženneta je ono što je Allah, Azze ve Dželle, pojasnio u Svojoj Knjizi od propisa i zakona, te prefinjenih oblika ponašanja. Onaj ko slijedi Allahov, Azze ve Dželle, put izvršavanjem naredbi i udaljavanjem od zabrana i to s uvjerenjem, znanjem i djelom i govorom zadobit će pobjedu i spas i bit će od Allahovih bogobojaznih robova, bit će spašen od lutanja i zablude.

6. Spas od straha i tuge. Ko se bude čuvao onoga što mu je Allah zabranio u vidu širka i velikih grijeha i malih grijeha i lijepo bude obavljao djela vanjštine i nutrine za njega nema straha od zla, niti će se žalostiti za onim što je prošlo. Kada nestane straha i tuge, dolazi potpuna sigurnost, sreća i vječni spas. Allah, Azze ve Dželle, kaže, u prijevodu značenja ajeta: ''O sinovi Ademovi, kad vam između vas samih budu dolazili poslanici koji će vam propise Moje objašnjavati - onda se oni koji se budu Allaha bojali i dobra djela činiti neće ničega bojati niti će bilo za čim tugovati.'' (El-'Araf 35)

7. Takvaluk daje plodove otvaranja blagodati sa nebesa i zemlje. Uzvišeni kaže, u prijevodu značenja ajeta: ''A da su stanovnici sela i gradova vjerovali i grijeha se klonili, Mi bismo im blagoslove i s neba i iz zemlje slali, ali, oni su poricali, pa smo ih kažnjavali za ono što su zaradili.'' (El-'Araf 96)

8. Postizanje Allahove, Azze ve Dželle, milosti. Uzvišeni kaže: ''I dosudi nam milost na ovome svijetu, i na onome svijetu - mi se, vraćamo Tebi!" - "Kaznom Svojom Ja kažnjavam koga hoću" - reče On - "a milost Moja obuhvaća sve; daću je onima koji se budu grijeha klonili i zekat davali, i onima koji u dokaze Naše budu vjerovali.'' (El-'Araf 156) ''A ova Knjiga koju objavljujemo jeste blagoslovljena, zato je slijedite i grijeha se klonite da bi vam se milost ukazala.'' (En-'Am 155)

9. Takvaluk daje plod zadobijanja Allahove zaštite. Uzvišeni kaže: ''A zaslužuju da ih Allah kazni kad brane drugima pristup Časnome hramu, a oni nisu njegovi čuvari. Čuvari njegovi trebaju biti samo oni koji se Allah boje, ali većina njih ne zna.'' (Al-Anfal 34) ''Jer te oni nikako ne mogu od Allahove kazne odbraniti; nevjernici jedni druge štite, a Allah štiti one koji Ga se boje i grijeha klone.'' (El-Džasije 19)

10. Takvaluk daje plod Upute bogobojaznog na razlikovanje Istine i neistine. Uzvišeni kaže, u prijevodu značenja ajeta: ''O vjernici, ako se budete Allaha bojali, On će vam sposobnost darovati pa ćete Istinu od neistine moći rastaviti i preko ružnih postupaka vaših će preći i oprostiti vam. - A Allahova dobrota je neizmjerna.'' (Al-Anfal 29)

Allah, Azze ve Dželle, pojasnio je, da će onaj koji Ga se pribojava zadobiti četiri velike stvari, a svaka od njih je bolja od dunjaluka i svega što je na njemu.

Prva: Razlikovanje Istine od neistine, a predstavlja znanje i Uputu kojima bogobojazni razlikuje Uputu i zabludu, Istinu i neistinu, halal i haram.

Druga i treća: Potiranje loših dijela, oprost grijeha, a svaka od ovih stvari može se svrstati jedna u drugu prilikom općenitog spomena. A kada se zajedno spomenu onda se pod potiranjem grijeha misli na male, a pod oprostom grijeha misli na potiranje velikih.

Četvrta: Velika i obilna nagrada.

Allah, Azze ve Dželle, kaže, u prijevodu značenja ajeta: ''O vi koji vjerujete, Allaha se bojte i u Poslanika Njegova vjerujte, On će vam dvostruku milost Svoju darovati, i daće vam svjetlo pomoću kog ćete ići, i oprostiće vam - jer Allah prašta, i samilostan je.'' (Hadid 28)

''Zar je onaj koji je bio u zabludi, a kome smo Mi dali život i svjetlo pomoću kojeg se među ljudima kreće, kao onaj koji je u tminama iz kojih ne izlazi? A nevjernicima se čini lijepim to što oni rade.'' (En-'Am 122)

11. Takvaluk daje plod zaštite čovjeka od štete šejtana. Bogobojaznik se stalno prisjeća onoga što mu je Allah dao kao obavezu, uvijek je budan i traži oprosta. Allah, Azze ve Dželle, kaže, u prijevodu značenja ajeta: ''Oni koji se Allaha boje, čim ih sablazan šejtanska dodirne, sjete se, i odjednom dođu sebi.'' (Al-'Araf 201)

12. Radost na dunjaluku i Ahiretu. Uzvišeni kaže, u prijevodu značenja ajeta: ''I neka se ničega ne boje i ni za čim neka ne tuguju Allahovi štićenici, oni koji budu vjerovali i koji se budu Allaha bojali, za njih su dobre vijesti i na ovome i na onome svijetu - Allahove riječi niko ne može izmijeniti - to će, zaista, velik uspjeh biti.'' (Yunus 62-64)

Radost na dunjauluku je lijep spomen i pohvala, ljubav i omiljenosti u srcima vjernika, te lijepi snovi, kao i ono što rob vidi od Allahove blagosti prema njemu, olakšane upute da čini najbolja djela, da se najbolje ponaša i odvraćanja od lošeg načina ponašanja. Od Ebu Zerra, radijAllahu anhu, prenosi se da je Allahovom Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, rečeno: „Šta misliš o čovjeku koji čini dobro pa ga ljudi za to pohvale?“ Odgovorio je: „To je ubrzana radost vjernika.“ (Muslim)

Imam En-Nevevi, kaže: „Učenjaci kažu:„Značenje ove ubrzane radosti o dobru, dokaz je Allahovog zadovoljstva sa dotičnim čovjekom i Njegove ljubavi prema njemu,

pa je On dao da bude zavoljen među stvorenjima. Ovo se podrazumijeva, kada čovjeka ljudi pohvale bez njegovog izlaganja za pohvalu, a lično izlaganje i traženje pohvale je pokuđeno." Radost na Ahiretu podrazumijeva prvu radost, a to je prilikom uzimanja duša. Uzvišeni kaže: ''Onima koji govore: "Gospodar naš je Allah" - pa poslije ostanu pri tome - dolaze meleki: "Ne bojte se i ne žalostite se, i radujte se Džennetu koji vam je obećan.'' (Fusilet 30)

Radost u kaburu sa Allahovim zadovoljstvom i vječnom blagodati. Na Ahiretu je tek potpuna radost ulaska u Džennet koji je prepun blagodati i spasa od bolne patnje.

13. Čuvanje nagrade. Onaj koji se čuva da ne počini ono što je Allah zabranio i strpi se u činjenju pokornosti i izbjegavanju zabrana, te u Allahovim neugodnim i bolnim određenjima, Allah njegovu nagradu neće zapostaviti, jer kaže, u prijevodu značenja ajeta: "... ko se bude Allaha bojao i ko strpljiv bude bio - pa, Allah, uistinu, neće dopustiti da propadne nagrada onima koji dobra djela čine." (Yusuf 90)

14. Pohvalni i lijepi ishodi na dunjaluku i Ahiretu pripadaju vjernicima. Uzvišeni kaže, u prijevodu značenja ajeta: ''Naredi čeljadi svojoj da namaz obavljaju i istraj u tome! Mi ne tražimo od tebe da se sam hraniš, Mi ćemo te hraniti! A samo one koji se budu Allaha bojali i grijeha klonili čeka lijep svršetak.'' (Ta-Ha 132). ''Musa reče narodu svome: "Molite Allaha da vam pomogne i budite strpljivi, Zemlja je Allahova, On je daje u naslijeđe kome On hoće od robova Svojih; a lijep ishod će biti za one koji se budu Allaha bojali." (El-'Araf 128). ''To su nepoznate vijesti koje ti Mi objavljemo; ni ti ni narod tvoj niste prije ovoga ništa znali. Zato budi strpljiv, ishod će, zaista, u korist čestitih biti.'' (Hud 49). ''Taj drugi svijet daćemo onima koji ne žele da se na Zemlji ohole i da nered čine, a one koji se Allaha boje čeka sretan kraj.'' (Qasas 83)

Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, je molio Allaha, Azze ve Dželle, za lijepe posljedice, govoreći: „Allahu, uljepšaj naš ishod u svim stvarima i sačuvaj nas od poniženja na dunjaluku i patnje na Ahiretu." (Ahmed, Taberani)

15. Uspjeh i spas na dunjaluku i na Ahiretu pripada bogobojaznima. Uzvišeni kaže, u prijevodu značenja ajeta: ''Oni koji se Allahu i Poslaniku Njegovu budu pokoravali, koji se Allaha budu bojali i koji od Njega budu strahovali - oni će postići ono što budu željeli.'' (En-Nur 52)

16. Takvaluk je tačka razdvajanja između vjernika i griješnika. Uzvišeni kaže, u prijevodu značenja ajeta: ''Zar ćemo postupiti s onima koji vjeruju i čine dobro kao s onima koji prave nered na Zemlji, ili, zar ćemo postupiti s onima koji se grijeha klone isto kao i s grješnicima?'' (Sad 28)

''Misle li oni koji čine zla djela, da ćemo s njima postupiti jednako kao sa onima koji vjeruju i dobra djela čine, da će im život i smrt biti isti? Kako loše rasuđuju!'' (Gašije 21)

''Za one koji se budu bojali Allaha biće, zaista, Dženneti uživanja u Gospodara njihova, zar ćemo muslimane sa nevjernicima izjednačiti? Šta vam je, kako rasuđujete?'' (Qalem 34)

Allah, Azze ve Dželle, neće bogobojazne, koji izvršavaju ono što im je naredio i izbjegavaju ono što je zabranio, učiniti kao one koji čine nared na zemlji, koji imaju mnoštvo grijeha i koji su nemarni prema pravima njihovog Gospodara.

Njegova uzvišena mudrost, ne zahtijeva da bogobojazne i njihovom Gospodaru pokorne, te Njegovim naredbama podređene, koji slijede Njegova zadovoljstva, učini poput zločinaca koji su zapali u nepokornosti i nevjerstvo u Njegove dokaze. Ko misli da će Allah Uzvišeni izjednačiti sve njih na dunjaluku i Ahiretu loše je procijenio.

Njegova presuda je neispravna, a mišljenje neutemeljeno. Kategorička i stvarna procjena govori da, bagobojaznim vjernicima pripada pobjeda, spas i sreća u bližnjem i daljem vremenu, shodno djelima, i da zločincima koji su činili loša djela pripada srdžba, poniženje, patnja te nesreća i na dunjaluku i na Ahiretu.

17. Takvaluk je povod za veličanje Allahovih znamenja, jer su Allahova znamenja vanjski znakovi Vjere. Njihovo veličanje, poštivanje i izvršavanje i upotpunjavanje na najbolji način kako to rob može, ovaj respekt proističe iz bogobojaznosti srca. Onaj ko ih veliča dokazuje svoj takvaluk, ispravnost svoga vjerovanja, jer je njihovo veličanje pratilac Allahovog veličanja. Allah, Azze ve Dželle, kaže, u prijevodu značenja ajeta: ''Eto toliko! Pa ko poštiva Allahove propise - znak je čestita srca.'' (El-Hadž 32)

18. Takvalukom djela bivaju ispravna i primljena. Allah, Azze ve Dželle, kaže, u prijevodu značenja ajeta: ''O vjernici, bojte se Allaha i govorite samo istinu, On će vas za vaša dobra djela nagraditi i grijehe vam vaše oprostiti. A onaj ko se Allahu i Poslaniku Njegovu bude pokoravao, postići će ono što bude želio.'' (El-Ahzab, 70-71)

Uzvišeni je naredio bogobojaznost u tajnosti i javnosti, a posebno je naznačio ispravan govor, tj., da govor bude ispravan ili približno ispravan kada opravdano ne postoji potpuno uvjerenje, u vidu čitanja ili spomena.

Naredio je dobro, a zabranio zlo. Traženje znanja i podučavanje drugih znanju, te nastojanja da se pronađu ispravna mišljenja u naučnim pitanjima. Naredio je blag i samilostan govor. Kao posljedica toga proizilazi ispravnost djela koja se neće pokvariti, oprost grijeha. Sa takvalukom su sve stvari ispravne i sa njim se odstranjuje sve zabranjeno.

19. Takvaluk je razlog počasti kod Allaha. Allah, Azze ve Dželle, kaže, u prijevodu značenja ajeta: ''Najugledniji kod Allaha je onaj koji Ga se najviše boji,… '' (El-Hudžurat, 13)

Najčasniji kod Allaha od ljudi je onaj koji je najbogobojazniji, a to je onaj koji ima najviše pokornosti i ibadeta, koji se suzdržava nepokornosti, a ne onaj koji ima više rodbine i sljedbenika, niti onaj ko je časnijeg porijekla. Allah, Azze ve Dželle, je Sveznajući i o svemu obaviješten i zna ko će se držati bogobojaznosti i u tajnosti i javnosti, a ko je se neće pridržavati u javnosti i tajnosti, pa će svakoga nagraditi prema onome što zaslužuje.

20. Sa takvalukom dolazi rješenje problema i izlaz iz svake poteškoće i nedaće. Allah putem takvaluka donosi opskrbu bogobojaznom odakle se i ne nada niti osjeti, niti mu može na um pasti. Uzvišeni kaže, u prijevodu značenja ajeta: ''To je savjet za onoga koji u Allaha i u onaj svijet vjeruje - a onome koji se Allaha boji, On će izlaz naći; i opskrbiće ga odakle se i ne nada; onome koji se u Allaha uzda, On mu je dosta. Allah će, zaista, ispuniti ono što je odlučio; Allah je svemu već rok odredio.'' (Et-Talaq 2-3)

21. Takvalukom se olakšvaju sve stvari. Ko se bude bojao Allaha, Azze ve Dželle, On će mu olakšati sve njegove stvari i sve poteškoće. Uzvišeni kaže, u prijevodu značenja ajeta: ''A onome ko se Allaha boji, On će sve što mu treba učiniti dostupnim.'' (Et-Talaq 4)

22. Putem takvaluka se potiru loša djela i uvećavaju nagrade. Uzvišeni kaže, u prijevodu značenja ajeta: ''To su, eto, Allahovi propisi, koje vam On objavljuje. A onome ko se bude Allaha bojao - On će preko ružnih postupaka njegovih preći i još mu veliku nagradu dati.'' (Et-Talaq 5)

23. Takvaluk daje plodove Upute i uzimanja pouke za bogobojazne, jer se oni okorištavaju ajetima, a tako ih upućuje na put razboritosti, savjetuje ih i odvaraća sa puta zablude. Uzvišeni kaže: ''To je objašnjenje svima ljudima i putokaz i pouka onima koji se Allaha boje.'' (Ali Imran 138)

Allah, Azze ve Dželle, je Kur'an učinio pojašnjenjem za sve ljude, Uputom i savjetom za bogobojazne posebno. Ovo je mišljenje El-Hasena i Katade, i prihvatio ga je Hafiz Ibn Kesir. Riječi: „Ovo je“, ukazuju na ono što je prethodno rečeno u ajetu. Abdur-Rahman Nasir Es-S'adi, kaže: „Oba značenja su istinita.“

Molim Allaha Velikog. Gospodara Prijestolja časnog da mene i sve vjernike učini od bogobojaznih koji će zadobiti ove velike plodove, a On je Jedini kadar sve učiniti.

TAME GRIJEŠENJA

Pojam i naziv za nepokornosti

Pojam nepokornosti

Nepokornost u arapskom jeziku označava ono što je suprotno pokornosti i predanosti. Kaže se: „Rob je nepokoran prema svome gospodaru“, kada se suprotstavi njegovoj naredbi, ili se kaže: „Taj i taj je nepokoran svome zapovjedniku“, kada mu nije pokoran i poslušan. On je tada asija, nepokoran. Uzvišeni kaže, u prijevodu značenja ajeta: '' I znajte da je među vama Allahov Poslanik, kad bi vas u mnogo čemu poslušao, doista biste nastradali; ali Allah je nekima od vas pravo vjerovanje omilio, i u srcima vašim ga lijepim prikazao, a nezahvalnost i neposlušnost vam omrazio. Takvi su na Pravome putu.'' (Hudžurat 7)

El-Džurdžani, Allah mu se smilovao, kaže: „Nepokornost je ostavljanje podređenosti.“

Nepokornost u šerijatskoj terminologiji označava ostavljanje naredbi i činjenje zabrana. Iz toga se očituje da su nepokornosti ostavljanje onoga što je Allah naredio ili što je naredio Njegov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, ili činjenje onoga što je Allah zabranio ili što je zabranio Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, od govora, djela, i javnih i tajnih namjera.

''A onoga ko se bude protiv Allaha i Poslanika Njegova dizao i preko granica Njegovih propisa prelazio - On će u Vatru baciti, u kojoj će vječno ostati; njega čeka sramna patnja.'' (En-Nisa 14)

''Kada Allah i Posalnik Njegov nešto odrede, onda ni vjernik ni vjernica nemaju pravo po svome nahođenju postupiti. A ko Allaha i Njegova Poslanika ne posluša, taj je sigurno skrenuo s Pravoga puta.'' (Ahzab 36)

"A onoga koji Allahu i Poslaniku Njegovu ne bude poslušan sigurno čeka vatra džehennemska; u njoj će vječno i zauvijek ostati.'' (El-Džinn 23)

Nazivi za nepokornosti

1. Griješenje, Uzvišeni kaže u prijevodu značenja ajeta: '' I znajte da je među vama Allahov Poslanik, kad bi vas u mnogo čemu poslušao, doista biste nastradali; ali Allah je nekima od vas pravo vjerovanje omilio, i u srcima vašim ga lijepim prikazao, a nezahvalnost i neposlušnost vam omrazio. Takvi su na Pravome putu.'' (Hudžurat 7)

2. El-hub, ''...to bi, zaista, bio vrlo veliki grijeh.'' (Nisa 2)

3. Ez-zenb - grijeh, Uzvišeni Allah, poslije spomena Lutovog naroda Medjena, Ada, Semuda, Karuna, Faraona i Hamana, kaže: ''I sve smo prema grijesima njihovim kaznili: na neke vjetar, pun pijeska poslali, a neke strašnim glasom uništili; neke u zemlju utjerali, a neke potopili. - Allah im nije učinio nepravdu, sami su sebi nepravdu nanijeli.''(Ankebut 40)

4. El-hati’e, “O oče naš,” - rekoše oni - “zamoli da nam se grijesi oproste, mi smo, zaista zgriješili.” (Yusuf 97)

5. Es-seji’e, ‘’I obavljaj molitvu početkom i krajem dana, i u prvim časovima noći! Dobra djela zaista poništavaju hrđava. To je pouka za one koji pouku žele.’’ (Hud 114)

6. El-ism, ‘’Reci: “Gospodar moj zabranjuje razvrat, i javni i potajni, i grijehe, i neopravdano nasilje, i da Allahu smatrate ravnim one za koje On nikakav dokaz objavio nije, i da o Allahu govorite ono što ne znate.” (El-’Araf 33)

7. El-fesad, ‘’Kazna za one koji protiv Allaha i Poslanika Njegova vojuju i koji nered na Zemlji čine jeste: da budu ubijeni, ili razapeti, ili da im se unakrst ruke i noge odsijeku ili da se iz zemlje prognaju. To im je poniženje na ovome svijetu, a na onome svijetu čeka ih patnja velika.’’ (El-Maide 33)

Uzroci griješenja

Griješenje ima mnogobrojne razloge. Povećava se i smanjuje, a ovi razlozi su:

Prva vrsta: Iskušenje i ispit

1. Iskušenje dobrim i zlim. Uzvišeni kaže u prijevodu značenja ajeta: ‘’Svako živo biće smrt će okusiti! Mi vas stavljamo na kušnju i u zlu i u dobru i Nama ćete se vratiti.’’ (Enbija 35)

Uzvišeni Allah iskušava Svoje robove poteškoćama i obiljem, zdravljem i bolešću, bogatstvom i siromaštvom, halalom i haramom, pokornošću i nepokornošću, Uputom i zabludom. Dobrim ispituje da li će Mu čovjek biti zahvalan, a zlom da li će se strpiti u nedaći.

2. Iskušenje u imetku i djeci. Uzvišeni kaže u prijevodu značenja ajeta: ‘’Imanja vaša i djeca vaša su samo iskušenje, a u Allaha je nagrada velika.’’ (Et-Tegabun 15)

Imeci i djeca su smutnja, tj., ispit i iskušenje od Allaha Uzvišenog Njegovim robovima, da bi znao one koji će Mu se pokoravati od onih koji će Mu činiti nepokornost. Ibn Mes'ud, radijAllahu anhu, kaže: „Neka niko od vas ne kaže Allahu moj, ja Ti se utječem od smutnje, jer je svako od vas obuhvaćen smutnjom. Pa ko od vas bude tražio utočište neka traži utočište kod Allaha od zabluđujućih smutnji."

Smutnja može biti općenitija od ovoga što je prethodno rečeno. Uzvišeni kaže, u prijevodu značenja ajeta: ''Mi prije tebe nismo poslali nijednog poslanika koji nije jeo i po trgovima hodao. Mi činimo da jedni druge u iskušenje dovodite, pa izdržite! A Gospodar tvoj vidi sve.'' (El-Furqan 20)

Ove smutnje, a i druge u ovom značenju bivaju povodom spasa prilikom uspjeha na ispitu, a mogu biti povodom grijeha i propasti prilikom padanja na ispitu. Molimo Allaha za Uputu, oprost i spas na dunjaluku i Ahiretu.

Druga vrsta:Razlog zapadanja u grijehe, neki od njih su:

1. Slabost imana i uvjerenja u Allaha, Azze ve Dželle, neznanje o Njemu Uzvišenom, nepostojanje osjećaja da Allah, Azze ve Dželle, sve nadgleda i nepostojanje straha od Njega. Nepostojanje ljubavi, poštivanja, veličanja i strahopoštovanja čovjeka čini takvim da potcjenjuje Allahovo, Azze ve Dželle, obećanje i prijetnju. Allahu nije ništa skriveno. Uzvišeni kaže, u prijevodu značenja ajeta: ''On zna poglede koji kriomice u ono što je zabranjeno gledaju, a i ono što grudi kriju.'' (Gafir 19)

''Koji te vidi kada ustaneš, da sa ostalima molitvu obaviš.'' (Eš-Šu'ara 218-219)

2. Sumnje. Imam Ibn Kajjim, kaže: „Smutnja je dvovrsna: Smutnja sumnji, a ona je najveća, te smutnja strasti. Mogu biti objedinjene kod roba, a mogu biti pojedinačne."

3. Strasti. Allah, Azze ve Dželle, je zajedno spomenuo strasti i sumnje u Svom govoru: ''Vi ste kao i oni prije vas! Oni su jači od vas bili i više su blaga i djece imali i slatkim životom su živjeli, a i vi slatkim životom živite isto onako kao što su oni prije vas živjeli; i vi se upuštate u nevaljaštine kao što su se i oni upuštali. To su oni čija će djela biti poništena i na ovome i na onome svijetu; njima propast predstoji.'' (Et-Tewbe 69)

Imam Ibnul-Kajjim, kaže: „To jest, oni su se provodili i naslađivali njihovim udjelom na dunjaluku i njegovim strastima.“ Potom kaže: „Ovo je zalazak u neistinu, a to su sumnje. Uzvišeni je u ovom ajetu ukazao kako nastaje nered srca i Vjere. Tako što se naslađuje dunjalučkim udjelom i raspravlja neistinom. Nered u Vjeri nastaje sa neispravnim uvjerenjem i govorom o njemu, ili djelovanjem koje je u suprotnosti sa ispravnim znanjem. Prvo su novotarije i sve što pod njih ulazi. Drugo su djela griješništva. Prvo je nered sumnji, a drugo nered strasti. Smutnja sumnji otklanja se čvrstim uvjerenjem, a smutnja strasti otklanja se strpljenjem. Zato je Allah, Azze ve Dželle, vodstvo u Vjeri dao putem strpljivosti čvrstog uvjerenja, pa kaže, u prijevodu značenja ajeta: ''Između njih smo Mi vođe određivali i oni su, odazivajući se zapovijedi Našoj, na Pravi put upućivali, jer su strpljivi bili i u dokaze Naše čvrsto vjerovali.'' (Es-Sedžde 24)

Ovo ukazuje da se putem strpljivosti i uvjerenja postiže vodstvo u Vjeri, shodno inteligenciji i strpljivosti otklanja se smutnja strasti, a shodno znanju i uvjerenju otklanja se smutnja sumnji. Nema sumnje da su neke strasti dozvoljene, a neke zabranjene. Dozvoljene su one koje Allah i Njegov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, dozvole, a zabranjene su one koje Allah i Njegov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, zabrane.

Šejtan je jedan od najvećih povoda zapadanja u grijehe, jer je on najprljaviji neprijatelj čovjeka. Uzvišeni kaže: ''Šejtan je, uistinu, vaš neprijatelj, pa ga takvim i smatrajte! On poziva pristaše svoje da budu stanovnici u Vatri.'' (Fatir 6)

Šejtani su dvojaki: Ljudski i džinski. - ″Tako smo svakom vjerovjesniku neprijatelje određivali, šejtane u vidu ljudi i džina koji su jedni drugima kićene besjede govorili da bi ih obmanuli - a da je Gospodar tvoj htio, oni to ne bi učinili; zato ti ostavi njih, i ono što izmišljaju.″ (El-En′am 112)

Spas od ljudskih šejtana je činjenje dobročinstva njima i uzvraćanje najboljim riječima, te da se na ružno djelo odgovori dobrim. Spas od džinskih šejtana je u traženju utočišta od Allaha, Azze ve Dželle. Uzvišeni kaže, u prijevodu značenja ajeta: ″A kad šejtan pokuša da te na zle misli navede, ti zatraži utočište u Allaha, jer On, uistinu, sve čuje i zna sve.″ (Fusilet 36)

Šejtan želi nadjačati čovjeka u jednoj od sedam prepreka, a svaka je teža od druge. Neće preći sa teže na lakšu prepreku osim kada je u nemogućnosti da ga pobijedi.

Prva prepreka: Prepreka nevjerstva i širka. Nevjerstva u Njegovu Vjeru i susret sa Njim, te u Njegova savršena svojstva, kako su o tome obavijestili poslanici. Ako ga pobijedi na ovoj prepreci, vatra njegovog neprijateljstva prestane goriti i on se odmori. Ako se čovjek spasi od ove prepreke onda od njega traži drugu prepreku:

Druga prepreka: Prepreka novotarije, ili uvjerenje koje je suprotno Istini s kojom je Allah poslao Svoga Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, ili činjenje ibadeta onim što Allah, Azze ve Dželle, nije dozvolio od uvedenih stvari u Vjeru, od kojih Allah ništa neće primiti. Kada Allah uputi roba na prelazak ove prepreke, šejtan od njega traži treću prepreku:

Treća prepreka: Prepreka velikih grijeha. Ako ga nadvlada na ovoj prepreci ukrasi mu i uljepša grijehe u njegovim očima. Ako rob savlada ovu prepreku, Allahovom uputom, šejtan od njega traži četvrtu prepreku:

Četvrta prepreka: Prepreka malih grijeha. Šejtan mu umanjuje ove grijehe sve dok ne bude u njima ustrajavao. Onaj ko počini veliki grijeh, ali se kaje, strahuje i plaši bolji je od onoga koji ustrajava u malim grijesima. Ustrajavanje u grijehu daleko je kobnije od velikoga grijeha. Nema velikoga grijeha uz pokajanje i traženje oprosta, a mali grijeh nije mali ukoliko se u njemu ustrajava. Ako rob bude spašen ove prepreke šejtan od njega traži petu prepreku:

Peta prepreka: Prepreka dozvoljenih djela za koje nema smetnje, pa ga zaokupira mnogostrukim činjenjem ovih djela od ibadeta i pokornosti i ulaganja truda za sabiranje opskrbe za konačni povratak. Zatim polahko nastoji da ga sa dozvoljenih stvari navede na ostavljanje Sunneta, sa ostavljanja Sunneta na ostavljanje obaveza. Najmanje što može učiniti tada jeste da ostane bez velike zarade i nagrade. Ako se spasi ove prepreke sa potpunim znanjem svjetlošću Upute i spoznaje veličine pokornosti, šejtan od njega zahtijeva šestu prepreku:

Šesta prepreka: Prepreka činjenja dobrih djela pokornosti u odnosu na ona bolja od njih. Uljepšava mu ih u očima kako bi ga zaokupirao od onoga što je vrijednije i veće po nagradi. Zaokupira ga manje vrijednim u odnosu na više vrijedno. Ako se rob spasi ove prepeke shvaćanjem djela i njegovih stepena po vrijednosti kod Allaha ne preostaje nijedna druga prepreka osim jedne koja sigurno mora doći, a to je, sedma prepreka:

Sedma prepreka: Šejtan svoju vojsku usmjerava do čovjeka putem različitih vrsta uznemiravanja, rukom, jezikom i srcem shodno njegovom stepenu dobra. Što je njegov stepen veći, neprijatelj protiv njega usmjeri više konjice i pješadije. Nastoji ga savladati svojom vojskom, pokušava mu nametnuti svoju stranku i sljedbenike na različite načine. Čovjek nema načina da se riješi ove prepreke. Što je uporniji u ustrajnosti i pozivu ka Allahu, neprijatelj je uporniji u

nahuškavanju neuračunljivih protiv njega. Neka je Allah na pomoći i samo se na Njega oslanjamo.

Vrata na koja dolaze grijesi

1. Duša koja je sklona zlu, šejtan i njegovi pomoćnici i njegova vojska joj prilazi prema onome što ona želi i za čime žudi i stremi. Kada duša koja je sklona zlu bude sa šejtanom i njegovom vojskom oni zauzmu šest prolaza kojima dolaze do srca kako bi ga pokvarili:

a- Prolaz oka. Pogled oka postaje radi razgledanja i zabave, a ne radi pouke.
b- Prolaz uha. U njega unose neistinu i sprječavaju ulazak neistine.
c- Prolaz jezika. Nagovaraju ga na govor koji će mu štetiti a neće donijeti koristi zabranjujući mu ono što će koristiti.
d- Prolaz usta. Putem usta u stomak ubacuje različite vrste zabranjenih stvari.
e- Prolaz ruke. Čine je takvom da dohvata neistinu i čuva se istine.
f- Prolaz noge. Čine je tako da hoda ka neistini.

Imam Ibnul-Kajjim prenosi šejtanovu priču sa njegovom vojskom i njihov podsticaj da ovladaju ovim prolazima, pa kaže: „Dobro stražarite na ovim prolazima. Kada putem njih dođete do srca, onda je on ubijeni zarobljenik ili ranjenik sa mnoštvom rana.“

2. Šejtanova vrata na koja on uvodu u Vatru su trojaka:

a- Vrata nedoumice koja uzrokuju sumnju u Allahovu Vjeru
b- Vrata strasti koja vode davanju prednosti strasti nad pokornosti i zadovoljstvima Allaha, Azze ve Dželle

c- Vrata srdžbe koja vode u neprijateljstvo prema Allahovim, Azze ve Dželle, stvorenjima

3. Šejtanovi putevi do čovjeka imaju tri pravca:

a- Raskoš i pretjerivanje. Čovjek povećava trošenje preko svojih potreba pa to postane luksuz, a to je šejtanov udio i povod ulaska u srce. Put za čuvanje od njega jeste, da se nefsu ne da u potpunosti sve ono što radi, bilo da se radi o jelu, snu, nasladi, odmoru. Kada se zatvore ova vrata, onda postoji sigurnost da neprijatelj neće ući na njih.

b- Nemar. Onaj koji spominje Allaha nalazi se u tvrđavi zikra, pa kada zaboravi i bude nemaran otvore se vrata tvrđave i neprijatelj u nju upadne, pa mu ga je teško izbaciti.

c- Da se čovjek preoptereti onim što ga se ne tiče u pogledu bilo koje stvari.

Ko bude čuvao ova četiri ulaza od propasti će sačuvati četiri stvari. Zato je rečeno: Ko bude čuvao ove četiri stvari zaštit će svoju Vjeru, a one su: Pogledi, misli, riječi i koraci.

4. Griješenje robu dolazi najčešće na ova četiri vrata:

a) Pogled je prvenac i izaslanik strasti. Čuvanjem pogleda se u osnovi čuva spolni organ. Ko dozvoli sebi da gleda ono što je Allah zabranio doveo se pred propast, jer Uzvišeni kaže: ''Reci vjernicima neka obore poglede svoje i neka vode brigu o stidnim mjestima svojim; to im je bolje, jer Allah, uistinu, zna ono što oni rade.A reci vjernicama neka obore poglede svoje i neka vode brigu o stidnim mjestima svojim; i neka ne dozvole da se od ukrasa njihovih vidi išta osim onoga što je ionako spoljašnje, i neka vela svoja spuste na grudi svoje; neka ukrase svoje ne pokazuju drugima, to mogu samo muževima svojim, ili očevima svojim, ili očevima muževa svojih, ili sinovima svojim, ili sinovima muževa svojih, ili braći svojoj ili sinovima braće svoje, ili sinovima sestara svojih, ili prijateljicama svojim, ili robinjama svojim, ili muškarcima kojima nisu potrebne žene,

ili djeci koja još ne znaju koja su stidna mjesta žena; i neka ne udaraju nogama svojim da bi se čuo zveket nakita njihova koji pokrivaju. I svi se Allahu pokajte, o vjernici, da biste postigli ono što želite.'' (En-Nur 30-31)

Nema sumnje da je pogled temelj većine nemilih događaja koji mogu snaći čovjeka.

Svi nemili događaji su krenuli od pogleda
Kao što i većina požara izbila od žeravica
Koliko je pogleda izašlo iz srca
kao što strijela izlazi između luka i konopca
Dokle god čovjek ima očne kapke
Očima drugog je izložen opasnosti
Nema dobrodošlice radosti koja povlači štetu

b) Misao. Misli su daleko teže, jer od njih počinju dobro i zlo. Iz misli se rađaju htijenja, interesi i čvrsta uvjerenja. Ko bude pazio na svoje misli uhvatio je za povodac svoga nefsa i savladao svoju strast. Ko se ne bude osvrtao na svoje misli odvest će ga u propast. Pohvalne misli zasnivaju se na četiri temelja:

- Misli kojima rob pridobiva ovodunjalučke koristi
- Misli kojima odstranjuje ovodunjalučke štete
- Misli kojima zadobija ahiretsku korist
- Misli kojima odstranjuje ahiretske štete

Neka rob gleda na svoje misli i ideje i težnje kroz ove četiri podjele.

c) Riječ. Čuvanje riječi označava da iz čovjeka ne proizađe zalutala riječ. Govorit će samo ono, u pogledu čega se nada nagradi i povećanju svoje vjere. Ako hoće da izgovori riječ, pogledat će da li u toj riječi ima zarade, koristi ili ne. Ako u njoj ne bude zarade suzdržat će se, a ako bude, pogledat će da li će time ispustiti riječ za koju postoji bolja zarada, pa je tako neće zapostaviti radi ove.

Ako želiš da dokažeš ono što je u srcu, dokaži to pokretima jezika, jer on predočava ono što je u srcu, želio to njegov vlasnik ili ne. Zato je Jahja ibn Mu'az rekao: „Srca su kao posude u prsima. Ono što sadržavaju u njima vri, a kutljače su njihovi jezici. Zato sačekaj dok čovjek izgovori, jer njegov jezik zagrabi iz srca i slatko i kiselo, i ukusno i neukusno, obavještavajući te o ukusu njegova srca onim što jezik dohvati." Značenje ovoga je: Kao što svojim jezikom kušaš hranu iz posuda i saznaješ kakava je ona, isto tako iz čovjekovog srca putem njegovog jezika kušaš šta je u njegovom srcu, kao što kušaš svojim jezikom hranu koja se nalazi u posudi. Zato čovjek musliman mora čuvati svoj jezik, jer najviše što će ljude odvoditi u vatru jesu usta i spolni organ. Jezik će ljude povlačiti na njihovim nozdrvama ka vatri. Možda čovjek ne razmišljajući izgovori neku riječ pa se strovali u Džehennem na većoj udaljenosti nego što su istok i zapad. Ili će se strovaljivati u Vatru sedamdeset godina. Možda izgovori riječ iz Allahove srdžbe i nemisli da će ona dostići ono što je dostigla, pa mu Allah upiše Svoju srdžbu sve do dana dok se s Njim ne susretne.

Onaj koji vjeruje u Allaha i Sudnji dan govori samo dobro ili šuti. Kada lijepo ispoljava Islam, govori samo ono što ga se tiče. Jezik je nešto za što se Allahov Poslanik najviše pribojavao za muslimane. Svaki čovjekov govor je protiv njega, a ne za njega, osim da naređuje dobro a zabranjuje zlo, ili da spominje Allaha.

Tvoj govor je tvoj zarobljenik sve dok ne izađe iz tvojih usta, a kada izađe onda si ti njegov zarobljenik. Allahu ničiji govor nije skriven. On kaže: ''… on ne izusti ni jednu riječ, a da pored njega nije prisutan Onaj koji bdije.'' (Qaf 18)

Jezik ima dvije velike mahane. Ako se spasi jedne neće se spasiti druge: Mahana govora i mahana šutnje. Onaj koji govori neistinu je govorljivi i nepokorni šejtan, a onaj koji prešuti istinu je nijemi šejtan, nepokoran Allahu. Voli da se raspravlja i da ulazi u razmirice kada se ne pribojava za sebe.

Oni sljedbenici Istine koji stoje na srednjem putu čuvaju svoje jezike od neistine, a upotrebljavaju ih samo u onome što će im donijeti korist. Čovjek će na Sudnjem danu doći sa dobrim djelima poput brda, ali će vidjeti da mu ih je sve uništio. Doći će sa lošim djelima poput brda pa će vidjeti da mu ih je njegov jezik sve uništio mnogim spomenom Allaha, Azze ve Dželle, i svega što je vezano za Njega.

d) Korak. Čuvanje koraka označava da roba njegove noge nose samo ka onome za što se nada nagradi. Ako u njegovom koračanju nema dodatne nagrade, bolje mu je da sjedi. Iz svakog dozvoljenog koraka može izvući vid približavanja Allahu. Svi njegovi koraci mogu biti vid približavanja sa ispravnim nijjetom. Allah, Azze ve Dželle, opisao je robove Milostivog da ispravno govore i ispravno koračaju. On kaže: ''A robovi Milostivoga su oni koji po Zemlji mirno hodaju, a kada ih bestidnici oslove, odgovaraju: "Mir vama!" (Furqan 63)

Isto tako Allah, Azze ve Dželle, objedinio je poglede i korake, u prijevodu značenja ajeta: ''On zna poglede koji kriomice u ono što je zabranjeno gledaju, a i ono što grudi kriju.'' (Gafir 19)

Temelji griješenja

Imam Ibnul-Kajjim kaže da su temelji grijeha trojaki:

1. Oholost. A ona je navela Iblisa na ono na šta ga je navela
2. Pohlepnost. Ona je Adema izvela iz Dženneta
3. Pakost. Ona je jednog od Ademovih sinova učinila smionim da ubije svoga brata

Ko bude sačuvan od ove tri stvari, sačuvan je zla. Nevjerstvo potiče od oholosti, grijesi od pohlepe, a nasilje i nepravda od pakosti. Imama Ibnul-Kajjim kaže da su temelji grijeha, malih i velikih, trovrsni:

1. Vezivanje srca za druge mimo Allaha, a to je širk. Krajni ishod vezivanja za druge mimo Allaha je širk i da se sa Njim dozivaju drugi bogovi

2. Pokornost sili srdžbe (srdžbi), a to je napravda. Vrhunac toga je ubistvo

3. Pokornost strastvenoj sili (strasti), a to je razvrat. Vrhunac toga je zinaluk

Allah je objedinio ove tri stvari u Svojim riječima, u prijevodu značenja ajeta: ''Oni koji se mimo Allaha drugom bogu ne klanjaju, i koji, one koje je Allah zabranio, ne ubijaju, osim kada pravda zahtijeva, i koji ne bludniče; - a ko to radi, iskusiće kaznu, patnja će mu na onome svijetu udvostručena biti i vječno će u njoj ponižen ostati.'' (Furqan 68-69)

Ove tri stvari jedna na drugu pozivaju, širk poziva na nepravdu i razvrat, a iskrenost i tevhid odvraćaju od njih. Allah kaže, u prijevodu značenja ajeta: ''I ona je bila poželjela njega, a i on bi nju poželio da od Gospodara svoga nije opomenu ugledao - tako bi, da odvratimo od njega izdajstvo i blud, jer je on uistinu bio Naš iskreni rob.'' (Yusuf 24)

Zlo koje se ovdje spominje jeste ljubav, razvrat i zinaluk. Nepravda također poziva na širk i razvrat. Širk je najveća nepravda, kao što je najveća pravda tevhid. Pravda je saputnik tevhida, a nepravda širka. Razvrat poziva na širk i nepravdu. Ovo troje međusobno se privlače i jedno drugo potiču.

Također je pojasnio da su četiri temelja nevjerstva:

1. Oholost, 2. Pakost, 3. Srdžba, 4. Strast

Oholost sprječava roba da se podredi. Pakost ga sprječava da primi i dadne savjet. Srdžba sprječava pravdu, strast sprječava posvećivanje ibadetu.

Kada se poruši temelj oholosti onda je lahko podrediti se. Kada se poruši temelj pakosti onda je lahko primiti i dati savjet. Kada se poruši temelj srdžbe onda je lahko biti pravedan i skroman.

Kada se poruši temelj strasti onda je lahko biti strpljiv, čedan i posvetiti se ibadetu. Lakše je pomjeriti brda sa njihovih mjesta nego da nestanu ova četiri svojstva kod onih koji su iskušani sa njima, a posebno kada to postanu urezani oblici ponašanja, sposobnosti i čvrsta svojstva. Sa njima nijedno djelo ne može biti ispravno, a ni duša čista. Kada god uloži trud u nekom djelu pokvare mu ga ove četiri stvari. Kada se one učvrste u srcu, neistinu mu pokažu u slici istine, a istinu u slici neistine. Dobro u slici zla, a zlo u slici dobra. Približi mu se dunajluk, a udalji se od njega Ahiret.

Podjela grijeha

Grijesi se dijele na četiri vrste prema poretku:

Prvi dio: Vlastiti grijesi vezani za vlasništvo, a oni predstavljaju čovjekovo prisvajanje onoga što mu ne pripada, kao što su osobine gospodarstva, veličine, uzvišenosti, sile, nadmoći i porobljavanje stvorenja i sl..

Drugi dio: Šejtanski grijesi. To su grijesi u kojima se čovjek poistovjećuje sa šejtanom u njihovom činjenju. Poistovjećivanje sa šejtanom biva u pakosti, nasilju, varanju, potkradanju, prijevari, zavjeri, naredbi izvršavanja nepokornosti Allahu, uljepšavanje grijeha, zabrana pokornosti Allahu i odvraćanje od nje, novotarstvo u Vjeri, pozivanje na novotarije i zablude. Ovaj dio po svojoj štetnosti dolazi iza prvoga dijela, iako je njegova štetnost manja.

Treći dio: Zvjerski grijesi. To su grijesi kojima se čovjek poistovjećuje sa zvijerima. To su grijesi neprijateljstva, srdžbe, prosipanje krvi, nasilje prema slabima i nemoćnima. Iz ovoga dijela nastaju različite vrste uznemiravanja ljudi i smjelosti da se počini nepravda i neprijateljstvo.

Četvrti dio. Životinjski grijesi. To su grijesi kojima se čovjek poistovjećuje sa životinjama, kao što je nastojanje udovoljavanja strasti stomaka i spolnog organa. Iz njih se

rađaju blud, krađa, uzimanje siročetovog imetka, škrtost, tvrdičluk, kukavičluk, malodušnost, očaj. Pod ovaj dio potpada većina ljudskih grijeha, zato što su u nemoći počiniti vlastite ili zvjerske grijehe. Iz ovoga dijela prelaze u druge dijelove. Ovaj dio ih vuče za povodac ka drugim dijelovima.

Vrste grijeha

Dvije su vrste grijeha: Mali i veliki.

Imam Ibnul-Kajjim kaže: „Kur'an i Sunnet, te konsenzus ashaba i tabiina poslije njih, kao i imama ukazuje da se grijesi dijele na velike i male.''

Uzvišeni kaže, u prijevodu značenja ajeta: ''Ako se budete klonili velikih grijehova, onih koji su vam zabranjeni, Mi ćemo preći preko manjih ispada vaših i uvešćemo vas u divno mjesto.'' (En-Nisa 31)

''One koji se klone velikih grijehova i naročito razvrata, a grijehove bezazlene On će oprostiti jer Gospodar tvoj, zaista, mnogo prašta - On dobro zna sve o vama, otkad vas je stvorio od zemlje i otkad ste bili zameci u utrobama majki vaših; zato se ne hvališite bezgriješnošću svojom - On dobro zna onoga koji se grijeha kloni.'' (En-Nedžm 32)

Od Ibn Mes'uda se prenosi da je rekao: „Upitao sam Allahovog Poslanika koji je grijeh najveći kod Allaha?“ Odgovorio je: „Da Allahu pripišeš druga, a On te je stvorio.“ Rekao sam: „Uistinu je to golemo.“ Upitao sam: „A koji onda poslije njega?“ Odgovorio je: „Da ubiješ svoje dijete iz bojazni da će s tobom jesti.“ Upitao sam: „A koji onda?“ Odgovorio je: „Da počiniš blud sa suprugom tvoga komšije.“ (Buhari, Muslim)

Od Ebu Bekra prenosi se da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: „Hoćete da vas obavijestim koji je najveći od svih grijeha? Ponovivši to tri puta. Odgovorili su: „Dakako, Allahov

Poslaniče." Rekao je: „Pripisivanje Allahu druga i neposlušnost roditeljima." Zatim je sjeo nakon što je bio oslonjen i rekao: „A također i lažan govor." Neprestano je to ponavljao sve dok nismo rekli: „Da hoće ušutjeti." (Buhari, Muslim)

Od Ebu Hurejre, radijAllahu anhu, prenosi se da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: „Pet namaza, džuma do džume, ramazan do sljedećeg ramazana brišu grijehe koji se počine između njih ako se izbjegavaju veliki grijesi." U drugoj predaji stoji: „Ako ne zavladaju veliki grijesi." (Muslim)

Od Ebu Hurejre, radijAllahu anhu, prenosi se da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: „Čuvajte se sedam grijeha koji su uzrok patnje i propasti." Rekoše: „Allahov Poslaniče, a koji su to?" Odgovorio je: „Širk, sihr, ubistvo osobe koju je Allah zabranio ubiti osim s pravom, uzimanje kamate, uzimanje siročetovog imetka, bježanje sa bojnog polja, potvora časnih i nevinih vjernica za blud." (Buhari, Muslim)

Postoji razilaženje o granicama velikog grijeha i u broju velikih grijeha. Neki su rekli da ih ima ukupno četiri, neki sedam, neki devet, neki jedanaest, a neki sedamdeset. Neki čovjek je rekao Ibn Abbasu: „Koliko ima velikih grijeha? Je li ih sedam?" Odgovorio je: „Prije će biti da ih je sedamsto, nego sedam. Ali veliki grijeh prestaje biti veliki sa traženjem oprosta, a mali grijeh nije mali ukoliko se u njemu ustrajava."

Ispravno mišljenje je da veliki grijesi nisu precizno naznačeni. To je svaki grijeh poslije kojeg kao posljedica dolazi kazna na dunjaluku, ili prijetnja vatrom, ili prokletstvo ili izljevanje srdžbe, ili kazna, ili negiranje vjerovanja. Ono što nema za posljedicu kaznu na dunjaluku niti posebnu prijetnju na Ahiretu smatra se malim grijehom.

Ali mali grijesi mogu postati veliki iz nekoliko sljedećih razloga:

1.Ustrajnost i stalno činjenje grijeha, kao što je navedeno u riječima Ibn Abbasa, radijAllahu anhu,: „Nema velikog grijeha uz traženje oprosta, niti je mali grijeh mali ako se u njemu ustrajava.“

2.Potcjenjivanje grijeha. Od Aiše, radijAllahu anha, se prenosi da je rekla: „Rekao mi je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem,: „O Aiša, čuvaj se potcjenjenih djela (malih grijeha) jer će se i za njih odgovarati pred Allahom.“ (Ibn Madže, Ahmed)

Od Sehla ibn S'ada, radijAllahu anhu, se prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: „Čuvajte se malih grijeha koji se potcjenjuju, a to je poput ljudi koji su sišli u sredinu doline, pa je jedan donio granu, drugi, pa su ispekli hljeb. Grijesi koji se potcjenjuju kada rob bude kažnjavan za njih uništit će ga.“ (Ahmed)

Od Abdullaha ibn Mes'uda prenosi se da je rekao: „Vjernik vidi svoje grijehe kao da sjede ispod velikog brda i boji se da će ono na njega pasti. A nevjernik vidi svoje grijehe poput mušice koja sleti na njegov nos pa on postupi ovako.“ Ebu Šihab kaže: „To jest zamahne svojom rukom iznad nosa.“

3.Radovanje i ponositost malim grijehom. Kao npr., da čovjek kaže: „Jesi li vidio kako sam obeščastio ovoga i spomenuo njegove loše osobine sve dok ga nisam zastidio ili sam ga prevario.“

4.Da bude učenjak za kojim se drugi povode.

Kada učenjak počini mali grijeh i to se manifestira među ljudima postaje mu veliki grijeh. Ako čovjek učini grijeh, a zatim ga iznese u javnost, jer se onome ko javno čini grijeh neće oprostiti. Zato je svaki musliman dužan da se udalji od svih grijeha, malih i velikih da bi postigao uspjeh i na dunjaluku i na Ahiretu.

Posljedice griješenja na pojedinca

1. Posljedice na srce. Štetnost gijeha za srce je ista kao štetnost otrova za tijelo shodno različitosti u štetnosti. Da li na dunjaluku i Ahiretu ima ijednog zla ili bolesti a da nije uzrokovana grijesima.

2. Uskraćivanje znanja. Znanje je svjetlost koje Allah ubacuje u srce. Grijeh gasi to svjetlo, zasljepljuje znanje srca, zatvara puteve znanja i zastire izvore upute. Uzvišeni kaže: ''Zašto oni po svijetu ne putuju pa da srca njihova shvate ono što trebaju shvatiti i da uši njihove čuju ono što trebaju čuti, ali, oči nisu slijepe, već srca u grudima.'' (El-Hadž 46)

Kada je Šafija sjeo pred Malika, zadivila ga je njegova obilna inteligencija i razumijevanje. Rekao je: „Vidim da je Allah u tvoje srce ubacio svjetlost, pa ga nemoj gasiti tamom grijeha.“ Šafija je rekao: „Požalio sam se Vekii na loše pamćenje, pa me je uputio na ostavljanje grijeha i obavijestio me da je Allahovo znanje svjetlost, a Allahovo svjetlo se ne daje nepokornima.“

3. Različite vrste otuđenosti u srcu: Otuđenost griješnika od njegovog Gospodara, njegova otuđenost samog sebe, otuđenost od ostalih stvorenja. Što su grijesi veći i otuđenost je žešća. Otuđenost griješnika od njegovog Gospodara ne može se u osnovi usporediti sa ijednom slašću. Kada bi se objedinile sve slasti dunjaluka ne bi mogle nadomjestiit tu otuđenost. Kada se grijesi ne bi ostavljali osim iz bojazni od zapadanja u tu otuđenost, pametan čovjek bi ih najprije ostavio. Otuđenost između griješnika i ljudi se posebno odnosi na otuđenost od onih koji nose dobro. Što god je ova otuđenost veća, čovjek se udalji od njih i od njihovog društva. Lišen je blagoslova okorištavanja od tih ljudi i približio se šejtanovoj stranci onoliko koliko se udaljio od stranke Milostivog. Ova otuđenost

jača sve dok se dobro ne učvrsti i onda biva između griješnika i njegove žene, djece, rodbine, a i prema samom sebi osjeća otuđenost. Vidiš ga kako je usamljen. Ispravni prethodnik je rekao: „Budem nepokoran Allahu, pa to vidim na ponašanju moje jahalice i moje supruge.“ El-Fudajl ibn Ijjad je rekao: „Počinim nepokornost Allahu pa to prepoznam u ponašanju moga magarca i sluge.“ Tajna ovoga pitanja leži u činjenici da pokornost nužno iziskuje bliskost Gospodaru Uzvišenom. Što je blizina jača, jača je i prijaznost. Nepokornost nužno iziskuje udaljavaje od Gospodara Uzvišenog, a što se više udaljenost povećava otuđenost je jača. Rezultat otuđenosti jeste zastor, a što je zastor jači povećava se i otuđenost. Nemar uzrokuje otuđenost, a teža je otuđenost griješenja, a od nje je teža otuđenost širka i kufra. Svaki onaj koji je imalo ušao u ove stvari, nadvladala ga je otuđenost shodno veličini njegove umješanosti. Otuđenost nadvladava njegovo lice, srce. Usamljen je i drugi se od njega udaljavaju.“

4. Tama u srcu. Griješnik nalazi tamu u svom srcu i uistinu je osjeća, kao što gleda tamu mrkle noći. Tama grijeha u njegovom srcu postane kao tama vidljiva okom. Pokornost je svjetlo, a grijeh je tama. Što je tama jača i zbunjenost je veća, sve dok čovjek ne zapadne u novotarije i zablude, te druge upropaštavajuće stvari a da on to i ne osjeti. Ova tama jača sve dok se ne pojavi na očima , dok ne ovlada licem i postane crnilo koje svako vidi. Abdullah ibn Abbas, radijAllahu anhu, kaže: „Dobro djelo je svjetlost na licu, svjetlost na srcu, obilna opskrba, tjelesna snaga, ljubav u srcima stvorenja, a loše djelo je crnilo na licu, tama u srcu, slabost tijela, nedostatak opskrbe i mržnja u srcima ljudi.“

5. Iznurenost i slabost srca. Iznurenost označava da ga grijesi stalno crpe sve dok mu u potpunost ne otklone njegovu životnost. A slabost srca znači da ga grijesi oslabljuju iz nekoliko aspekata, a od njih su:

a) U srcu slabi veličanje Uzvišenog Gospodara, slabi poštivanje u srcu roba, htio on to ili ne. Da su se poštivanje i Allahova veličina učvrstile u srcu roba ne bi se usudio da Mu čini gijehe. Veličina i uzvišenost Allaha u srcu roba iziskuju veličanje Njegovih svetinja.- ''Eto toliko! A ko poštuje Allahove svetinje, uživaće milost Gospodara svoga...'' (El-Hadž 30)

Veličanje Allahovih svetinja u srcu postaje prepreka između roba i grijeha.

b) Grijeh slabi želju za dobrom u srcu roba i ojačava želju za nepokornošću. U njegovom srcu slabi želja za pokajanjem, malo po malo, sve dok u potpunosti iz njegovog srca ne izađe želja za pokajanjem. Kada bi umro ne bi se pokajao Allahu.

On traži pokajanje i kaje se mnogo kao što se kaju oni lažnih jezika, a srce mu je vezano za grijeh, u njemu ustrajava, ima odluku da ga počini kad god bude mogao. Ovo je jedna od najvećih bolesti i najbliža je propasti.

Grijeh slabi put srca ka Allahu i Vječnoj kući, ili ga sprječava od tog putovanja. Grijeh će, ili usmrtiti srce ili ga razboljeti zastrašujućom bolešću ili će oslabiti njegovu snagu, a to mora biti. Tako se njegova slabost završi na jednoj od osam stvari od koji se Vjerovjesnik, alejhi sellam, utjecao. Govorio je: „Allahu ja ti se utječem od brige i tuge, nemoći i ljenosti, škrtosti i kukavičluka, zapadanja u dugove i nadmoći ljudi." (Ahmed)

Želi se reći da su grijesi najjači povodi da se doživi ovih osam stvari, kao što su najjači razlozi za preteška iskušenja, stalnu nesreću, loše određenje i zluradost neprijatelja. Grijesi su i najjači povodi za nestanak Allahove blagodati, izmjeni Njegovog oprosta, iznenadne osvete i svih vrsta njegove srdžbe.

6. Grijesi zastiru srca od Gospodara na dunjaluku, a najveći zastor je na Sudnjem danu. Allah, kaže : ''A nije tako! Ono što su radili prekrilo je srca njihova, uistinu, oni će toga dana od milosti Gospodara svoga zaklonjeni biti.''(Mutafifin 14)

Grijesi su bili zastor između njih i njihovih srca, između njih i njihova Gospodara i Stvoritelja.

7. Čovjek se navikne na grijeh, pa iz srca nestane prezir grijeha koji mu postane stalna navika, pa niti to smatra ružnim za sebe niti kada vidi ljude, pa ni kada pričaju o njemu. Kod grješnika je ovo krajnje skrnavljenje i potpuna slast tako da se jedan od njih ponosi grijehom, pa priča o njemu onome za koga ne zna da ga zna. Ovoj vrsti ljudi neće biti oprošteno i njima je zatvoren put pokajanja. Vrata pokajanja u većini slučajeva ovakvim bivaju zatvorena.

Od Ebu Hurejre, radijAllahu anhu, prenosi se da je rekao: „Čuo sam Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, kako kaže:„Cijelom mom ummetu će biti oprošteno osim onima koji budu grijehe radili javno. U javno činjenje grijeha ulazi da čovjek počini grijeh noću, a zatim osvane a Allah ga je prekrio, pa kaže: „O ti i ti, uradio sam jučer to i to. Zanoćio je pokriven od svoga Gospodara, a osvanuo otkrivajući ono što mu je Allah pokrio." (Buhari)

8. Lahkomislenost u grijesima kod onih koji ustrajavaju u njima. Rob neprestano čini grijehe sve dok mu oni ne postanu lahki i ne umanje se u njegovom srcu i očima. To je znak propasti. Kada god se grijeh umanji u srcu roba i njegovom oku poveća se kod Allaha.

Zato je Abdullah ibn Mes'ud, radijAllahu anhu, rekao: „Vjernik vidi svoje grijehe kao onaj koji sjedi ispod brda i plaši se da će ono na njega pasti. A nevjernik vidi svoje grijehe kao mušicu koja sleti na njegov nos, pa on pokaže ovako (zamahne rukom iznad nosa)." (Buhari, Muslim)

U vjernikovom srcu je svjetlost i on može biti uvjeren u mali grijeh, ali nije siguran da će mu biti oprošten. Zato se pribojava malog grijeha da ga ne bi uništio kao što ga brdo može uništiti. Nevjernik je ograničene spoznaje o Allahu, pa je zato njegov strah od Allaha malen i potcjenjuje grijeh.

9. Griješenje uzrokuje poniženje. Pravi ponos je u pokornosti Allahu, Azze ve Dželle, a poniženje u nepokornosti Allahu. Allah Uzvišeni kaže, u prijevodu značenja ajeta: ''Ako neko želi veličinu - pa - u Allaha je sva veličina! K Njemu se dižu lijepe riječi, i dobro djelo On prima. A one koji imaju hrđave namjere čeka patnja nesnosna, i njihovo spletkarenje je rabota bezuspješna.'' (El-Fatir 10)

''Oni govore: "Ako se vratimo u Medinu, sigurno će jači istjerati iz nje slabijeg!" A snaga je u Allaha i Poslanika Njegova i u vjernika, ali licemjeri neće da znaju.''(Munafiqun 8)

Od Abdullaha ibn Omera se prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: „Poslan sam pred Sudnji dan sa sabljom sve dok ne bude obožavan jedino Allah koji sudruga nema. Moja opskrba je učinjena ispod hlada moga koplja. Poniženje je učinjeno za onoga ko mi se suprostavlja. Ko se poistovijeti sa jednim narodom, on je od njih." (Buhari)

Ko želi ponos neka ga traži u pokornosti Allahu, jer ga neće naći osim u pokornosti Njemu. Jedan od ispravnih prethodnika je učio u svojoj dovi: „Allahu, ojačaj me pokornošću Tebi i nemoj me poniziti griješenjem Tebi." El-Hasen el-Basri je rekao: „Poniženje od grijeha ne bi napustilo njihova srca. Allah će sigurno poniziti onoga ko Mu je nepokoran."

Abdullah ibn El-Mubarek kaže:

Vidio sam da grijesi usmrćuju srca
A ustrjavanje u njima uzrokuje poniženje
Ostavljanje grijeha je život za srca
A najbolje je za tebe da im budeš nepokoran
Zar vjeru nisu upropastili samo kraljevi i zli svećenici

10. Grijesi upropaštavaju pamet i utječu na nju. Pamet ima svjetlost, a grijeh gasi svjetlost pameti. Kada se ugasi svjetlo pameti, ona oslabi i umanji se, a nekada i nestane. Niko nije počinio grijeh, a da njegova pamet nije bila prisutna, jer

ga savjet Kur'ana sprječava kao i savjet imana, smrti i Vatre. Ono što gubi činjenjem grijeha od dobra dunjaluka i Ahireta je daleko više od sreće i naslade koju osjeti u grijesima. Pa da li će potcjenjivati grijehe onaj koji ima zdravu pamet. Nema sumnje da ako grijeh ne upropasti pamet, a onda će je umanjiti. Zato nećeš naći dva pametna čovjeka da je jedan pokoran Allahu, a drugi nepokoran, osim da je pamet pokornoga veća i potpunija, mišljenje ispravnije i uvijek pronađe istinu.

11. Grijesi pečate srce, kada se namnože zapečate srce grješnika i on postane nemaran. Srce zahrđa od grijeha, pa kada se griješenje poveća srce postane potpuno pokriveno, sve dok ne postane zapečaćeno i zaključano i u potpunosti zatvoreno. Allah, Azze ve Dželle, kaže : ''**A nije tako! Ono što su radili prekrilo je srca njihova,** '' (El-Mutaffifin, 14)

12. Grijesi gase ispravnu ljubomoru srca. Najčasniji i najambiciozniji čovjek je onaj koji ljubomorno čuva sebe i svoje bližnje, a i ostale ljude. Zato je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, bio najljubomorniji prema ovom Ummetu, a Allah, Azze ve Dželle, je ljubomorniji od nega. Zato Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kaže: „Zar se čudite Sadovoj ljubomori. Tako mi Allaha, ja sam ljubomorniji od njega, a Allah je ljubomorniji od mene. Zbog Allahove ljubomore zabranjen je razvrat i javni i tajni. Nema ličnosti ljubomornije od Allaha. A nema ličnosti kojoj je draže opravdanje od Allaha. Zbog toga je Allah slao poslanike kao donosioce radosnih vijesti i opominjače. Nema ličnosti kojoj je draža pohvala od Allaha i zbog toga je Allah obećao Džennet." (Buhari, Muslim)

Od Aiše, radijAllahu anha, se prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: „Ummete Muhammedov, nema nikoga ljubomornijeg od Allaha da vidi Svoga roba ili ropkinju kako čini blud. Ummete Muhammedov, da znate ono što ja znam malo biste se smijali a mnogo biste plakali." (Buhari)

Od Ebu Hurejre, radijAllahu anhu, se prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: „Allah je ljubomoran, a i vjernik je ljubomoran. Allahova ljubomora je da vjernik počini ono što mu je Allah zabranio.“(Buhari, Muslim)

Od Džabira ibn Atika sa lancem koji seže do Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, prenosi se da je rekao: „Ima ljubomore koju Allah voli, ima ljubomore koju Allah ne voli. Ima ponositost koju Allah voli, a ima i one koju ne voli. Ljubomoru koju Allah voli jeste ljubomora u sumnji, a ona koju ne voli jeste ljubomora kada nema sumnje. Ponositost koju Allah voli je ponositost prilikom borbe i davanja sadake. A ponositost koju Allah mrzi jeste ponositost u neistini.“ (Nesai, Ahmed)

Pod ljubomorom u sumnji se misli na ljubomoru sumnjičenja i kolebanja. Njena korist je očita, a to je strahopoštovanje i izbjegavanje. Ako je ljubomora bez sumnje onda uzrokuje mržnju i smutnju. Ponositost u davanju sadake jeste da čovjek bude darežljiv, pa da od svoje duše. On ne daje mnogo sadake, a i kada je daje uvijek misli da malo daje. Ponositost u ratu jeste da uđe u borbu aktivno, snažno i bez kukavičluka.

Pod ovim se misli da kada se god pojača činjenje grijeha od strane griješnika iz njegovog srca izađe ljubomora prema samom sebi, porodici i ljudima. Ljubomora može tako jako oslabiti tako da čovjek ne prezire ružno ni sebi, a ni drugome. Kada dođe do ovih granica ušao je na vrata propasti. Neljubomorna osoba je najprljavije stvorenje i njoj je Džennet zabranjen, jer nema ljubomore. Zato je zadovoljna zlom u svojoj porodici.

Sve nam to ukazuje da je osnova vjere ljubomora. A ko nema ljubomore nema ni Vjere. Ljubomora čuva srce, čuva tjelesne udove, otklanja zlo i razvrat. Neljubomora usmrćuje srce, usmrćuje tjelesne udove, pa se oni više ne opiru. Ovo nam pojašnjava važnost i stepen ljubomore.

13. Grijesi odnose stid iz srca, a stid je temelj svakog dobra. Odlazak stida znači odlazak cijelog dobra. Od Imrana ibn Husajna, radijAllahu anhu, se prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: „Stid je svo dobro, ili je rekao: Stid je sav dobar." (Muslim)

Od njega se također prenosi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: „Stid samo donosi dobro." (Muslim) Ovim se želi reći da grijesi oslabljuju stid kod roba pa tako u potpunosti bude lišen stida, pa mu ništa ne znači to što ljudi znaju o njegovom lošem stanju. Zapravo, mnogi griješnici govore o svom stanju i prezrenosti onoga što čine. Na to ga podstiče njegova lišenost stida. Kada rob stigne u ovakvo stanje u njegovu ispravnost više nema želje. Nad njim se obistinilo jedno od dva značenja hadisa koji se prenosi od Ibn Mes'uda, radijAllahu anhu, da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: „Ono što su ljudi dostigli od govora prvoga vjerovjesništva bilo je: „Ako se ne stidiš čini šta hoćeš." (Buhari, Muslim)

Ovaj hadis ima dva tumačenja.

Prvo tumačenje: Ovaj hadis je izrečen radi prijetnje. Značenje riječi 'kada se ne stidiš', jeste da takav čini ružna djela koja želi. Ono što podstiče na ostavljanje grijeha jeste stid, pa kada nema stida koji bi ga odvratio od ružnih dijela zapadne u grijehe. Ovo značenje je poznato.

Drugo tumačenje: Kada se onaj koji čini grijehe ne stidi Allaha neka ih i čini. Nego ono što je potrebno ostaviti jeste ono od čega se stidiš pred Allahom. Prvo značenje je prijetnja, kao što su riječi Uzvišenog: „Oni koji riječi naše izvrću neće se, doista, od Nas sakriti. Pa da li će biti ugodnije onome koji u Vatru bude bačen ili onome koji na Sudnji dan dođe smiren? Radite šta hoćete, On, zaista, vidi šta vi radite.'' (El-Fusilet 40)

A drugo značenje je dozvola.

14. Grijesi unose strah i strepnju u srca. Vidjet ćeš da je grješnik uvijek plašljiv. Pokornost je najveća Allahova tvrđava pa ko u nju uđe bit će siguran od kazne na dunjaluku i Ahiretu.

Ko iz nje izađe obuzet će ga strahovi sa svake strane. Ko se bude pokoravao Allahu za nega će se strahovi pretvoriti u sigurnost, a ko bude nepokoran, njegova sigurnost će se pretvoriti u strah. Ko se pribojava Allaha On će mu dati sigurnost od svake stvari, a ko Ga se ne bude bojao, On će mu dati strah od svake stvari.

15. Grijesi razboljevaju srce i odvraćaju ga od njegove ispravnosti ka bolesti i iskrivljenju. Grijesi utječu na srca kao što bolesti utječu na tijela. Grijesi su bolesti srca i nema drugog lijeka za nih osim da se napuste. Onaj koji sebi zabrani strast njegovo će utočište biti Džennet. Isto tako, njegovo će srce na ovom svijetu biti u Džennetu, ali blagodati stanovnika ovog svijeta nisu ni slične blagodatima stanovnika Dženneta. Nemoj misliti da su riječi Uzvišenog, u prijevodu značenja ajeta: ''Čestiti će, sigurno, u Džennet, a grješnici, sigurno, u Džehennem.'' (El-Infitar 13-14), ograničene na blagodati i patnje Ahireta, nego se odnose na tri staništa: Dunjaluk, berzeh i Ahiret. Ovi su u blagodati, a ovi su u Vatri, pa ima li druge blagodati do blagodati srca, ili druge patnje do patnje srca. Zato su dobri ljudi rekli: Na dunjaluku ima Džennet ko u njega ne uđe neće ući ni u ahiretski Džennet. Drugi čovjek je rekao: „Da kraljevi i njihovi sinovi znaju u čemu smo mi, borili bi se da to preuzmu od nas svojim sabljama.“

16. Grijesi umanjuju i ponižavaju duše sve dok ne postanu sasvim prezrene i mizerne. Isto tako pokornost ih uvećava i pročišćava. Uzvišeni kaže, u prijevodu značenja ajeta: ''Uspjeće samo onaj ko je očisti, a biće izgubljen onaj ko je na stranputicu odvodi!'' (Eš-Šems 9-10)

Tj., spašen je onaj koji je uvećao i uzvisio svoju dušu pokornošću Allahu, a propao je onaj ko je ponizi, umanji nepokornošću Allahu. Pokornost uvećava dušu, daje ponosa i uzvisuje dušu sve dok ne postane najčasnija, najveća, najčistija

i najuzvišenija. Ništa više ne može uvećati, podići, počastiti i dati ponosa dušama do pokornost Allahu, Azze ve Dželle. A ništa ne može više umanjti i poniziti duše poput nepokornosti Allahu, Azze ve Dželle.

17. Propast i iskrivljenje srca. Propast srca se prepoznaje po tome da ono neprestano kruži oko nečistoća. Isto tako srce koje je Allah uzdigao i sebi približio neprestano kruži oko Arša. Iskrivljavanje srca biva povodom činjenja grijeha kao što se može iskriviti slika ili oblik, pa srce postane životinjsko, poistovjećuju se u ponašanjima, djelima i prirodi. Ima srca koja budu iskrivljena i pretvorena u srca svinja zato što je njegov vlasnik veoma sličan njoj. Neka se pretovre u srca psa, magarca, zmije, škorpije. Neki ljudi imaju ponašanje zvijeri. Neki se raskošno i bahato oblače kao što paun širi svoje perje. Neki su hladnokrvni kao magarci i sl..

18. Grijesi iskrivljavaju srce pa ono vidi neistinu istinom, a istinu neistinom, dobro zlim, a zlo dobrim, čini zlo, a misli da čini dobro. Kupuje zabludu za Uputu, a misli i smatra da je na Uputi. Sve su ovo kazne za grijehe koji se odvijaju u srcu.

19. Grijesi sužavaju širokogrudnost. Onaj ko počini zločin i udalji se od pokornosti Allahu njegova se prsa suze shodno njegovom udaljavanju. Uzvišeni kaže: ''Onome koga Allah želi uputiti, On srce njegovo prema Islamu raspoloži, a onome koga želi u zabludi ostaviti, On srce njegovo stegne i umornim učini kao kad čini napor da na nebo uzleti. Eto, tako Allah one koji ne vjeruju bez podrške ostavi.'' (El-En'am 125)

Jedan od najvećih razloga suženosti prsa jeste udaljavanje od Allaha Uzvišenog i vezivanje srca za druge mimo Njega, nemar prema Njegovom spomenu, ljubav prema drugima mimo Njega.

Onaj koji zavoli nešto mimo Allaha, time će biti i kažnjen. Njegovo srce će biti zaokupirano ljubavlju prema tome.

20. Posljedice grijeha po Vjeru

Grijesi siju njima slične grijehe i jedni druge rađaju, pa je tako robu teško da ih se prođe. Jedan od ispravnih prethodnika rekao je: „Kazna za jedan grijeh jeste grijeh koji dolazi poslije njega, a nagrada za dobro djelo jeste dobro djelo koje dolazi poslije njega. Tako i biva sve dok pokornosti i nepokornosti ne postano duboko urezani oblici i stalane osobine. Kada bi dobročinitelj prekinuo pokornost njegovoj duši bi bilo teško, zemlja bi mu bila tijesna pored sve svoje širine sve dok se ne vrati pokornosti. Kada bi zloćinac prekinuo svoju nepokornost i krenuo činiti pokornost bilo bi mu teško i prsa bi mu bila stiješnjena sve dok se ne bi vratio na grijeh."

Musliman je dužan da pristupi pokornosti i ostavi nepokornost moleći Allaha, Azze ve Dželle, da mu usliša njegovo vjerovanje i u ukrasi ga u njegovom srce, te mu omrzne nevjerstvo i griješenje, i da ga učini od upućenih."

21. Grijesi zabranjuju pokornost i odvraćaju od nje. Kada grijeh ne bi imao druge kazne osim da odvraća od pokornosti i da mu to bude zamijena i da se njime prekine put drugoj pokornosti bilo bi dovoljno štete. Grijesi sprječavaju pokornost i prekidaju puteve dobrih djela.

22. Nepokornost je razlog za prezrenost griješnoga roba pred Allahom, Azze ve Dželle, i padanja iz Allahovog oka. El-Hasen el-Basri rekao je: „Bili smo prezreni pa su Mu učinili nepokornost, a da su kod Njega bili ugledni On bi ih sačuvao." Kada rob postane prezren kod Allaha, niko mu počast neće ukazati. Uzvišeni kaže: ''A koga Allah ponizi, niko ga ne može poštovanim učiniti; Allah ono što hoće radi.'' (El-Hadž 18)

Ako ih ljudi veličaju u vanjštini zbog straha od njihovog zla ili potrebe kod njih, oni su u njihovim srcima najmizerniji i najprezreniji.

23. Nepokornosti uvode roba pod prokletstvo Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem. On je prokleo one koji čine te grijehe . Ko ih čini, najpreči je da uđe pod ovo prokletstvo.

Prokleo je onu koja se tetovira i onu koja je tetovira, onu koja uvezuje tuđu kosu i onu koja traži da joj se uvezuje kosa.

Prokleo je one koje utanjuju svoje obrve. One koje se ukrašavaju i mijenjaju Allahovo stvaranje.

Prokleo je onoga koji uzima kamatu i koji daje, ko je zapisuje i ko svjedoči kamatnom ugovoru rekavši da su oni isti.

Prošao je pored magarca koji je bio žigosan po licu pa je rekao:„Neka Allah prokune onoga ko ga je žigosao."

Prokleo je kradljivca koji ukrade jaje pa mu se ruka odsiječe i koji ukrade konopac pa mu se ruka odsiječe.

Prokleo je onoga koji prinese žrtvu nekome mimo Allahu.

Prokleo je onoga ko da utočište novotaru.

Prokleo je onoga ko proklinje svoje roditelje i mijenja međe.

Prokleo je one žene koje oponašaju muškarce i muškarce koji oponašaju žene.

Prokleo je vino, onoga ko ga pije, ko ga toči, ko ga prodaje, ko ga upuje, ko ga cijedi, kome se cijedi, ko ga nosi, kome se nosi, i ko se njime hrani.

Prokleo je onoga ko stavlja za metu živo biće da bi ga gađao.

Prokleo je slikare.

Prokleo je onoga koji psuje svoga oca, svoju majku, ko zavede slijepca sa pravoga puta, ko opći sa životinjom i ko radi ono što su radili pripadnici Lutovog naroda.

Prokleo je onoga ko daje i ko prima mito.

Prokleo je one koji posjećuju kaburove i koji na njima prave džamije i osvjetljavaju ih. Prokleo je onoga ko ženi priđe u analni otvor.

Obavijesitio je da ona žena koja zanoći izbjegavajući postelju svoga muža meleki je proklinju sve dok ne osvane.

Obavijestio je da onaj koji u svog brata uperi željezo da ga meleci proklinju.

Allah, Azze ve Dželle, je prokleo u Svojoj Knjizi onoga ko Ga uznemirava ili ko uznemirava Njegovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem.

Prokleo je onoga koji čini nered na zemlji i krši Allahov ugovor i prekida ono što je Allah naredio da se usupostavlja.

Prokleo je onoga koji skrije ono što je Allah objavio od jasnih dokaza i Upute.

Prokleo je one koji optužuju časne i nevine vjernice za razvrat.

Prokleo je one koji put nevjernika uzmu kao bolji vid upute od puta vjernika.

Allah i Njegov Poslanik su proklinjali za stvari slične ovima. Da je u tome samo zadovoljstvo onoga ko to čini tako što će biti od onih koje proklinje Allah i Njegov Poslanik i Njegovi meleci to bi bilo dovoljno kao poziv na ostavljanje.

Neka se zato pametni udalje od svake nepokornosti kako bi bili spašeni. Neka je Allah na pomoći.

24. Lišenost dove Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, i meleka. Allah Uzvišeni naredio je Svome Vjerovjesniku da traži oprosta za vjernike i vjernice. Pojasnio je da meleki traže oprosta za njih.

Uzvišeni kaže, u prijevodu značenja ajeta: ''Meleki koji drže Prijesto i oni koji su oko njega veličaju i hvale Gospodara svoga i vjeruju u Nj i mole se da budu oprošteni grijesi vjernicima: "Gospodaru naš, Ti sve obuhvaćaš milošću i znanjem; zato oprosti onima koji su se pokajali i koji slijede Tvoj put i sačuvaj ih patnje u vatri! Gospodaru naš, uvedi ih u edenske vrtove, koje si im obećao, i pretke njihove i žene njihove i potomstvo njihovo - one koji su bili dobri; Ti si, uisitnu, silan i mudar. I poštedi ih kazne zbog ružnih djela, jer koga Ti toga dana

poštediš kazne zbog ružnih djela - Ti si mu se smilovao, a to će, zaista, veliki uspjeh biti!" (El-Gafir 7-9)

Ovo je dova meleka za vjernike koji se kaju i koji slijede Njegovu Knjigu i Sunnet Njegovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem. Koji nemaju drugog puta mimo toga. Niko mimo njih ne teži uslišavanju ove dove.

25. Grijesi uzrokuju Allahov zaborav na roba i zaborav roba na samog sebe. Kada Allah zaboravi Svoga roba onda nastupa propast u kojoj nema nade za spas.

Uzvišeni kaže, u prijevodu značenja ajeta: ''O vjernici, Allaha se bojte, i neka svaki čovjek gleda šta je za sutra pripremio i Allaha se bojte jer On dobro zna šta radite. I ne budite kao oni koji su zaboravili Allaha, pa je On učinio da sami sebe zaborave; to su pravi griješnici.'' (El-Hašr 18-19)

Allah, Azze ve Dželle, obavijestio je da kažnjava one koji ostave takvaluk tako što sami sebe zaborave, tj., dadne da zaborave na svoje koristi i ono što će ih spasiti od Njegove patnje i što će utjecati na njegov vječni život, potpunu slast, radost i blagodat. Allah je dao da to sve zaboravi, kao kaznu zato što je zaboravio na Allahovu veličinu i strah od Njega. Zato što je zaboravio izvršavanje Njegove naredbe.

Vidiš li grješnika kako zapostavlja i ignoriše vlastitu korist. Allah je dao da zaboravi Njegov spomen, da slijedi svoju strast. Njegove ovodunjalučke i ahiretske koristi su se razišle i zanemario je svoju vječnu sreću. Zamijenio ju je najmanjom nasladom, a to je prolazna naslada u kojoj nema dobra. Rečeno je: „Snovi su poput sjene koja nestaje. Pametan čovjek ne biva zavaran njome."

Najveća kazna jeste da rob zaboravi na sebe, da se zanemari, zapostavi svoje pravo, da zaboravi pomoć od Allaha i da je proda za obmanu, prezrenost po najnižoj cijeni. Zapostavio je ono bez čega ne može i što se ne može nadoknaditi.

Za sve što si zapostavio postoji nadoknada
A kada zapostaviš odnos prema Allahu
Za to nema nadoknade.

Allah, Azze ve Dželle, nadoknađuje sve što je mimo Njega, a za Njega se ništa ne nadoknađuje.

26. Grijesi izvode čovjeka iz kruga dobročinstva. Kazna griješenja jeste da grješnik bude spriječen da zaradi nagradu dobročinitelja.

Kada dobročinstvo bude u direktnom kontaktu sa srcem zabranjuje mu griješenje, jer onaj koji čini dobročinstvo obožava Allaha kao da Ga vidi. To je zastor između njega i između želje da se počini grijeh, a kamoli da se u njega zapadne.

27. Grijesima se izostavlja nagrada vjernika, a koga ta nagrada i Allahova odbrana mimoiđe, mimoišlo ga je svako dobro koga je Allah posljedično vezao u Svojoj Knjizi za vjerovanje. To se očituje u stotinu odlika, a svaka od tih odlika je bolja od dunjaluka i svega što je na njemu. Evo nekih:

a) Velika nagrada, ''.., a Allah će sigurno vjernicima veliku nagradu dati.'' (En-Nisa, 146)

b) Odvraćanje zala dunjaluka i Ahireta, ''Allah doista štiti vjernike, Allah sigurno ne voli nijednog izdajnika, nezahvalnika.'' (El-Hadž 38)

c) Allahova zaštita, neće biti ponižen onaj koga On zaštiti, ''Allah je zaštitnik onih koji vjeruju i On ih izvodi iz tmina na svjetlo, a onima koji ne vjeruju - zaštitnici su šejtani i oni ih odvode sa svjetla na tmine; oni će biti stanovnici Džehennema, oni će u njemu vječno ostati.'' (El-Beqara 257)

''Oni su, zbilja, pravi vjernici - njih počasti, i oprost, i obilje plemenito kod Gospodara njihova čekaju.'' (El-Enfal 4)

e) Allahova prisnost s njima, ''... i nimalo vam neće koristiti tabor vaš, ma koliko brojan bio, jer je Allah na strani vjernika.'' (El-Enfal 19)

f) Visoka pozicija i na dunjaluku i na Ahiretu, ''Allah će na visoke stepene uzdignuti one među vama koji vjeruju i kojima je dato znanje. - A Allah dobro zna ono što radite.'' (Mudžadela 11)

g) Ponos i snaga, ''A snaga je u Allaha i Poslanika Njegova i u vjernika, ali licemjeri neće da znaju.''(Munafikun 8)

h) Davanje dva udjela u milosti i svjetla pomoću kojeg idu i oprost njihovih grijeha, ''O vi koji vjerujete, Allaha se bojte i u Poslanika Njegova vjerujte, On će vam dvostruku milost Svoju darovati, i daće vam svjetlo pomoću kog ćete ići, i oprostiće vam - jer Allah prašta, i samilostan je .'' (Hadid 28)

i) Sigurnost od straha na Dan kada strah bude žestok, ''Mi šaljemo poslanike samo zato da donose radosne vijesti i da opominju; neka se zato oni koji vjeruju i dobra djela čine ničega ne boje i ni za čim neka ne tuguju.'' (El-En'Am 48)

j) ''Kur'an im je Uputa i lijek, " - Reci: "On je vjernicima uputstvo i lijek..'' (El-Fusilet 44)

Ovim se želi reći da je iman razlog pridobijanja svakog dobra na dunjaluku i Ahiretu. Svako zlo na dunjaluku i Ahiretu uzrokovano je nedostatkom vjere, pa kako robu može biti lahko da počini kakav grijeh koji će mu uzrokovati propast i na dunjaluku i na Ahiretu.

Ustrajavanje u grijesima uzrokuje prekrivanje srca, a postoji bojazan da se to nastavi i da uzrokuje činjenje djela koja čovjeka u potpunosti izvode iz vjerovanja. Zato je strah ispravnih prethodnika (selefu salih) bio velik, pa je jedan od njih rekao:„Vi se bojite grijeha, a ja se bojim nevjerstva."

28. Griješenje uzrokuje prekidanje odnosa između roba i Gospodara. Kada se to desi robu se prekinu razlozi dobra, a za njega se vežu povodi zla, pa koji spas, koja nada i koji život postoji za onoga čiji su povodi dobra prekinuti, koji je presjekao između sebe i svoga Zaštitnika odnose, bez kojih ne može ni koliko je treptaj oka.

29. Grijesi čovjeka čine šejtanovim zarobljenikom u zatvoru njegovih strasti i lancima njegovih pohota. Griješnik je pritvoreni i okovani zarobljenik. Nema zatvorenika u gorem stanju od zatvorenika kojeg je porobio njegov najžešći neprijatelj. Nema tješnjeg zatvora od zatvora strasti, niti težeg lanca od lanca pohote. Pa kako će onda putovati ka Allahu i Vječnoj kući srce zarobljenog i okovanog zatvorenika. Neka je Allah na pomoći.

30. Grijesi čovjeka čine da bude na najnižoj društvenoj ljestivici. Allah je stvorio Svoja stvorenja u dva dijela, na višoj i nižoj poziciji. Učinio je Ilijjin kao konačno boravište viših, a 'Esfele safilin' kao konačno boravište najnižih. One koji su pokorni uzvisio je i na dunjaluku i na Ahiretu, a one koji su nepokorni učinio je na najnižem stepenu i na dunjaluku i na Ahiretu.

31. Grijeh ruši čovjekovu čast. Od kazni grijeha jeste gubljenje ugleda, stepena i počasti kod Allaha, Azze ve Dželle. Najčasnije stvorenje kod Allaha je onaj koji je najbogobojazniji. ''Najugledniji kod Allaha je onaj koji ga se najviše boji, Allah, uistinu, sve zna i nije Mu skriveno ništa.'' (El-Hudžurat 13)

Najbliži po stepenu Mu je onaj ko Mu je najpokorniji, shodno pokornosti roba Gospodaru, biva njegov stepen kod Njega. Kada Mu počini nepokornost suprotstavi se Njegovoj naredbi, ispadne iz Njegovog oka, a zatim bude izbačen iz srca Njegovih robova. Kada mu prestane ugled kod stvorenja i bude prezren kod njih, oni će prema njemu postupati prema tome. Među njima će najgore živjeti, gotovo neće biti ni spomenut, a niti cijenjen. Bit će prezrena stanja, nezaštićen, bez radosti i sreće. Slab spomen i padanje ugleda donose svaku tegobu, brigu i tugu. Tada nema radosti. Jedna od najvećih Allahovih blagodati prema pokornome robu jeste da Mu između svjetova njegov spomen i ugled podigne.

32. Allah, Azze ve Dželle, prezire grijehe. - ''Allah uništava kamatu, a unaprjeđuje milosrđa. Allah ne voli nijednog nevjernika, griješnika.'' (El-Beqara 276)

''I ne brani one koji su u dušama svojim podmukli jer Allah nikako ne voli onoga ko je podmukao griješnik.'' (En-Nisa 107)

Posljedice griješenja na tijelo

Griješenje ostavlja tragove na tijelu griješnika. Od njih su npr., sljedeći:

33. Šerijatske kazne. Ako griješnik ne bude pazio na prethodne kazne i one ne budu utjecale na njegovo srce, neka pogleda u šerijatske kazne koje su Allah, Azze ve Dželle, i Njegov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, propisali za zločine, a one su kazne koje su utvrđene šerijatom, iskupi i kazne za koje u šerijatu ne postoji precizna odredba.

Što se tiče preciziranih kazni, one su smrtna kazna za otpadnika, zatim kazna za blud, krađu, potvoru, pijenje alkohola. Ove kazne čuvaju pet nužnih stvari kod svakog čovjeka, a to su Vjera, život, potomstvo, pamet i imetak. Allah, Azze ve Dželle, je propisao ove kazne da bi se sačuvalo ovih pet nužnosti.

Iskupi. Od njih su iskup za nenamjerno ubistvo, iskup za zihar, za spolno općenje u danima ramazana, za vrijeme obavljanja hadždža, za vrijeme menstruacije, nifasa i iskupa za prekršenu zakletvu.

Kazne koje nisu precizirane šerijatom određuju se prema mišljenju muslimana suca, a zadatak im je da odvrate od ogavnih djela.

Ovakve kazne ne dolaze na stepen Šerijatom utvrđenih kazni osim ako je zločin isuviše velik, onda mogu ići čak i do ubistva. Ali, sve to mora biti u saglasnosti sa šerijatskim postavkama, a ne sa strastima.

34. Kazne određenja, a one su dvojake. Jedna vrsta je za srce i dušu, a druga za tijelo i imetak. Kazne određenja za srce predstavljaju bolove koji djeluju na srce i prekidanje materija s kojima je srce živo i ispravno. Kada se ove materije prekinu onda nastupaju suprotnosti.

Kazne za tijela su dvojake. Jedna vrsta je na dunjaluku a druga na Ahiretu. Želi se reći da se kazne za grijehe razvrstavaju na šerijatske kazne, kazne odredbe, a one su ili u srcu ili na tijelu ili na oboma, ili te kazne mogu biti u berzehu poslije smrti ili na Dan proživljenja i iskupljanja tijela.

Ukratko može se reći da su kazne određenja ono što čovjeka zadesi u njegovoj Vjeri, dunjaluku ili oboma, bilo da se radi o smutnjama, iskušenjima, ili ostalim različitim nedaćama. One su trojake. Neke od njih bivaju radi podizanja stepena, neke radi potiranja grijeha, neke su kazne čovjeku za nepravdu i nepriateljstvo i nepokornost njegovom Gospodaru. Ovaj zadnji stepen je generalan i za muslimana i za nevjernika, shodno veličini grijeha i zločina.

35. Grijesi slabe tijelo. Snaga vjernika potiče iz srca. Kada god ojača njegovo srce ojača i njegovo tijelo. Iako nevjernik može biti snažnoga tijela, on je najslabiji kada je potrebno, pa ga njegova snaga iznevjeri kada mu je najpotrebnija. Imam Ibnul-Kajjim, kaže: „Razmisli o snazi tijela Perzijanaca i Rimljana kako ih je iznevjerila kada im je bila najpotrebnija, kada su ih vjernici nadvladali snagom svojih tijela i srca.“

36. Grijesi sprječavaju i umanjuju opskrbu. Nema sumnje da čovjek biva lišen opskrbe zbog grijeha kojeg počini. Kao što bogobojaznost pridobija opskrbu. Uzvišeni kaže, u

prijevodu značenja ajeta: ''To je savjet za onoga koji u Allaha i u onaj svijet vjeruje - a onome koji se Allaha boji, On će izlaz naći; i opskrbiće ga odakle se i ne nada; onome koji se u Allaha uzda, On mu je dosta. Allah će, zaista, ispuniti ono što je odlučio; Allah je svemu već rok odredio.'' (Et-Talaq 2-3) Također, ostavljanje bogobojaznosti donosi siromaštvo. To se shvata iz ovog ajeta. Onaj ko se ne boji Allaha, On mu neće dati izlaza i neće ga opskrbiti odakle se i ne nada, a pridobijanje opskrbe biva putem ostavljanja nepokornosti.

37. Nestanak blagodati. Nepokornosti uklanjaju blagodati i dovode nedaće. Od roba ne ode nijedna blagodat osim zbog grijeha, a ne dođe mu nijedna nezgoda osim zbog grijeha, kao što spominje Alijj ibn Ebi Talib, radijAllahu anhu,: „Nijedna nedaća nije došla osim sa grijehom, a niti je otišla osim sa pokajanjem."

Uzvišeni kaže, u prijevodu značenja ajeta: ''Kakva god vas bijeda zadesi, to je zbog grijehova koje ste zaradili, a On mnoge i oprosti.'' (Šura 30) I kaže: ''To je zato što Allah neće lišiti blagostanja narod kome ga je podario - sve dok se on sam ne promijeni - a Allah sve čuje i sve zna.'' (El-Enfal 53)

Allah neće promijeniti blagodat koju je nekom dao sve dok se dotična osoba ne promijeni, pa pokornost Allahu preinači u nepokornost, zahvalu u nezahvalu, povode Njegovog zadovoljstva u povode Njegove srdžbe. Pa kada se promijeni, promijeni mu se i adekvatna kazna, a tvoj Gospodar ne čini nepravdu robovima.

Ako nepokornost zamijeni pokornošću Allah će mu kaznu zamijeniti oprostom, poniženje ponosom.

''Allah neće izmijeniti jedan narod dok on sam sebe ne izmijeni. A kad Allah hoće jedan narod kazniti, niko to ne može spriječiti; osim Njega nema mu zaštitinika.'' (Er-R'ad 11)

Kada si u blagodati čuvaj je. Jer grijesi uklanjaju
blagodati. Čuvaj ih pokornošću Gospodaru robova.
Jer se Gospodar robova brzo sveti

38. Grijesi uklanjaju blagoslov u imetku, a možda i unište imetak. Onaj koji bude lagao u trgovini i prikrije mahane robe bit će kažnjen brisanjem blagoslova. Od Hakima ibn Huzama, radijAllahu anhu, prenosi se da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: „Kupac i prodavac imaju pravo odabira sve dok se ne raziđu. Ako budu istinu govorili i pojasnili sve što je vezano za robu njihova prodaja će biti blagoslovljena. Ako budu krili i lagali blagoslov njihove prodaje će biti pobrisan." (Buhari, Muslim)

Od Ebu Hurejre, radijAllahu anhu, prenosi se da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: „Ko uzme imetke ljudi želeći ih povratiti, Allah će mu ih vratiti. A ko ih uzme želeći ih uništiti i Allah će ga uništiti." (Buhari)

Značenje ovih riječi jeste da onaj koji uzme imetke ljudi želeći ih vratiti Allah će mu otvoriti dunjaluk i olakšati mu povrat, ili će mu biti garant zalaganja na Sudnjem danu. Onaj ko ih uzme želeći ga uništiti Allah će ga uništiti u njegovom životu i imetku. Neki su rekli da se pod ovim misli na patnju na Ahiretu.

39. Grijesi brišu bereket života, opskrbe, znanja, djela i pokornosti. Općenito, brišu berekete Vjere i dunjaluka. Ni najmanjeg bereketa nećeš naći kod onoga koji čini nepokornost Allahu u njegovom životu, Vjeri i dunjaluku. - ''A da su stanovnici sela i gradova vjerovali i grijeha se klonili, Mi bismo im blagoslove i s neba i iz zemlje slali, ali, oni su poricali, pa smo ih kažnjavali za ono što su zaradili.'' (El-'Araf 96)

Grijesi su razlog za brisanje blagoslova u svemu. Musliman treba da bježi od grijeha sve dok ne zadobije bereket u Vjeri, dunjaluku i Ahiretu.

40. Grijesi donose pokudu. Od kazni za grijehe jeste da čovjek bude lišen imena pohvale i počasti i da ga zaodjenu imena pokuđenosti i poniženja. Izgubi ime vjernika, dobročinitelja, bogobojaznog, pokornog, pokajnika, staratelja, suzdržljivog, dobrog, pobožnjaka, prefinjenog i sl., a zaodjenu ga imena griješnika, nepokornog, onoga koji se suprostavlja, zloćudnog, onoga koji čini nered, prljavoga, lašca, prevaranta, onoga koji kida rodbinske veze, varalice i sl.. Da u kazni za grijehe nema ništa drugo nego zasluga za pridobijanje ovih ružnih imena i onoga što je vezano za njih, pamet bi ih zabranjivala. Neka je Allah na pomoći.

41. Grijesi kuraže neprijatelje protiv čovjeka. To je kazna za one koji ih čine. Također, i šejtani postanu smioni pa ga uznemiravaju, zavode, prišaptavaju, zastrašuju ga, rastužuju i daju da zaboravi ono u čemu je njegova korist. Protiv njega se usude ljudski šejtani, prema onome što mogu da mu učine od uznemiravanja u njegovom odsustvu i prisustvu. Učini njegovu porodicu smionom protiv njega, njegove sluge, djecu, komšije. Ovo je dovoljno za ogavnost grijeha. Neka je Allah na pomoći.

42. Grijesi slabe čovjeka pred njegovom dušom. Ovo je jedna od najvećih kazni za grijehe. Oni ga iznevjere kada je čovjek sebi najpotrebniji. Svako je u potrebi da spozna ono što mu korsti i što mu šteti u njegovom životu, a i budućem svijetu. Najznaniji su oni koji su to najbolje podrobno spoznali. Grijesi iznevjere roba prilikom prikupljanja znanja i davanja prednosti stalnoj sreći nad prezrenom i prolaznom srećom. Grijesi ga pokrivaju od savršenstva ovoga znanja i zaokupiranosti onim što mu je najpreče i najkorisnije na oba svijeta. Kada čovjek zapadne u neugodnost i želi da je se riješi njegovo srce, duša i tjelesni organi ga iznevjere. Tada je na stepenu čovjeka koji sa sobom ima sablju ali je prekrivena hrđom i stavljena je u korice tako da je nikada ne izvlači.

Zatim mu se ispriječi neprijatelj i on želi da ga ubije, pa stavi ruku na dršku sablje i trudi se da je izvuče, ali ona ne izlazi. Neprijatelj ga iznenadi i nadvlada. Isto tako srce zahrđa od grijeha i biva napadnuto bolešču, pa kada se ukaže potreba za borbu sa neprijateljem ništa ne nađe. Rob se bori i opire i izlaže svojim srcem i dijelovima tijela shodno volji srca.

Ovim se želi reći da kada rob zapadne u nedaću ili iskušenje njegovo srce, jezik i tjelesni udovi ga iznevjere prema onome što mu je najkorisnije. Njegovo srce se ne preda pouzdanju u Allaha i pokajanju Njemu, poniznosti i predanosti pred Njim, niti ga njegov jezik podstiče na spomen.

Njegovo spominjanje jezikom ne objedinjuje srce i jezik, pa ga tada spominje sa srcem koje je nemarno i odsutno. Kada želi da ga njegovi tjelesni udovi pomognu u pokornosti i da ga zaštite, ne podrede mu se i ne pokore. Sve su ovo posljedice griješenja i nepokornosti.

Postoji jedna daleko više zastrašujuća i opasnija stvar, a to je da griješnika njegovo srce i jezik iznevjere na samrti i prilikom preseljenja Allahu, Azze ve Dželle, pa možda ne bude mogao izgovoriti šehadet, kao što su mnogi ljudi posvjedočili da je to zadesilo one na izdisaju.

Imam Ibnul-Kajjim, Allah mu se smilovao, prenosi o ovome mnoge anegdote, a od njih je da je neki čovjek koji je bio prosjak govorio: „Udijelite paru radi Allaha! Udijelite paru radi Allalha! Sve dok njegova duša nije izašla. Jednom trgovcu je rečeno na samrti: „Reci la ilahe illallah.“, a on je odgvoorio: „Ovaj komad je jeftin, ovo je dobra mušterija.“, sve dok nije izdahnuo. Drugom su ponavljane riječi la ilahe illallah, pa je rekao: „Kada god hoću da ih izgovorim jezik se suzdrži.“ Postoje i mnoge druge anegdote o tome. Molimo Allaha za oprost i spas na dunjaluku i Ahiretu.

43. Jedna od posljedica grijeha jeste i da Allah kuje spletke protiv onoga ko ih kuje, da će prevariti onoga ko Njega nastoji prevariti, da će se ismijavati onome ko se ismijava, da će zavesti srce koje je skrenulo sa Istine. Sve su to kazne za grijehe. Molimo Allaha za spas.

44. Grijesi uzrokuju tegoban život na dunjaluku i u berzehu, a na Budućem svijetu patnju. Sve su to kazne za grijehe. Uzvišeni kaže u prijevodu značenja ajeta: ''A onaj ko okrene glavu od Knjige Moje, taj će teškim životom živjeti i na Sudnjem danu ćemo ga slijepim oživiti.'' (Ta-ha 124)

Ibnul-Kajjim, kaže: „Tegoban život će pratiti onoga ko se udalji od onoga što je Allah objavio Njegovom Poslaniku, alejhisellam, i to će biti na dunjaluku, berzehu i na Dan povratka. Oko nije radosno, srce nije smireno, niti je duša spokojna osim sa njenim Gospodarem koji je Jedini Istina, a sve ono što se mimo Njega obožava je neistina. Čije oko osjeti sreću sa Allahom, u njemu će osjetiti sreću svako oko, a ko ne osjeti sreću sa Allahom, svoju će dušu iz žalosti rastrgati za dunjalukom."

45. Otežavanje svih poslova. Ovo je jedan od najvećih posljedica koja pogađa griješnika. Ne krene činiti nijednu stvar a da mu se ona ne zatvori ili mu bude preteška. Ko se bude Allaha bojao On će mu svaku stvar olakšati, a ko zapostavi takvaluk, svaka stvar će mu biti teška. Čuditi se kako rob pronalazi puteve dobra i koristi, a koristi su mu zatvorene i putevi otežani, a u isto vrijeme ne zna odakle mu je dato.

46. Život griješnika se skrati i nestaje njegovog bereketa, i tako mora biti. Kao što dobročinstvo povećava život, griješenje skraćuje život. Učenjaci su se razišli oko toga, pa je jedna grupa rekla: Skraćivanje griješnikovog života znači odlazak i brisanje blagoslova njegovog života. Ovo je istina i ovo je jedan od utjecaja grijeha.

Druga skupina je rekla da ga uistinu skraćuje kao što se uskraćuje opskrba. Uzvišeni Allah je za bereket u opskrbi dao mnoge povode koji je umnožavaju i uvećavaju. Bereket u dužini života ima mnoge povode koji ga uvećavaju. Nije isključeno da se život može povećavati jednim, a skraćivati drugim povodima. Opskrba, smrtni časovi, zdravlje i bolest, bogatstvo i siromaštvo iako su određenje Gospodara, Azze ve Dželle, On ipak određuje što želi putem povoda koje je učinio da ih njihovi uzroci iziskuju. Sljedeća skupina je rekla: Utjecaj grijeha na smanjenje dužine života je sadržan u tome da je suština života u životu srca.

Čovjekov život su samo vremena njegovoga življenja sa Allahom. To su sati njegova života. Dobročinstvo, takvaluk i pokornost povećavaju ova vremena koja su suština njegovog života, i nema drugog življenja osim ovoga. Kada se rob udalji od Allaha i zaokupira grijesima, izgube se oni istinski dani njegovog života.

47. Allah, Azze ve Dželle, otklanja strahopoštovanje prema griješniku iz srca stvorenja. Ovo je jedna od kazni za grijehe. Nema sumnje da on postane prezren kod njih, oni ga potcjenjuju, kao što je on sebe zapostavio i potcijenio. Koliko čovjek voli Allaha, toliko ga vole i ljudi. Koliko se pribojava Allaha, toliko ga se pribojavaju i ljudi. Koliko respektuje Allaha i Njegove zabrane, toliko ga respektuju i ljudi. Kako će rob narušiti Allahove zabrane a u isto vrijeme željeti da ljudi ne naruše njegove zabrane. Kako se može olahko odnositi prema Allahovom pravu, a da ga Allah ne učini prezrenim kod ljudi. Kako može potcjenjivati nepokornosti Allahu a da ga ljudi ne potcjenjuju? Uzvišeni kaže: ''Zar ne znaš da se i oni na nebesima i oni na Zemlji Allahu klanjaju, a i Sunce, i Mjesec, i zvijezde, i planine, i drveće, i životinje, i mnogi ljudi, a mnogi kaznu i zaslužuju. A koga Allah ponizi, niko ga ne može poštovanim učiniti; Allah ono što hoće radi.'' (Hadž 18)

Posljedice griješenja na djelo

Nema sumnje da djela padaju pod uticaj grijeha u nekim okolnostima, a od toga je sljedeće:

48. Od Sevbana, radijAllahu anhu, se prenosi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: „Sigurno znam ljude iz moga Ummeta koji će doći na Sudnji dan sa dobrim djelima poput brda bijele tihame, pa će ih Allah, Azze ve Dželle, u prah pretvoriti i raspršiti.“ Sevban, radijAllahu anhu, je rekao: „Allahov Poslaniče, opiši nam ih i pojasni nam da ne budemo od njih, a mi to ne znamo.“ Rekao je, sallallahu alejhi ve sellem,: „Oni su vaša braća, vaše kože. Klanjaju ko što i vi klanjate noću, ali su oni ljudi koji kada se osame sa Allahovim zabranama, prekrše ih.“ (Ibn Madže) Kažem: Možda su ovi dozvolili ove zabrane ili počinili djela koja ih izvode iz Islama, ili će imati protivnike kojima će se prebaciti sva ova dobra djela. Allah, Azze ve Dželle, najbolje zna.

49. Od Ebu Hurejre, radijAllahu anhu, prenosi se da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: „Znate li ko je gubitnik?“ Odgovorili su: „Gubitnik je onaj koji nema ni dirhema ni imetka.“ Pa je rekao, sallallahu alejhi ve sellem,: „Gubitnik iz mog Ummeta je onaj koji dođe na Sudnji dan sa namazom, postom i zekatom, ali je vrijeđao ovoga, optužio za blud onoga, uzurpirao imetak onoga, prosuo krv toga, udario ovoga. Zatim će se njima davati od njegovih dobrih djela, a kada nestane njegovih dobrih djela prije nego što mu se presudi uzet će se njihova loša djela i njemu prebaciti, a zatim će biti bačen u Vatru.“ (Muslim)

Posljedice grijeha na društvo

Grijesi imaju ogroman uticaj na društvo i narode, a evo nekih primjera za to:

50. Propast naroda zbog grijeha. Nema sumnje da sve štete na dunjaluku i Ahiretu nastaju zbog grijeha. Šta je to drugo do grijeh, izvelo Adema i Havu iz Dženneta, Kuće naslade, blagodati, ljepote, radosti u kuću boli, tuge i nedaća.

Šta je Iblisa izvelo i istjeralo iz nebeskog carstva? Ostao je proklet, njegova nutrina i vanjština su iskrivljene. Njegov oblik je postao najružniji. Njegova nutrina je daleko ružnija od njegovog izgleda. Blizina mu je zamijenjena daljinom, milost prokletstvom, ljepota ružnoćom, Džennet Vatrom koja se potpaljuje, a iman kufrom.

Šta je to potopilo sve stanovnike zemlje, tako da je voda preplavila vrhove brda? Šta je to odredilo vjetar nad Adovim narodom sve dok ih taj vjetar nije pobacao mrtve po zemlji, kao da su šuplji palmini trupovi, uništavajući sve iznad čega je prošao, njihove kuće, usjeve i životinje. Tako su postali pouka za narode sve do Sudnjeg dana.

Ko je poslao narodu Semud krik tako da su se njihova srca presjekla i sve do jednog pomrli? Ko je podigao naselja Lutovog naroda tako da su meleki čuli lajanje njihovih pasa, a zatim ih je prevrnuo, pa ono što je bilo gore ostalo je dolje. Sve ih je uništio, a zatim je dao da budu kamenovani sa neba koji im je kao kiša padao. Objedinio im je kazne kao nijednom drugom narodu. Njihovoj braći pripada slična kazna, a ona od nepravednih nije daleko. Šta je to Šuajbovom narodu poslalo oblak patnje poput hlada, a kada je oblak došao iznad njihovih glava zasuo ih je žestokom vatrom.

Šta je to potopilo Faraona i njegov narod u moru. Zatim su njihove duše prebačene u Džehennem, tijela su za potop, a duše za spaljivanje. Šta je to Karuna, njegovu kuću imetak i porodicu utjeralo u zemlju? Šta je to uništilo generacije poslije Nuha različitim kaznama i potpunim uništenjima? Šta je to uništilo narod čovjeka iz sure 'Jasin' sa jednim krikom tako da su svi ostali ukočeni? Nema sumnje da sve što ih je snašlo i uništilo da su to njihovi grijesi.

51. Uklanjanje balgodati. Grijesi uklanjaju blagodati sa svim njihovim vrstama. Zahvala Allahu na blagodatima povećava blagodati. Uzvišeni kaže: ''I kad je Gospodar vaš objavio: 'Ako budete zahvalni, Ja ću vam, zacijelo, još više dati; budete li nezahvalni, kazna Moja doista će stroga biti'.'' (Ibrahim 7)

Allahove blagodati prema Njegovim robovima su mnogobrojne i ne mogu se pobrojati. - ''Ako vi budete brojali Allahove blagodati, nećete ih nabrojati, - Allah, uistinu, prašta i samilostan je.'' (En-Nahl 18) ''I daje vam svega onoga što od Njega išćete, i ako biste Allahove blagodati brojali, ne biste ih nabrojali - Čovjek je, uisitnu, nepravedan i nezahvalan.'' (Ibrahim, 34)

Od ovih blagodati navest ćemo neke za primjer a ne da bi ih sve pobrojali:

a) Blagodat imana, a to je apsolutno najveća blagodat , b) Blagodat imetka i halal opskrbe, c) Blagodat djece, d) Blagodat sigurnosti u mjestima stanovanja, e) Blagodat zdravlja tijela

Ove blagodati a i druge povećavaju se zahvalom, a umanjuju se ili nestaju ili u njima nema bereketa robu ako čini grijehe i nepokornost i ako se udaljava od Allaha, Azze ve Dželle. - ''Kakva god vas bijeda zadesi, to je zbog grijehova koje ste zaradili, a On mnoge i oprosti.'' (Eš-Šura 30)

52. Nastupanje općih uništavajućih kazni, a od njih su:

1. Pojava kuge i epidemija
2. Pojava bolesti kojih nije bilo u prošlim generacijama
3. Nastupanje oskudice, teške opskrbe i nepravedne vlasti
4. Uskraćivanje kiše, a da nije životinja ne bi ni padala
5. Nadmoć neprijatelja. Allah dadne da svoju silu međusobno iskale

Od Abdullaha ibn Omera, radijAllahu anhu, prenosi se da je rekao:„Došao nam je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, i rekao: „Skupino muhadžira, kada budete iskušani sa pet stvari, a utječem se Allahu da ih doživite: Neće se pojaviti razvrat u jednom narodu pa ga oni budu javno činili, a da se među njima neće pojaviti epidemije i bolesti kojih nije bilo među njihovim prethodnim generacijama. Neće zakidati na kantaru i vagi, a da neće doživjeti suše, manjak opskrbe i nepravdu vlasti. Neće uskratiti zekat na svoje imetke, a da im se neće uskratiti kiša sa neba, a da nije životinja ne bi ni padala. Neće narušiti ugovor sa Allahom i Njegovim Poslanikom, sallallahu alejhi ve sellem, a da im Allah neće nametnuti neprijatelja mimo njih i da neće uzeti dio onoga što im je rukama. Neće njihove vođe izbjegavati suđenje po Allahovoj vjeri i mijenjati ono što je Allah objavio, a da Allah neće dati da međusobno iskale svoju silu." (Ibn Madže, Hakim) Ovo su znakovi Muhammedovog, sallallahu alejhi ve sellem, poslanstva. Ovo je zadesilo one koji su zapali u ove grijehe. Molimo Allaha za spas.

53. Nastupanje poraza i to je jedan od povoda nepokornosti udaljavanja od Allahove Vjere, kao što je jedan od povoda pomoći, pokornost i predanost Allahu, Azze ve Dželle.

''O vjernici, kada se s kakvom četom sukobite, smjeli budite i neprestano Allaha spominjite da biste postigli što želite. I pokoravajte se Allahu i Poslaniku Njegovu, i ne prepirite se da ne biste klonuli i bez borbenog duha ostali; i budite izdržljivi, jer Allah je, zaista, na strani izdržljivih. I ne budite kao oni koji su, da se pokažu svijetu, nadmeno iz grada svoga izišli da bi od Allahova puta odvraćali. A Allah dobro zna ono što oni rade.'' (El-Enfal 45-47)

''I prije tebe smo poslanike narodima njihovim slali i oni su im prave dokaze donosili, pa smo one koji su griješili kažnjavali - a dužnost Nam je bila vjernike pomoći.'' (Rum 47)

''A Allah će sigurno pomoći one koji Vjeru Njegovu pomažu - ta Allah je zaista Moćan i Silan.'' (El-Hadž 40)

''O vjernici, ako Allaha pomognete, i On će vama pomoći i korake vaše učvrstiti. A onima koji ne vjeruju - propast njima! On neće djela njihova prihvatiti.'' (Muhammed 7-8)

Pridržavanje ovih povoda jedan je od najvećih razloga pobjede, a njihovo ostavljanje jedan od razloga nastupanja poraza i propasti i na dunjaluku i na Ahiretu.

54. Grijesi su nasljeđe nepravednih naroda. Neka se musliman čuva da ne naslijedi grijehe od nepravednih. Homoseksualizam je nasljeđe Lutovog naroda. Uzimanja prava sa povećanjem a isplaćivanje sa pomanjkanjem nasljeđe je Šuajbovog naroda. Veličanje na zemlji putem pravljenja nereda nasljeđe je Faraonovog naroda. Oholost i iskaljivanje sile naslijeđe je Hudovog naroda i dr.. Griješnik oblači odjeću ovih naroda, a oni su Allahovi, Azze ve Dželle, neprijatelji.

55. Grijesi su razlog za patnju u kaburu, patnju na Sudnjem danu, patnju u Vatri, a Allahu, Azze ve Dželle, se utječemo od toga.

Liječenje grijeha

Robovi imaju stvari koje ih spašavaju od propasti i zločina. Kada ih nedaće snađu i spase od dolaska kazni prije nego što one dođu. Te spasonosne stvari razlog su sreće i na dunjaluku i na Ahiretu, a od njih su:

1. Iskreno pokajanje i traženje oprosta za sve grijehe, velike i male. Uzvišeni kaže, u prijevodu značenja ajeta:

''I svi se Allahu pokajte, o vjernici, da biste postigli ono što želite.'' (En-Nur 31)

''O vi koji vjerujete, učinite pokajanje Allahu iskreno, da bi Gospodar vaš preko ružnih postupaka vaših prešao i da bi vas u džennetske bašče, kroz koje će rijeke teći, uveo,

na Dan u kojem Allah neće osramotiti Vjerovjesnika i one koji su zajedno sa njim vjerovali; svjetlo njihovo će ići ispred njih i njihove desne strane. "Gospodaru naš," - govoriće oni - "učini potpunim svjetlo naše i oprosti nam jer Ti, doista, sve možeš." (Et-Tahrim 8)

''Reci: "O robovi moji koji ste se prema sebi ogriješili, ne gubite nadu u Allahovu milost! Allah će, sigurno, sve grijehe oprostiti; On, doista, mnogo prašta i On je milostiv." (Zumer 53)

Allah je pohvalio one koji se žurno nastoje se pokajati. ''I za one koji se, kada grijeh počine ili kad se prema sebi ogriješe, Allaha sjete i oprost za grijehe svoje zamole - a ko će oprostiti grijehe ako ne Allah? - i koji svjesno u grijehu ne ustraju.'' (Ali Imran 135)

''Ja ću sigurno oprostiti onome koji se pokaje i uzvjeruje i dobra djela čini,i koji zatim na Pravome putu istraje."(TaHa 82)

Pokajanje ima mnoge koristi koje pokajnik zadobija, a evo nekih za primjer:

a) Allahova ljubav prema pokajnicima. - ''Allah zaista voli one koji se često kaju i voli one koji se mnogo čiste.'' (El-Beqara 222)

b) Allahova radost pokajanju Njegovog roba. Od Enesa, radijAllahu anhu, se prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: „Allah se više raduje pokajanju Svoga roba kada Mu se kaje, nego kada jedan od vas bude na svojoj jahalici u pustinji, pa mu jahalica pobjegne a na njoj mu budu hrana i voda. Potom izgubi nadu u nju i dođe pod drvo i legne u njegov hlad, a izgubio je već nadu u povratak jahalice. Dok on tako leži kada se najedanput jahalica nađe kod njega stojeći. On je uzme za povodac, a zatim od ogromne radosti kaže: Allahu, ti si moj rob a ja sam tvoj gospodar. Pogriješio je iz velike radosti." (Buhari, Muslim)

c) Allah, Azze ve Dželle, zamjenjuje loša djela dobrim djelima. Uzvišeni kaže, u prijevodu značenja ajeta:

''I oni koji se mimo Allaha drugom bogu ne klanjaju, i koji, one koje je Allah zabranio, ne ubijaju, osim kada pravda zahtijeva, i koji ne bludniče; - a ko to radi, iskusiće kaznu, patnja će mu na onome svijetu udvostručena biti i vječno će u njoj ponižen ostati; ali onima koji se pokaju i uzvjeruju i dobra djela čine, Allah će njihova hrđava djela u dobra promijeniti, a Allah prašta i samilostan je.'' (El-Furqan 68-70)

d) Iskreno pokajanje od svih grijeha uvodi pokajnika u Džennet. Uzvišeni kaže, u prijevodu značenja ajeta: ''O vi koji vjerujete, učinite pokajanje Allahu iskreno, da bi Gospodar vaš preko ružnih postupaka vaših prešao i da bi vas u džennetske bašče, kroz koje će rijeke teći uveo, na Dan u kojem Allah neće osramotiti Vjerovjesnika i one koji su zajedno s njim vjerovali, svjetlo njihovo će ići ispred njih i njihove desne strane. "Gospodaru naš, - govoriće oni – učini potpunim svjetlo naše i oprosti nam jer Ti, doista, sve možeš.'' (Et Tahrim, 8)

Pokajanje ima uslove i temelje bez kojih neće biti primljeno, a oni su:

1. Prestanak i ostavljanje činjenja grijeha
2. Čvrsta odluka da se više nikada neće vratiti tom grijehu
3. Pokajanje za činjenje tog grijeha
4. Ako je grijeh vezan za pravo kakvog čovjeka onda ima četvrti uslov, a to je da se griješnik riješi toga prava tj., da povrati ono što mu ne pripada.

Pokajanje neće korisiti kada duša dođe do grkljana ili kada sunce izađe sa zapada.

2. Bogobojaznost u tajnosti i javnosti.

A to je da rob postupa prema pokornosti Allahu, Azze ve Dželle, uz svjetlo od Allaha a nadajući se Njegovoj nagradi, i da ostavi nepokornost Allahu uz svjetlo od Allaha bojeći se Njegove kazne, kada između onoga čega se plaši od svoga Gospodara u vidu Njegove srdžbe i kazne napravi zaštitu koja će ga čuvati.

3. Naređivanje dobra i odvraćanje od zla.

''I neka među vama bude onih koji će na dobro pozivati i tražiti da se čini dobro, a od zla odvraćati - oni će šta žele postići.'' (Ali Imran 104)

Vjerodostojno se prenosi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: „Tako mi Onoga u čijoj je ruci Muhammedova duša, ili ćete naređivati dobro i zabranjivati zlo ili samo što Allah na vas ne pošalje kaznu od Njega, a zatim ćete Ga dozivati a On se neće odazvati." (Tirmizi, Ahmed)

''I kada zaboraviše ono čime su bili opominjani, Mi izbavismo one koji su od nevaljalih djela odvraćali, a teškom kaznom kaznismo griješnike, zato što su stalno u grijehu bili. '' (El-E'araf, 165)

4. **Povođenje za Vjerovjesnikom, sallallahu alejhi ve sellem, u svim uvjerenjima, izrekama i djelima.**

5. **Upućivanje dove, traženje utočišta kod Allaha.**

a) **Dova je jedan od najvećih povoda za odbacivanje neugodnosti i postizanje traženog.** Međutim, rezultat dove može zakasniti, ili da dova bude sama po sebi slaba, tako da je Allah ne voli zato što u sebi sadrži neprijateljstvo, ili zbog slabosti srca i njegove ne predanosti Allahu, . Ili zbog nastupanja zapreke primanja dove, kao što je jedenje harama, nepravda, prekrivanje srca grijesima, ovladavanje nemara, igre i zabave. Ili radi neispunjavanja uslova primljene dove.

b) **Dova je jedan od najkorisnijih lijekova. Ona je neprijatelj iskušenja i nedaća. Bori se protiv njega, i liječi ga i sprječava njegova nastupanja, i olakšava ga kada dođe. Dova je oružje vjernika.**

c) **Tri su stanja dove sa iskušenjem**:

- da dova bude jača od iskušenja, pa ga odstrani
- da bude slabija od iskušenja, pa iskušenje bude jače, i rob bude njime pogođen, ali će i tada olakšati iskušenje i nedaću, iako je dova slaba

- da dođe do borbe između njih i oboje se međusobno spriječe

Od Ibn Omera, radijAllahu anhu, prenosi se da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: „Dova koristi za ono što je nastupilo, a i ono što nije nastupilo. Zato se, Allahovi robovi, držite dove!“ (Ahmed, Hakim)

Od Selmana, radijAllahu anhu, prenosi se da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: „Određenje ne može ništa odbiti osim dova, a dužinu života produžava samo dobroćinstvo.“ (Tirmizi)

d) **Ustrajavanje u dovi jedan je od najkorisnijih lijekova.** Iskreni musliman pristupa dovi i stalno je upućuje. Ponavlja je u vremenima kada se ona prima. Ovo je jedan od najvećih razloga koji je potreban za uslišavanje dove.

e) **Mahane dove.** Dova ima svoje nedostatke koji sprječavaju nastupanje njenih tragova, kao npr., da rob ubrzava ili smatra usporenim uslišavanje dove, pa tako se razočara i ostavi dovu. On je poput onoga koji posije sjeme ili zasadi voćku pa je onda održava i napaja. Kada mu se čini previše sporim da će ono u potpunosti izrasti ostavi ga i zanemari.

f) **Vremena** u kojima se dova uslišava su važna, a onaj koji upućuje dovu mora paziti da njegova dova bude u tim vremenima. Od tih vremena su zadnja trećina noći. Prilikom ezana, između ezana i ikameta, iza propisanih namaza, prilikom penjanja imama petkom na minber sve dok se ne završi džuma namaz, zadnji sahat poslije ikindije petkom. Kada srce bude prisutno u ovim vremenima, bude skrušeno i predano pred Gospodarom, te ponizno, okrene se ka Kibli, bude čist (pod abdestom) podigne ruke, započne sa zahvalom Allahu, a zatim donese salavat na Muhamemda, sallallahu alejhi ve sellem, Njegovog roba i poslanika, a zatim prije svoje potrebe pokaje se i zatraži oprost, preda se Allahu i bude ustrajan u u moljenju, bude Ga molio Njegovim lijepim imenima i svojstvima, Njegovom jednoćom, i prije donošenja dove udijeli sadaku, ovakva dova gotovo nikada neće biti odbijena.

g) Ono što rob moli svoga Gospodara. Nema sumnje da rob moli svoga Gospodara za sve ono za čime je u potrebi u pogledu njegove Vjere i dunjaluka, jer su sve riznice u Njegovoj ruci. Njega, Azze ve Dželle, niko ne može spriječiti u onome što da, niti iko može dati ono što Allah spriječi. Allah, Azze ve Dželle, voli da bude moljen. Rob ga moli za sve za čime je u potrebi, pa čak i za kaiševe na svojoj obući. Rob treba posvetiti krajnju pažnju važnim i velikim stvarima u kojima je istinska sreća, a od njih je devet sljedećih stvari:

1. Moliti Allaha za Uputu i ispravnost
2. Moliti Allaha za oprost svih grijeha
3. Moliti Allaha za Džennet i utjecati Mu se od Vatre
4. Moliti Allaha za oprost i spas na dunjaluku i Ahiretu
5. Moliti Allaha za čvrstinu i postojanost u Njegovoj Vjeri
6. Moliti Allaha za lijep ishod i na dunjaluku i na Ahiretu
7. Moliti Allaha za stalnu blagodat i utjecati Mu se od njenog prestanka
8. Utjecati se Allahu od teškog iskušenja, uzastopne nesreće i lošeg određenja i zluradosti neprijatelja
9. Moliti Allaha za ispravnost Vjere i na dunjaluku i na Ahiretu

Molim Allaha da ovo djelo učini iskrenim radi Njegovog lica, da mi ono bude od koristi i u mome životu i poslije smrti. Da okoristi njime svakoga ko dođe do njega. Allah je Taj najbolji koji se može moliti i Najčasniji od kojeg se može nadati. On je dovoljan i divan je On pomagač.

Neka je salavat, selam i bereket na Njegovog roba i poslanika i odabranika između svih stvorenja našeg Vjerovjesnika, vođu i uzora, Muhammeda sina Abdullahovog, na njegovu časnu porodicu i sve ashabe, te one koji ih slijede po dobru do Sudnjega dana.